DRŽAVNO TIŽNICA V LJUBLJANI
Došlo 23. IV. 1932
krat, prilog.

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIII., štev. 94
Ljubljana, sobota 23. aprila 1932
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din, za inozemstvo 40 — Din.
Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Maribor, Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582). Celje, Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Nov korak v Ženevi

Soglasen sprejem angleškega kompromisnega predloga o načelni odpravi težkega napadalnega orožja

Ženeva, 22. aprila. s. Glavni odbor razorožitvene konference je dopoldne sprejel angleški osnutek sporazuma o načelih kvalitativne razorožitve.

Ob otvoritvi današnje z veliko napetostjo pričakovane razprave je predložil angleški zunanji minister John **Simon** predlog resolucije na podlagi kompromisa med francoskim naziranjem in onim, ki ga je večina konference predložila v obliki izpreminjevalnega predloga. Kompromis pravi, naj bi razorožitev ne vsebovala samo prepovedi, temveč omogočala tudi internacionalizacijo gotovih vrst orožja, ki bi jih bilo treba natančno označiti. Predlog se glasi:

»Ne glede na ostale predloge, ki se bodo kasneje predložili, soglaša konferenca z načeli kvalitativne razorožitve, to z izločitvijo gotovih delov ali tipov orožja, z namenom, da se s posebno pogodbo prepove njihova posest ali uporaba vsem državam ali pa da se internacijonalizirajo.«

Rumunski delegat **Titulescu** je nato umaknil svoj včerajšnji predlog z izrazi zadovoljstva s sedaj doseženo jasnostjo. **Tardieu** je v svojem govoru ugotovil, da se razprava razvija v popolnoma prijateljskem tonu in da ni razloga za pesimizem. Iz predloženega teksta je razvidno, da je mogoč tudi sporazum med nasprotnimi mišljenji.

Nemški delegat **Nadolny** je izjavil, da lahko pristane na angleški predlog, vendar pa smatra za svojo dolžnost opozoriti, da kvalitativne razorožitve ni mogoče doseči z internacijonalizacijo težkega napadalnega orožja, temveč samo z uničenjem napadalnega orožja ter s popolno prepovedjo izdelovanja in nabavljanja takšnega orožja.

Madžarski delegat **Apponyi** je ugotovil, da sta si po svojem smislu prejšnji in sedanji Simonov predlog docela identična.

Tudi sovjetski delegat **Litvinov** je pristal na angleški predlog z utemeljitvijo, da v ničemer ne izpreminja prvotnega sklepa.

S tem je bil angleški predlog sprejet.

V koncu seje je glavni odbor sprejel nadaljnji sklep angleškega zunanjega ministra Johna Simona, ki se glasi po začasnem besedilu naslednje:

»Pri upoštevanju načela kvalitativne razorožitve, kakor je omenjena v prejšnjem sklepu, je po naziranju konference potrebno, da pristojni posebni odbori proučijo oborožitev na kopnem, na morju in v zraku ter na podlagi tega določijo one vrste orožja, ki so najbolj izrazito ofenzivnega značaja ali najbolj uspešne proti nacionalnim obrambnim napravam ter najbolj ogrožajo civilno prebivalstvo.«

DELNA REKONSTRUKCIJA VLADE

Sprejeta demisija ministrov Preke in dr. Šibenika — Nova ministra sta zagrebški župan dr. Srkulj in posl. Pogačnik

Beograd, 22. aprila. AA. **Z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 21. t. m. je sprejeta ostavka ministra za gozdove in rudnike dr. Stanka Šibenika in gradbenega ministra Nikole Preke.**

Za gradbenega ministra je postavljen dr. Stjepan Srkulj, župan mesta Zagreba, za ministra za gozdove in rudnike pa narodni poslanec Viktor Pogačnik.

Dr. Srkulj in Pogačnik sta prisegla pred predsednikom ministrskega sveta in zunanjim ministrom dr. Marinkovićem danes opoldne.

Beograd, 22. aprila. M. Ministrski predsednik g. dr. Voja Marinković je bil danes opoldne ob 11. v avdijenci na dvoru. Ko se je malo pred 12. vrnil v ministrsko predsedništvo, sta ga tam že pričakovala nova ministra gg. dr. Srkulj in Pogačnik. Kmalu nato je prispel tudi katoliški duhovnik dr. Avguštin Juretić, dodeljen beograjski nadškofiji, ki je oba nova ministra v navzočnosti ministrskega predsednika zaprisegel.

Minister dr. Srkulj je po prisegi odšel na dvor, kjer se je vpisal v dvorno knjigo, minister Pogačnik pa je odšel takoj v ministrstvo za šume in rude ter prevzel posle od svojega prednika dr. Stanka Šibenika, ki se je pri tej priliki poslovil od uradništva svojega resora in ga predstavil ob enem novemu ministru. Odhajajoč iz ministrstva je minister Pogačnik podal novinarjem kratko izjavo, da hoče, kakor njegov prednik, posvetiti vse svoje moči narodu in državi. Gledal bo predvsem na strogo izpolnjevanje zakonov. Vsak uradnik njegovega področja, na visokem in na najnižjem položaju, mora biti vedno čuvar reda, dela in zakonitosti.

Minister dr. Srkulj je šele popoldne prevzel posle svojega resora. Novinarjem je na kratko izjavil, da jim ne more dati kake posebne izjave, dokler se v podrobnostih ne seznani z raznimi problemi svojega resora, ki so na dnevnem redu. Na vprašanje, kdo bo njegov naslednik na zagrebškem županskem stolcu, je minister dr. Srkulj izjavil, da ga bo v magistratnih poslih začasno zastopal magistratni ravnatelj dr. Šarić, v občinski upravi pa podžupan dr. Mahnić. Slej ko prej pa bo tudi še nadalje sam posvečal zagrebškim komunalnim zadevam vso pozornost. Danes je že interveniral pri finančnem ministru v zadevi stomilijonskega posojila mestne občine zagrebške, ki bo služilo deloma za odplačilo visečih dolgov, deloma pa za dovršitev raznih javnih del.

Danes popoldne ob 5. se je vršila prva seja rekonstruirane vlade, na kateri je bilo predvsem govora o ukrepih v korist poplavljencem. Na dnevnem redu pa so bile tudi razne druge tekoče zadeve.

Nova ministra

Novo imenovani minister za zgradbe dr. **Stjepan Srkulj** je rojen 1869. v Varaždinu, kjer je dovršil tudi srednjo šolo. Visokošolski študij je absolviral na Dunaju, nakar se je posvetil profesuri. Mnogo se je udejstvoval tudi kot novinar, v zadnjih letih pa se je v največji meri posvetil komunalni politiki. Že l. 1917. do 1919. je bil župan v Zagrebu, pozneje več let član občinske uprave in v zadnjih štirih letih zopet župan.

Novi minister za šume in rude Viktor *Pogačnik* se je rodil l. 1874. v Gjurgjevcu. Filozofske študije je absolviral v Zagrebu in je bil nato dolga leta profesor v Zagrebu in Mostarju. Od l. 1908. je bil ravnatelj učiteljišča v Sarajevu, od l. 1919. do 1921. pa poverjenik za socialno politiko deželne vlade. Leta 1927. je bil izvoljen za oblastnega poslanca v osiječki oblasti, ob priliki lanskih skupščinskih volitev pa za narodnega poslanca. Mnogo se je udejstvoval na prosvetnem in nacijonalnem polju.

Zadnji dnevi volilne bitke na Pruskem

Volilna propaganda je dosegla višek — Sestanek med državnim kancelarjem in notranjim ministrom — Razorožitev republikanskega Reichsbannerja

Berlin, 22. aprila.d. V Berlinu in po vsej Prusiji je volilna agitacija prispela zopet do viška. Berlin je preplavljen z letaki in lepaki, ki jih razširjajo razne stranke, zlasti pa narodni socialisti in pristaši »Reichsbannerja«. Nad mestom krožijo neprestano letala, ki mečejo ogromne množine volilnih letakov na trge in ulice. Volilna agitacija se je razširila tudi na okna stanovanj. Prvi so pričeli narodni socialisti, ki so razdelili med svoje pristaše zastavice s svojimi znaki. Z oken vihra zlasti v notranjem mestu na tisoče takih zastavic, pozornost pa zbuja, da so zelo mnogoštevilne tudi v delavskih okrajih.

Jutri odpotuje notranji minister Gröner v južno Nemčijo, kjer se bo sestal z državnim kancelarjem dr. Brüningom, ki bo prispel iz Ženeve v Sigmaringen, da bo lahko izvršil svojo volilno dolžnost za pruski deželni zbor. Posvetovala se bosta pred vsem o zadevi »Reichsbannerja«. Minister Gröner je proučil gradivo, ki ga je prejel od državnega predsednika Hindenburga, mora pa seveda o tako važni odločitvi, ki se tiče nadaljnjega obstoja oziroma razpusta republikanske organizacije »Reichsbannerja« vprašati za mnenje voditelja nemške politike. Razpust narodno-socialističnih napadalnih oddelkov je državna vlada, kakor je bilo izrecno objavljeno, sklenila soglasno in zato je umevno, da skuša tudi v zadevi »Reihsbannerja« priti do soglasnih sklepov. Vodstvo »Reichsbannerja« je državnemu notranjemu ministru predložilo kot dokaz za prostovoljno razorožitev okrožnico, ki jo je poslalo svojim organizacijam in v kateri se odrejata razpust takozvanih zaščitnih oddelkov ter prevedba njihovih članov v normalno članstvo »Reichsbannerja«. Razen tega so voditelji »Reichsbannerja« obvezno izjavili, da so sporazumni z razpustom zaščitnih oddelkov ter so se izjavili tudi pripravljene, da predlože vse potrebne akte oblastem v pregled. Nadalje so izjavili, da ne obstojajo nikake namere, po katerih naj bi se obrambne organizacije »Reichsbannerja« vzdrževale še nadalje pod pretvezo sportnih društev ali sličnih organizacij.

Berlin, 22. aprila č. Policija se z vnemo pripravlja za nedeljske volitve. Mobilizacija bo trajala od jutri dopoldne do ponedeljka, v primeru potrebe pa še dalje. Vse policijske straže bodo podvojene, na nekaterih mestih celo potrojene. Oblasti so dale policiji na razpolago motocikle in avtomobile.

Dosedanji pruski deželni zbor

Berlin, 22. aprila. AA. Pruski deželni zbor, ki mu poteče z nedeljskimi volitvami njegova doba, je bil izvoljen 28. maja 1928. Volitev se je takrat udeležilo 19,265.848 volilcev izmed 25,210.676 volilnih upravičencev. Izvoljenih je bilo 450 poslancev. Ob koncu svoje funkcijske dobe je bil deželni zbor sestavljen tako-le: socialisti so imeli 137 mandatov, nacijonalci 71, centrum 71, komunisti 48, ljudska stranka 40, nemška skupina 19, državna stranka 22, gospodarska stranka 16, narodni socialisti 9, krščanski socialici pa 4 mandate. Ostali so bili deloma neopredeljeni, deloma pa so predstavljali vsak svojo stranko.

Na Pruskem se vrše parlamentarne volitve kakor v vsej Nemčiji z glasovanjem za volilne liste po proporčnem sistemu. Aktivno volilno pravico ima vsak nemški državljan (moški in ženska), ki je izpolnil 20. leto in ki prebiva v Prusiji. Pasivno pravico ima vsak nemški državljan, star 25 let, ki je deležen vseh državljanskih pravic in biva stalno na Pruskem.

Nova podunavska senzacija

Fantastične informacije budimpeštanskega lista o carinski in valutni uniji ter solidarnem jamstvu vseh podunavskih držav — Konference velesil v Ženevi

Budimpešta, 22. aprila. g. »Pester Lloyd« objavlja iz baje zanesljivega vira podrobnosti o novi podunavski gospodarski organizaciji ter dovoljevanju kreditov.

Konference, ki naj bi izdelala načrt za to organizacijo, se bo udeležilo samo pet podunavskih držav, in sicer Avstrija, Madžarska, Jugoslavija, Rumunska in Češkoslovaška. Predsedstvo bo v rokah nevtralne osebnosti, bodisi Švicarja ali Belgijca. Štiri velesile se konference ne bodo udeležile, pač pa bodo po posebnem odboru izvedencev zasledovale delo konference. To odbor štirih velesil je bil že ustanovljen v Londonu in so v njem Bizot, Leith - Ross, Beneduce in grof Schwerin.

Med vsemi petimi podunavskimi državami se sporazumno takoj znižajo carine, in sicer najmanj za 10 odstotkov pri vsaki tarifni postavki. Vse trgovske težave med podunavskimi državami, uvozne in izvozne prepovedi, kontrole in slično bodo takoj ukinjene. Za uslugo, da se morajo vse ostale države odreči največjim ugodnostim, se mora vseh pet podunavskih držav odreči vsakemu zvišanju svojih carinskih postavk. Za agrarni izvoz podunavskih držav dovolijo glavni odjemalci preference, za katere se ne smejo zahtevati protidajatve.

Vseh pet podunavskih držav bo prejelo najprej prehodni kredit 800 do 1000 milijonov frankov, ki ga bodo jamčile štiri velesile. Nato bo razpisano globalno posojilo s solidarnim jamstvom vseh petih podunavskih držav v iznosu 15 milijard frankov. To posojilo bo služilo obenem za odplačilo in konventiranje vseh starih posojil podunavskih držav. Kot jamstvo naj bi služile carine, ki bi jih te države pobirale na skupni carinski meji. Za prehodno dobo naj bi ostali v veljavi sedanji carinski tarifi, medtem pa naj bi se čim prej izdelali skupni carinski tarifi in carinski zakoni. Uporabo posojila ter finančno gospodarstvo posameznih držav bi v skupnem interesu držav upnic in dolžnic nadziral finančni odbor Društva narodov.

Nadalje poroča list o baje že obstoječem načrtu za ustanovitev valutne unije med petimi podunavskimi državami. Ta nova valuta naj bi bila ustanovljena po sistemu Federalne rezervne banke in naj bi jamčila zanjo banka za mednarodna plačila skupno z novčaničnimi zavodi velesil. Za to bi dobila banka za mednarodna plačila pravico kontrole nad skupno novo novčanično banko.,

List naglaša, da skoraj nista izvedljivi zlasti dve točki tega načrta, in sicer valutna unija in solidarno jamstvo za globalno posojilo.

Ženeva, 22. aprila s. **Iz dosedanjih razgovorov vodilnih državnikov v Ženevi se polagoma kaže v obrisih nadaljnje postopanje v rešitvi podunavskega vprašanja.** Pri razpravah finančnih strokovnjakov štirih velesil, ki se bodo jutri pričele v Ženevi, bodo Nemčija, Anglija, Francija in Italija po izmenjavi spomenic, glede katerih so se dogovorile v Londonu, nadaljevale pogajanja o gospodarski strani podunavskega problema. Po francoskem naziranju se bodo ta pogajanja velesil končala s skupnim pozivom podunavskim državam, naj zavzamejo stališče glede načetih vprašanj. Ob koncu maja naj bi se štiri velesile sestale na konferenci s podunavskimi državami ter Poljsko in Švico.

Rudniška eksplozija v Srbiji

Beograd, 22. aprila. AA. V premogokopu Vrski Čuki pri Zaječarju je eksplodiral metan, pri čemur je ubilo dva delavca, 3 pa ranilo. Na kraj nesreče sta prišla preiskovalni sodnik in državni tožilec iz Zaječarja. Strokovni komisar rudarskega oddelka ministrstva za gozdove in rudnike odpotuje s prvim vlakom v rudnik, da dožene, zakaj je prišlo do eksplozije.

Borbe na Madžarskem

Budimpešta, 22. aprila. s. V ospredju debate na današnji seji poslanske zbornice je bil takozvani pooblastilni zakon, ki daje vladi izredna pooblastila za upravljanje državnih financ; opozicija vidi v tem zakonskem predlogu prve priprave za plemiško diktaturo. Govorniki opozicijske agrarne stranke so celo izrazili domnevo, da so bila ta izredna pooblastila izdelana v prid bivšemu ministrskemu predsedniku grofu Bethlenu, ki pripravlja s pomočjo desnice svoj povratek v vlado.

Ruski protest v Mandžuriji

Harbin, 22. aprila, č. Protisovjetske demonstracije v Harbinu so izzvale diplomatsko intervencijo zastopnika sovjetske vlade. Ker so včeraj ruski belogardisti vdrli v zgradbo vzhodnokitajske železnice in dejansko napadli sovjetske nameščence, je danes sovjetski generalni konzul v Harbinu Sladlucki protestiral pri mandžurski vladi. Ruski vlada bo zahtevala odškodnino za škodo, ki so jo trpeli ruski državljani zaradi poslednjih dogodkov.

Tokio, 22. aprila. s. Mandžurska vlada je baje sklenila aretirati dr. Wellington-Koa in ostale Kitajce, ki spremljajo študijsko komisijo Društva narodov v pas južno-mandžurske železnice. Vlada je odločena, da bo strogo kaznovala vsakogar, ki bo kršil suverene pravice Mandžurije in rušil mir in red v državi.

Roparski napad na pošto v Marseillu

Marseille, 22. aprila. AA. O snočnjem napadu na poštni urad v predmestju Marseilla, o katerem so v početku mislili, da ga je izvršil neki Italijan, se naknadno doznava, da so ga izvršili štirje napadalci, ki so se pojavili na poštnem uradu tik pred koncem uradnih ur pod pretvezo, da bi radi dobili neka pojasnila. Toda v poštnem uradu so bili takrat skriti trije stražniki, ki so že prej dobili poročilo, da se pripravlja neki napad. Ko so zagledali razbojnike, so stražniki sklenili takoj intervenirati, toda napadalci so jih prehiteli in začeli streljati nanje iz revolverjev večjega kalibra. Presenečeni stražniki se jih niso mogli ubraniti in tako so roparji enega izmed njih na mestu ubili, druga dva pa smrtno ranili. Dva roparja sta nato pobegnila z avtomobilom, druga dva pa so začeli zasledovati in so res enega dohiteli in aretirali.

Skrajšanje vojaške službe na Češkem

Vojaška služba se bo skrajšala od 18 na 14 mescev, zato pa se bo povečela intenzivnost vojaške izobrazbe

Praga, 22. aprila. d. Parlamentarni odbor za narodno obrambo je odobril včeraj načrt zakona o skrajšanju vojaške službe od 18 na 14 mesecev, kakor ga je predlagala vlada, in z dodatnim predlogom koalicije, po katerem se priznava skrajšana vojaška služba tudi onim obveznikom, ki se jim je dovolila odgoditev prezenčne službe zaradi eksistenčnih ali študijskih razlogov. Izpreminjevalni predlogi komunistov in nemških nacijonalcev so bili odklonjeni.

Pred glasovanjem je minister za narodno obrambo dr. Viškovsky poudarjal, da vojska ne more biti predmet neprestanih izpremem in eksperimentov, zaradi česar mora ostati zakon, ki uvaja 14-mesečno službeno dobo, v veljavi za daljšo bodočnost, razen v primeru, če bi razorožitvena konferenca ne naložila vsem državam drugačnih obveznosti. Češkoslovaška upošteva naraščajočo mirovno idejo ter koraka z dobrim zgledom naprej. Gotovo je le, da more priti do razorožitve držav, če so podana jamstva za varnost. Češkoslovaška se je odločila, da koraka glede na razorožitveno vprašanje v obeh smereh tako glede razorožitve same kakor glede zagotovitve miru. Znižanje prezenčne službene dobe na 14 mesecev se mora v tem času smatrati kot skrajna meja, ker bi se drugače igrali z varnostjo države. Glavni pogoj za primerno izobrazbo vojaštva s čim manjšimi izdatki je potrebno število podčastnikov, ki se morajo od sedanjih 8.000 pomnožiti na 13.500. Razen tega mora vojna uprava zahtevati zvišanje kontingenta vojaških obveznikov za 5.000 mož. Pri skrajšani vojaški službeni dobi se bo morala povečati intenzivnost izobrazbe in zaradi tega bo potrebovala vojaška uprava neizogibno večje število strelišč in vežbališč.

Praga, 22. aprila. d. Ministrstvo za pravosodje je izdelalo načrt zakona o smrtni kazni, ki bo najprej predložen v odobritev ministrskemu svetu. Po tem zakonu naj bi porotniki, ki so doslej odločali samo o krivdi, odločali v bodoče tudi o odmeri kazni. Pravica predsednika republike pri potrjevanju smrtnih obsodb ali njihove izpremembe v zaporne kazni naj bi se zmanjšala. Novi načrt vsebuje tudi nove določbe o izvrševanju kazni v kaznilnicah.

Izgredi brezposelnih v Newyorku

New York, 22. aprila č. Pred newyorško mestno posvetovalnico so včeraj množice brezposelnih delavcev uprizorile velike demonstracije. Proti demonstrantom je nastopila policija peš in na konjih, ki je demonstrante razgnala. Pri tem je bilo ranjenih veliko število ljudi, zlasti dece. Pravijo, da je bilo hudo poškodovanih okrog 100 otrok. Ranjenih je bilo tudi 10 policijskih organov. Prav tako poročajo iz Philadelphije o demonstracijah brezposelnih delavcev.

Vesti o načelnem sporazumu za reparacije

Uspeh dosedanjih ženevskih razgovorov med vodilnimi državniki velesil — Reparacijska konferenca se bo sestala 16. junija in uredila tudi vojne dolgove

Pariz, 22. aprila AA. Ženevski dopisnik pariškega lista »Excelsior« doznava, da so včeraj Macdonald, dr. Brüning, Stimson in Grandi razpravljali tudi o reparacijskem vprašanju in sklenili sporazumno, naj se začne lausannska reparacijska konferenca 16. junija.

Prav tako so se ministri po poročilu dopisnika »Excelsiorja« sporazumeli, da bo konferenci predsedoval bivši belgijski fin. minister Theunis.

Lausannska reparacijska konferenca bo zasedala v gradu Ouchy, ki so ga v ta namen vzeli za mesec dni v najem.

Pariz, 22. aprila d. V poučenih francoskih krogih zatrjujejo, da tvori glavni predmet razgovorov, ki se vrše v Ženevi, reparacijsko vprašanje. Njegova zadovoljiva ureditev je po francoskem mnenju v glavnem odvisna od stališča Zedinjenih držav napram vprašanju vojnih dolgov. Čeprav se ameriška vlada iz obzirov do kongresa ne more formalno vezati v naprej, prevladuje čim dalje bolj prepričanje, da bi bili v Washingtonu pripravljeni k znatnim koncesijam v vprašanju vojnih dolgov, ako bi se Francija odpovedala popolnoma ali vsaj deloma nezavarovanemu delu nemških vojnih reparacijskih anuitet in da bi se v zadevi splošne razorožitve in zlasti pomorske razorožitve dosegli takojšnji vidni uspehi. Na ta način bi se mogla izguba, ki bi jo doživele Zedinjene države z morebitno redukcijo vojnih dolgov, nadomestiti s primernim znižanjem izdatkov za oboroževanje. Zato pripisuje Ameriška vlada posebno važnost prizadevanju ,da bi Francija in Italija pristopili k londonskemu dogovoru o pomorski razorožitvi.

Pariz, 22. aprila. č. »Chicago Tribune« poroča iz Washingtona, da je po trditvah ameriških političnih krogov Stimson pričel v Ženevi razgovore o reparacijskem vprašanju in o problemu vojnih dolgov. Državni tajnik Castle je izjavil, da so ta Stimsonova posvetovanja le informativnega značaja.

V današnjem »Echo de Paris« je Pertinax objavil članek, v katerem pravi, da so poslednji ženevski razgovori napravili nanj tak vtis, kakor da so se Anglija, Zedinjene države, Nemčija in Italija v vprašanju reparacij, vojnih dolgov, razorožitve ter Podunavja sporazumele in zavzele skupno idejno stališče, po katerem uravnavajo svoje zadržanje na ženevski konferenci in razgovorih, ki se pletejo okrog nje.

Preiskava o spekulacijah ameriških bank

Washington, 22. aprila č. Senatna komisija za preiskavo o spekulacijah na borzi je sestavila listo bank, ki so spekulirale na borzah. Med temi bankami sta tudi bančni podjetji Morgan & Co. ter Rockefeller. Morgan je l. 1930. spekuliral z nemškimi obligacijami, ki jih je pokupil in zadržal v borznem prometu cele tri tedne, da je povpraševanje po njih silno naraslo. Pri tej spekulaciji je zaslužil 20 milijonov dolarjev.

Nov vulkanski izbruh v Južni Ameriki

Buenos Aires, 21. aprila d. V pokrajini Salti je pričel vulkan Las Piedras ponovno bruhati. Oblaki pepela so zavzeli ogromen obseg ter pokrivajo argentinske pokrajine Santa Fe Cirrientes, Entrerios, nadalje Paraguay in južne brazilske države.

Nesreča italijanskega hidroplana

Rim, 21. aprila AA. V torek je padel v morje italijanski hidroplan, ki je pripadal letalskemu aerodromu v Orbetalu. Pri tem so se ubili trije ljudje, med njimi polkovnik, ki je pilotiral hidroplan, ranjeni pa so štirje, med njimi en polkovnik in dva kapetana.

Vode ne naraščajo več

Najhujša nevarnost je prešla — Junaška požrtvovalnost vojaštva in prebivalstva — Ministri med poplavljenci

Beograd, 22. aprila, p. Po večtedenskem stalnem naraščanju in katastrofalnih poplavah so začele danes vode po vsej državi padati. Povsod je deževje prenehalo in nastopilo sončno vreme. Če ne bo prišlo ponovno do vremenskega prevrata in novih nalivov, potem se lahko reče, da je največja nevarnost minila ter da se bodo vode polagoma začele odtekati. Sava, ki je včeraj dosegla kulminacijo in najvišje vodno stanje v zadnjih sto letih, je danes v vsem svojem toku upadla, le pri Beogradu je komaj vidno narasla, ker je sem prispel glavni vodni val šele danes. Ker pa je med tem tudi Dunav že padel, se naraščanje Save pri Beogradu ni mnogo opazilo. Seveda pa bo trajalo še več tednov, preden se bo voda s poplavljenega ozemlja odtekla in do takrat bodo še vedno morali paziti, da se nasipi, ki so zaradi dolgotrajnega deževja in poplav na vsej črti razmočeni, ne porušijo. Položaj pa se je v toliko izboljšal, da se ni bati novega navala vodnih mas ter da bo mogoče izboljšati organizacijo zaščite nasipov in preskrbe poplavljencev.

Priznati je treba, da so ljudje v poplavljenih pokrajinah naravnost heroično zadržali nepopisno katastrofo ter ob lastni življenjski nevarnosti branili in reševali svoje in imetje svojih bližnjih. Zelo dober vtis na poplavljence je napravil današnji poset ministrov, ki so se vsepovsod, koder so se mudili, podrobno zanimali za razmere in položaj poplavljencev ter na licu mesta izdali vsa potrebna navodila, da se težka usoda onih, ki so morali zapustiti svoje domove, omili in olajša. Želeti je le, da ne nastopi novo deževje in da se voda naglo odteče. Potem se bo dalo še marsikaj popraviti, dasiravno je škoda ogromna ter bo treba mnogo truda in žrtev, da se zopet zgrade porušeni domovi in obdelajo opustošena polja.

S hvaležnostjo govore v vseh poplavljenih pokrajinah o izdatni pomoči vojaštva, ki je tudi ob tej priliki pokazalo, da je naša vojska zares narodna ter da ni samo vselej pripravljena, braniti državo in prebivalstvo pred sovražniki od zunaj, marveč pomagati tudi v vseh stiskah in težavah doma. Na ogroženih krajih so vojaki po več dni in noči neprestano pomagali pri utrjevanju nasipov, delili usodo poplavljencev in se brigali vedno bolj za varnost in preskrbo civilnega prebivalstva, kakor pa zase in svoje potrebe. Zabeleženih je bilo več junaških činov, ki zaslužijo vse priznanje. Posebno so se odlikovali tudi slovenski fantje-pionirji, ki so pomagali in reševali tam, kjer je bila nevarnost največja in pomoč najnujnejša.

Bosanski Šamac, 22. aprila AA. Na podlagi včerajšnjega sklepa ministrskega sveta so obiskali minister za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj, prometni minister Lazar Radivojević in vojni minister Dragomir Stojanović poplavljene kraje in prispeli davi v Bosanski Šamac, v čigar okolici je evakuiranih okoli 6.000 ljudi. V samem Šamcu je nad 3.000 beguncev. Ministri so obiskali vse hiše, v katerih stanujejo begunci, in poslopja, kamor so spravili živino. Razgovarjali so se s prebivalstvom in ga bodrili, naj vztraja v teh težkih preizkušnjah. Obiskali so tudi bolnišnico, v kateri pa so našli več porodnic kakor bolnikov.

Ministri so kot prvo pomoč izročili pomožnemu odboru 60.000 Din. Minister Pucelj je priporočal odboru, naj gleda, da se ta vsota uporabi v prvi vrsti za bolno deco.

V drinski banovini je evakuiranih okoli 30.200 ljudi in 58.000 glav živine. Pod vodo je okoli 170.000 ha izmed 350.000 ha zemlje, ki je zaščitena z obrambnimi nasipi.

Posebno je treba pohvaliti dobro organizacijo oskrbe s hrano s poljskimi kuhinjami, ki so razdeljene po krajih, kjer so nastanjeni begunci. Tudi živina dobiva redno krmo. Voda je začela okoli Bosanskega Šamca padati. Iz Bosanskega Šamca so ministri odšli v Orašje in Brčko.

Beograd, 22. aprila AA. Prometno ministrstvo je dovolilo da se sme živinska krma za pasivne kraje prevažati namesto v enem zaprtem vagonu v več odprtih vagonih brez posebnega zaračunavanja razlike voznine. To dovoljenje velja do konca aprila t. l.

Odpovedni rok po novem obrtnem zakonu

Nerodna pogreška v slovenskem prevodu zakona

Določbe odpovednega roka v obrtih in industrijah so povzročale zaradi nepoznanja zakonitih določil in deloma tudi zaradi svoje nejasnosti neprestane konflikte in tožbe med delojemalci in delodajalci. Obrtni zakon iz leta 1859. je namreč predvideval v § 77. štirinajstdnevno odpovedno dobo za pomožne delavce, ako ni bilo kaj drugega pogojeno. Ta odpoved obrtnega reda torej ni bila prisilnega značaja in sta se zato lahko delodajalec in delojemalec pogodila tudi tako, da je bila razrešitev službe mogoča vsak čas tudi brez odpovedi.

To, za delojemalca, nesocialno določbo je utesnila novela občega državljanskega zakona med vojno, ki je z noveliranim § 1159. določila prisilno, da velja po trimesečnem zaposlenju za delojemalca najmanj tedenska odpoved, ki mora biti podana najkasneje prvi delavnik za konec koledarskega tedna. Od leta 1916., ko je izšla ta novela, se je torej mogla delojemalcu po trimesečnem službovanju odpovedati služba le tedensko in to ob začetku tedna. Pogodba, ki je določala krajši odpovedni rok, je bila nična. Deželno sodišče v Ljubljani pa je v nekem primeru celo odločilo, da je smatrati z ozirom na to novelirano določilo § 1159. o. d. z. tudi določilo § 77. starega obrtnega reda kot prisilno.

Novi obrtni red pa ima v drugem delu glede pomožnega osobja z ozirom na prejšnjo zakonodajo vseskozi naprednejša, socialnejša in tudi jasnejša določila. § 234. novega obrtnega zakona predpisuje v tem delu odpovedno dobo, ki znaša najmanj 14 dni, ako ni za službojemalca kaj ugodnejšega pogojeno.

Te dni pa sem čital okrožnico, ki jo je Zbornica za trgovino, industrijo in obrt v Ljubljani izdala glede izvajanja obrtnega zakona. Okrožnica je datirana z dnem 24. marca 1932 pod št. 4120 in pravi med drugim: »Končno je opozoriti še na določila §§ 233. in 234., ki govore o odpovednem roku pomočnikov. Odpovedni rok znaša 14 dni, če ni pogojeno kaj ugodnejšega **za gospodarja.** Odpovedni rok mora biti za obe stranki enak.«

Določila obrtnega zakona, ki v drugem delu urejujejo delovno pravo, vsebujejo celih 45 paragrafov (od § 206. do § 251.). Od vseh teh omenja gornja okrožnica Zbornice le določili §§ 233. in 234., ki sta se ji zdeli gotovo najvažnejši, da je na nje z okrožnico opozorila obrtne zadruge in trgovske gremije. Ta okrožnica pa lahko povzroči nebroj nepotrebnih sporov in tožb, ker je glede odpovednega roka popolnoma zgrešena in napačna. Temelji namreč na napačnem prevodu »Službenega lista za dravsko banovino« št. 76 z dne 2. 12. 1931, ki je v § 234. ravno narobe prevedel zakon o obrtih, objavljen v »Sl. novinah kraljevine Jugoslavije« z dne 9. novembra 1931 št. 262. V izvirniku se glasi namreč ta paragraf: »U koliko nije za **službeprimca** šta povoljnije ugovoreno, ili u koliko nije ovim Zakonom za poedine vrste pomočnog osoblja drukčije naredjeno, odkazni rok službenih odnosa je najmanje 14 dana.«

Izvirnik zakona v »Službenih novinah«, ki je edini merodajen in veljaven, torej določa najmanjši odpovedni rok za pomožno osobje 14 dni, ako ni kaj ugodnejšega pogojeno **za službojemalca,** ne pa za službodajalca, kakor to napačno in ravno narobe prevaja slovenski »Službeni list«, po njem pa tudi knjižna izdaja zakona o obrtih v založbi tiskarne »Merkur« in za njima okrožnica Zbornice za TOI v Ljubljani.

Iz tega sledi, da je možna od 9. marca 1932 naprej pri službenih razmerjih v obrtih in podjetjih za vse pomožno osobje le najmanjša 14-dnevna odpovedna doba in je vsaka nasprotna pogodba, ki bi to odpoved utesnila, nična in neveljavna.

Očitno napako »Službenega lista dravske banovine« v § 234. o. z., ki določa nasprotno, je treba torej čim prej tudi uradno popraviti, da ne bodo imeli prizadeti, ki bi se zanašali na ta napačni tekst zakona, nepotrebnih sporov in tožb.

Dr. Avg. Reisman.

Važna seja škofjeloškega občinskega sveta

Škofja Loka, 21. aprila.

Škofjeloški občinski zastop se je sestal v četrtek popoldne k seji, za katero je bilo v vsem mestu veliko zanimanje. Polnoštevilno zbrane odbornike je pozdravil mestni župan g. Josip Hafner, poudarjajoč v izčrpnem nagovoru, da se delu za skupno korist ne sme nihče odtegovati. Občina je predvsem gospodarska ustanova, ki naj s svojim delom pripomore h gospodarskemu blagostanju posameznika kakor celote. V samozatajevanju in podrejanju osebnih teženj bo delo odbora zares uspešno za napredek Jugoslavije in častitljive Škofje Loke še posebej.

Po četrturnem odmoru je prešel občinski zastop na konstituiranje odsekov. Volitev se je vršila z vzklikom in so odborniki brez ugovorov sprejeli izvolitev. Gospodarski odsek: predsednik Stevo Šink, člani Hafner Matevž, Savnik Anton, Deisinger Josip, Kašman Anton, Thaler Rado in Žebre Franc. Klavniški odsek: predsednik Kavčič Ivan, člani: Šušteršič Ivan, Kocian Franc in Hafner Matevž. Posredovalni odsek: predsednik Hafner Josip, člani Goljar France, Burdych Oto, Žužek Viktor in Potočnik Janez. Domovinski odsek: Zahrastnik Vinko, Hafner Josip, Luznar Mihael, Koman Franc. Policijski in vojaški odsek: preds. Blaznik August, člani Goljar France, Žužek Viktor, Žebre Franc in Poljanec Janez. Ubožni odsek, ki ima v oskrbi domače ubožce in nadzorstvo v ubožnici: Luznar Mihael, Blaznik August, Žužek Viktor, Primožič Franc in Koman Franc. Odbor za zdravstveno zaščito dece: predsednik Zahrastnik Vinko, Burdych Oto in Lendovšek Ciril. Davčni odbor: Savnik Anton, Kavčič Ivan in Žužek Viktor; nam.: Kašman Anton, Hafner Matevž in Blaznik Anton. V zvezi s preosnovanjem občinskega zastopa se delegira v krajevni šolski odbor g. Stevo Šink, za blagajnika pa se izvoli g. Lendovšek Ciro. Vprašanje Mestne branilnice se preloži.

Drugi del seje je veljal zaprisegi 15 članov zastopa. Sreskega poglavarja g. Franja Levičnika je pozdravil župan, nakar je prvi v daljšem govoru očrtal naloge občinskega odbora. Lep napredek mesta naj se združuje s točno upravo. »Občinski blagor — prvi zakon«, bodi geslo slehernega člana uprave. Delajmo za napredek naše domovine, ki bolj ko kdajkoli potrebuje zvestih in delovnih sinov.

Dva samomora zaradi neozdravljive bolezni

Zagreb, 22. aprila, n. Danes popoldne, nekoliko pred 15. uro, si je vzel življenje Slovenec Alfonz Kjuder, star 47 let, doma iz Julijske Krajine in knjigovodja brez dela. Skočil je pod vlak, ki mu je odrezal glavo. Vzrok samomora je baje neozdravljiva bolezen. Bil je član emigrantskega društva »Istre«, kjer je deloval kot odbornik. Njegovi tovariši so ga zelo cislali.

Zagreb, 22. aprila, n. Danes se je obesila na podstrešju hiše, v kateri je stanovala, 38 letna uradnica pri direkciji pošte Katica Galjenova. Njena gospodinja je dopoldne prišla v sobo in je našla tam več pisem. Med njimi je bilo eno zanjo. Ko ga je prečitala, je spoznala, da se je morala Katica Galjenova obesiti na podstrešju hiše. Ne da bi pogledala v podstrešje, je obvestila policijo, ki je zares ugotovila, da si je Galjenova vzela življenje že ponoči. Gospodinji je sicer povedala, da bo v petek ponoči odšla nekam na zabavo, pa tega ni storila, marveč si je vzela življenje. Razlog samomora je bila bolezen.

Za nižjo obrtno šolo v Mariboru

Maribor, 22. aprila.

V Mariboru se je mudil načelnik odseka za strokovno šolstvo v ministrstvu za trgovino in industrijo g. David Korenić, ki si je ogledal tukajšnjo trgovsko akademijo ter obiskal v spremstvu obrtnozadružnega nadzornika g. Ignacija Založnika tudi kletarsko šolo v Ptuju.

To priliko so izkoristili mariborski gospodarstveniki, ki so sklicali konferenco interesentov glede pospeševanja strokovnega šolstva v Mariboru. Gre za to, da bi se ustanovila v Mariboru tudi nižja obrtna šola. Konferenco, ki je bila v mestni posvetovalnici, je vodil mestni župan g. dr. Fran Lipold, udeležili pa so se je zastopniki raznih uradov, strokovnih šol in gospodarskih korporacij.

Uvod v razpravo sta podala mestni župan g. dr. Lipold in nadzornik g. Ignacij Založnik. V debato pa so posegli med drugimi ga. Ašičeva, poslanec g. Krejči in občinski svetnik g. Grčar.

Nato je načelnik g. Korenić izčrpno raztolmačil svoje mnenje o pospeševanju strokovnega šolstva. Po njegovem nasvetu naj bi se izpopolnila sedanja ženska obrtna šola v »Vesni« v samostojen zavod, ki naj bi se podredil ministrstvu za trgovino in industrijo in v katerem naj bi se vzgajal ženski rokodelski naraščaj. Obljubil je, da bi se to lahko izvedlo že v početku bodočega šolskega leta. Nadalje je podal tudi koristne nasvete za ustanovitev nižje strokovne obrtne šole in je bilo sklenjeno, da uprava posvetovalnice zborničnega obrtnopospeševalnega zavoda, ki se razširi s pritegnitvijo raznih šolskih strokovnjakov, pripravi skupno z mestnim načelstvom potrebne predloge za ustanovitev omenjene šole za prihodnje šolsko leto. Ob koncu je g. načelnik podal tudi izjavo, da ne preti državni trgovski akademiji v Mariboru nikaka nevarnost ukinjenja.

Senator Ivan Hribar častni član JČ-lige

Maribor, 22. aprila. Danes se je vršil v prostorih hotela Orel izredni občni zbor mariborske Jugoslovensko-češkoslovaške lige, na katerem je poročal predsednik dr. Reisman, da bodo vse JČ-lige v dravski banovini izvolile razen redaktorja praških Narodnih listov g. J. K. Strakatega za svojega častnega člana tudi senatorja g. Ivana Hribarja v priznanje njegovih zaslug na polju jugoslovensko-češkoslovaškega zbližanja. Mariborska liga se je z veseljem pridružila temu sklepu ter je soglasno sprejela predlog, da se senator Ivan Hribar imenuje za častnega člana.

Izredni občni zbor je nato razpravljal še o raznih drugih aktualnih zadevah ter je sklenil, da bo priredila mariborska liga dne 5. maja v lovski dvorani hotela Orel častni večer redaktorju Strakatemu ter da se bo mariborska liga oficijelno udeležila tudi častnega večera, ki ga prirede JČ-lige dne 7. maja v Ljubljani na čast obema novoizvoljenima častnima članoma gg. Strakatemu in Hribarju.

Jutri bo liga predvajala za udeležence češkega tečaja film iz življenja prezidenta Masaryka, o binkoštih pa priredi skupen izlet na Smolnik na Pohorju.

Iz seje magistratnega gremija

Ljubljana, 22. aprila.

Popoldne se je vršila pod predsedstvom župana dr. D. Puca seja magistratnega gremija.

»Zadrugi slaščičarjev« se dovoli pod starimi pogoji prodaja sladoleda na javnih prostorih, in sicer tako, da dobi vsak član zadruge po dva prostora.

Načrt najemne pogodbe z go. Tinco Grošljevo za kopališče na Ljubljanici se odobri. Pogodba velja za 10 let proti najemnini 10.000 Din na leto. Kopalne pristojbine ne smejo biti višje kakor doslej.

Nabavi se 30 m visoka lestva »Magirus« za poklicne gasilce za vsoto 526.000 Din. Da se vožnje za reševalno službo povsem avtomobilizirajo, se nabavi nov rešilni voz; šasijo »International« bo dobavila tvrdka Žužek za 78.740 Din, karoserijo pa tvrdka Fajfar za 37.000 Din. Kotel v mestni ljudski kopelji bo dobavila tvrdka Pičman za 47.730 Din. Slikarski atelje v hiši Meščanske imovine se odstopi do preklica slikarju Ivanu Vavpotiču.

Podeljena so bila stavbna dovoljenja: Rozi Rohrman za dvig hiše na Sv. Petra cesti št. 28 za eno nadstropje; Tinci Grošljevi za gradnjo enonadstropne hiše ob Soški ulici v Trnovem; dr Francu Poje za enonadstropno vilo ob Cesti na Rožnik; Antonu Vrbinc za gradnjo enonadstropne hiše ob Korytkovi in Bohoričevi ulici; Antonu Rupnik za gradnjo enonadstropne hiše ob Pekovskih njivah; Karolu Štrukelj za gradnjo visokopritlične hiše ob Gerbičevi ulici; Frančiški Plevnik za gradnjo pritlične hišice ob Ižanski cesti; Mariji Humek za gradnjo enonadstropne vile ob Groharjevi ulici (na vrtu); Francu Peganu za gradnjo enonadstropne hiše ob Linhartovi ulici in več dovoljenj za prezidave, ograje itd.

Uporabna dovoljenja so dobili: Zlatnar Peter za enonadstropno hišo v koloniji »Železniška družina«; Adolf Stresen za visokopritlično hišo v Mencingerjevi ulici, ki se mu je obenem podelilo tudi stavbno dovoljenje do preklica za drvarnico; Rozaliji Goršič za hišne adaptacije na Velikem štradonu št. 11 in Mariji Žiberna za lokal na Bregu št. 2.

Obup dveh učenk v Beogradu

Beograd, 22. aprila p. Snoči okrog 7. zvečer so opazili delavci, ki so bili zaposleni ob Savi na nasipih, dve deklici, ki sta skočili v Savo. Delavci so v čolnih takoj pohiteli za njima in posrečilo se jim je, da so ju rešili. Na policiji sta izjavili, da sta učenki prvega razreda trgovske akademije. Ker sta obe dobili iz francoščine slabo oceno, sta se odločili, da gresta skupno v smrt. Ves dan sta tavali po mestu in ob vodi, zvečer pa sta hoteli izvršiti svoj naklep. Policija ju je izročila staršem, ki so bili seveda že v velikih skrbeh.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Filip Uratnik:

Trbovlje

Ljubljana, 22. aprila.

Današnji listi poročajo, da je prišlo v Hrastniku zaradi odpusta delavcev do spontane protestne stavke vsega delavstva. Sicer stavka gotovo ni pravilno sredstvo, s katerim bi se dalo v slučaju odpustov in nezaposlenosti kaj doseči. Je pa to prvi pojav, ki dokazuje, da se polašča delavstva obup, in resen memento, da je **treba začeti obravnavati problem nezaposlenosti vsaj za industrijska in rudarska naselja, kjer je naslon na okolico nemogoč, drugače kakor smo delali to doslej.**

Pričakovati je, da bomo imeli v kratkem v vseh naših revirjih precej nad 1000 rudarjev na cesti. Vsi ostali rudarji delajo skrajšano in so gmotno tako izčrpani, da je popolnoma izključeno, da bi mogli brezposelnim pomagati. Zato je treba najti za podpiranje nezaposlenih druga sredstva. Naša dolžnost je, da javno ugotovimo, da **bije za to dvanajsta ura in da je tudi pri današnjih težkih razmerah pri dobri volji mogoče najti potrebna sredstva za prehrano nezaposlenih.** Ta sredstva morajo biti zadostna. Če ne bodo presegala milijona dinarjev in več, bo pomoč popolnoma brezuspešna. Če dobi vsaka brezposelna rodbina samo po 300 dinarjev na mesec podpore, kar je gotovo minimalno, bo milijon dinarjev v par mesecih izčrpan. Odkod naj dobimo taka sredstva?

V prvi vrsti je potrebno, da **priskočijo na pomoč rudarska podjetja sama.** Trboveljska premogokopna družba, ki deli letno po 20 in več milijonov dividende, bi lahko v slučajih take krize potreben milijon sama dala. Kranjska industrijska družba, ki gotovo ni bogatejša od Trboveljske premogokopne družbe, je to storila. Ako se je tam dalo dobiti za nezaposlene tak prispevek, medtem ko je treba napeti vse sile, da se dobi od Trboveljske premogokopne družbe pri najtežji krizi po kakih 100 tisoč dinarjev, potem tu ni razlog v tem, da bi se na eni strani lažje dalo, kakor na drugi, ampak je razlog v tem, da pojmuje eno podjetje svoje socialne dolžnosti drugače, kakor drugo. To je treba javno pribiti.

Sredstva pa je treba poiskati tudi povsod drugod, kjer so na razpolago. Tudi naši socialni zavodi morajo priskočiti z vsemi razpoložljivimi sredstvi na pomoč. Pravna možnost za to se mora najti, kjer je še ni. **Zakon in pravo sta mrtvi besedi, življenje pa je vse. Kadar in kjer ljudje kruha stradajo, je treba najti pota, da se jim more kupiti kruha iz fondov, ki so tu.**

Večkrat se je pisalo o težkem položaju naših bratovskih skladnic. Gotovo je, da so zlasti v penzijskem zavarovanju prispevki in rente v popolnem nesoglasju, da se s sedanjimi rezervami v bodočih letih ne bo dalo vzdrževati rent, ki jih pokojninsko zavarovanje za rudarje predvideva. Vendar imamo pred seboj tu težak položaj, ki se bo pokazal, če se ne odpravijo njegovi vzroki, šele v bodočnosti. **Brezposelna kriza pa je akutna, zato je skrb za brezposelne danes mnogo važnejša, kakor vse drugo.** V banovinskem proračunu imamo precejšnje zneske za podpiranje nezaposlenil in imamo tudi pol milijona dinarjev, ki so namenjeni za sanacijo pokojninskega zavarovanja rudarjev. Današnja situacija zahteva, da se porabi denar, ki je namenjen za sanacijo pokojninskega zavarovanja, za brezposelni fond bratovskih skladnic in da se dajo za ta fond na razpolago tudi vsa sredstva, ki se morejo pogrešati iz fonda, ki je namenjen v banovinskem proračunu za podpiranje nezaposlenih.

Poudariti moramo končno tudi, da so rezerve nekaterih bolniških blagajn v revirjih zelo znatne, mnogo večje, kakor je to trenutno potrebno. Tako so imele naloženih v decembru 1931:

bratovska skladnica v Hrastniku 1 milijon 244.000 Din; bratovska skladnica v Trbovljah 2,683.000 Din; bratovska skladnica v Rajhenburgu 599.000 Din; bratovska ksladnica v Zagorju 441.000 dinarjev in bratovska skladnica v Velenju 635.000 dinarjev.

Bratovskim skladnicam se mora omogočiti, **da prenesejo del teh rezerv v obliki posojila v brezposelni fond bratovskih skladnic.** Ako se ti ukrepi izvrše, pa le tedaj, bo mogoče prebiti težko poletje, pred katerim v revirjih stojimo. **Če bi se dalo posojilo preko banovine, bi se mogla organizirati okrog revirjev javna dela, ki bi ogrožene rodbine prehranila.**

Takšni ukrepi pa so nujni. Akcije, ki jih narekuje obup, so zunanji znak težkega psihičnega razdejanja, ki ga sedanje stanje v revirjih povzroča. Morda obstojajo sredstva, ki lahko preprečujejo zunanji izbruh nevolje. V dušah popraviti zlo pa more le učinkovita akcija, ki bo prizadetim pokazala, da razumemo njih bedo in da z njimi čutimo.

Drama iz Zgornje Besnice pred velikim senatom

France Megušar, ki je z lovsko puško ustrelil Mihaela Bernika, obsojen zaradi prekoračenega silobrana na 10 mesecev strogega zapora

Ljubljana, 22. aprila.

Pred velikim senatom se je danes ob 8.30 pričela kazenska razprava proti lovskemu čuvarju, 59-letnemu Francetu Megušarju, ki je povzročil smrt svojega sorodnika, posestnika Mihaela *Bernika.* Predsednik g. Anton Mladič, sosodniki gg. Ivan Kralj, Žigon, dr. E. Kobe in dr. Strukelj. Državni tožilec dr. Hinko Lučovnik je Megušarja obtožil umora, storjenega s tem, da je 25. januarja popoldne ustrelil v Zgornji Besnici na poti med »Divjažem« in »Rovnikom« z lovsko puško Mihaela Bernika naravnost v desno stran prsi ter je prodrlo v nje 25 šiber. Nekatere šibre so predrle celo hrbtno steno.

Obtožnica obširno navaja vse okolnosti, kako je prišlo do tragedije. Sprva je vladalo med Megušarjem in Bernikom, ki je imel njegovo nečakinjo za ženo, največje prijateljstvo. Ko pa je l. 1929. umrla Megušarjeva žena, je nastalo zaradi dedščine sovraštvo in pravdanje. Kritični dan je Bernik vozil pesek iz gozda. Okoli 9. dopoldne je v drugič peljal s sanmi v gozd, ko je za njim prišel France Megušar s puško na ramenu in sta se začela prepirati. Megušar je na razdalji kakih 10 korakov ustrelil. Ko je uvidel strašno posledico, je odvedel konja na Bernikov dom, se nato praznično oblekel in odšel v Kranj, kjer se je javil orožnikom. Prinesel je seboj tudi samokres, o katerem je dejal, da ga je Miha Bernik v prepiru vzel iz hlačnega žepa in nanj pomeril.

Po prečitani obtožnici se je France Megušar vzravnal in sodnikom dejal: »Tako ne priznam, kakor pravi obtožnica. Da sem streljal, ne tajim. Šel sem v gozd, kjer sem imel lisicam nastavljene pasti. Ko sem Bernika došel in sva se spet sporekla sem mu dejal: Lepo te prosim, pusti me pr' gmah! Pa je dalje rinil v mene. Jermen pri puški mi je odtrgal. Iz žepa je potegnil revolver in menda ustrelil. Sam ne vem, kako je prišlo. Bil sem zelo razburjen. Sprožil sem . . .

»Čudna stvar s tem revolverjem. Pravijo, da ga niso nikdar videli pri Berniku,« pripomni predsednik.

»Pri meni ni bilo revolverja, ker ne morem ž njim streljati. Imam desnico nekoliko pohabljeno. Revolver je imel Bernik!«

»Čemu mu neki revolver, ko je šel po pesek?«

»Nosil ga je vedno seboj. Kazal ga je tudi po gostilnah. Revolver mu je gledal iz hlačnega žepa.«

Zaslišanih je bilo 19 prič, vaščanov iz Zgornje Besnice. Podrobneje so opisali žalostne razmere, ki so vladale med Megušarji in Berniki. Nekatere priče so označila obtoženca za hudobnega, druge za mirnega moža. Tudi opisi značaja Bernikovega so bili različni. Vsi pa so soglašali v tem, da sta se oba večkrat prepirala in pravdala. Povod je dala dedščina 2000 Din, ki jo je dobila Bernikova žena po svoji teti Megušarjevi.

Žena ustreljenega je izpovedala: »Tisto jutro ni imel nobenega orožja pri sebi.« — Sedaj že pokojni posestnik France Bešter, ki je bil deloma očividec dogodka, je v preiskavi povedal: »Okoli 9. sem ju srečal v gozdu. Bernik je šel iz vasi v smeri proti gozdu Rovniku. Opazil sem, da je za njim prišel Megušar s puško. Oba sta bila zelo razburjena in sta glasno vpila drug na drugega. Slišal sem Megušarja zaklicati: Daj mi mir! Bernik pa mu je odvrnil: Kaj lazíš s to flinto za menoj? Meni ni za življenje! Kar sumi! Pognal sem nato svoj voz, ker nisem hotel biti priča prepira. Pozneje, ko sem bil že kakih 370 korakov oddaljen, sem čul strel.«

Državni tožilec predlaga za obsodbo zaradi umora. Branilec dr. Vladimir Ravnihar utemeljuje oprostilno sodbo, češ, da je obtoženec ravnal v skrajnem in upravičenem silobranu. Zastopnik pokojnikove žene Angele dr. Ženko predloži odškodninske zahtevke: 300 Din mesečne rente za 3 nedorasle otroke in 600 Din mesečno za ženo. — *Sodba:* France Megušar je ravnal v silobranu, a ga je prekoračil in se zato obsoja *na 10 mesecev stogega zapora.* Glede odškodnine je zasebna udeleženka zavrnjena na civilno pravno pot. Sodišče je obsojencu, ki se je doslej nahajal v zaporu, dovolilo odlog kazni, da more urediti domače zadeve in obdelati polje.

Stavbna nesreča v Novem Sadu

Novi Sad, 22. aprila, n. Davi ob 7. uri se je zgodila v Semerinški ulici težka nesreča. Lani so pričeli dvigati hišo, v kateri je bila nameščena šola. Dograditi so hoteli še eno nadstropje. Zaradi zime pa so delo prekinili. Dež in sneg je razrahljal napol dokončano konstrukcijo in danes se je zrušilo zidovje prav na delavce, ki so nadaljevali gradnjo. Osem delavcev je bilo hudo ranjenih in so jih takoj odpeljali v bolnišnico. Njihove poškodbe so nevarne in je le malo upanja, da bodo okrevali.

Skupščina vojnih dobrovoljcev

Beograd, 22. aprila AA. 24. aprila t. l. priredi Udruženje vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije redno letno skupščino v veliki dvorani doma Kola srbskih sester v Frankopanovi ulici št. 11. Skupščina se začne ob 10. dopoldne.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Precej vedro, prehodno oblačno, podnevi toplo, stalno. — **Situacija včerajšnjega dne:** Visoki pritisk prekriva južno in jugozapadno Evropo. Barometrska depresija prevladuje v severnem delu kontinenta. Jadranski minimum je oslabel in je v zadnjih urah skoro docela izginil. Pritisk je v splošnem narasel za 1 do 6 mm, najbolj na jugu, najmanj na zapadu in v Sloveniji. Temperature so padle v Liki in v Primorju za 1 do 3 stopinje, drugod so ostale brez spremembe ali pa so narasle za 1 do 3 stopinje.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Verjetno, da bo večja pooblačitev začasno kvarila jasno vreme.

Naši kraji in ljudje

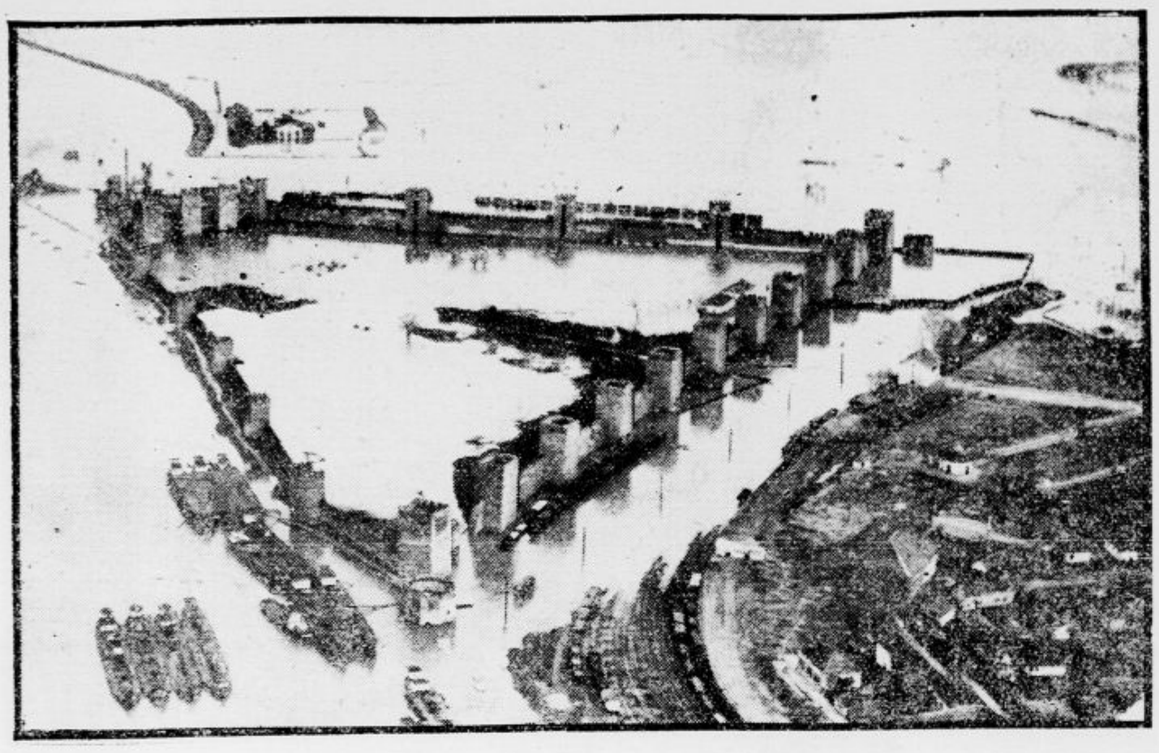

Desno: Sloviti starinski grad Jurja Brankovića v Smederevu, ki je bil do leta 1457 prestolnica zadnjih ostankov predturške Srbije, stoji ob desnem bregu Dunava, tik ob njem pa kolodvor. Mogočno narasli Dunav se je razlil tudi tu daleč preko bregov. Slika je posneta z letala.

Levo spodaj: Mestece Obrenovac ob Savi je tako poplavljeno, da se promet po ulicah vrši s čolni. — Desno: pogled v eno izmed obrežnih ulic Sremske Mitrovice.

Stanje na Jesenicah se počasi boljša

Zaposlenje v obratih KID se ravna po naročilih — Hude posledice dolgotrajnega izprtja

Jesenice, 22. aprila.

Počasi se je začel iz nekaterih tovarniških dimnikov valiti dim, dan za dnem prihajajo gosteje množice delavstva v tovarno in vedno več strojev je stavljenih v pogon. Zaposlenost delastva je nestalna, ravna se po naročilih blaga. Za enkrat je zaposlenih nekaj nad 100 delavcev, v prvi vrsti kvalificiranih, predvsem družinskih očetov. Dela se po večini 6 ur dnevno. Nekateri obrati delajo namestu treh prejšnjih dnevnih izmen sedaj le v dveh izmenah, nekateri oddjlki pa izmenjujejo delo tako, da gotov čas dela ta skupina in potem zopet druga. Na ta način znaša povprečno zaposlenje delavcev, ki sploh delajo, 4 ure na dan.

V splošnem je zatvoritev tovarn za tolitednov hudo prizadela vse sloje. Od 15. decembra lan. leta je večina delavstva delala dnevno le po 4 do 6 ur, večje število delavstva pa je bilo poslano na dopust. Po 15. marcu pa se je ustavilo delo v vseh obratih in je bilo zaposlenih le nekaj desetin gasilcev, čuvajev in profesijonistov za montažna dela. Škoda, ki jo je utrpelo delavstvo na izgubljenem zaslužku, gre v milijone, a tudi država sama bo utrpela hude izgube na uslužbenskem davku, ki je do 15. marca padel na polovico, po 15. marcu pa na eno petino prejšnjega normalnega iznosa. Seveda so pri tem hudo tepeli tudi trgovci in obrtniki. Gostilne so po večini prazne, trgovci pa morajo dajati na upanje, pri čemer riskirajo vse, kar imajo, kir se ne ve, kateri delavci bodo ostali v tovarni, kateri pa ostanejo na cesti. Take zime, kakor je bila minila, na Jesenicah nihče ne pomni. Primerjati bi se dala z onimi v svetovni vojni, a takrat je imel velik del Jeseničanov še denar ali kako podporo in polno zaposlenje, dočim je bilo pri nas v zadnjem času brezposelno skoro vse. Izprtju delastva v tovarnah se je pridružila še redukcija pri železnici in finančni kontroli. Onim, ki so ostali, pa so se občutno znižali njihovi prejemki. Trgovci in obrtniki so morali zaradi brezdelja odpustiti vse svoje pomočnike, tako da je zavzela brezposelnost silen obseg.

Na občino dežujejo še vedno prošnje za podpore v denarju in v živilih, toda občina že v normalnih časih ni lahko krila svojih potreb. — Da ni prišlo do obžalovanja vrednih dogodkov, se je zahvaliti v prvi vrsti občudovanja vredni disciplini delavstva, ki ni izzvalo prav nikakih incidentov, tako da ni bila potrebna skoro nikaka intervencija varnostnih organov. Tudi ni bilo neredov pri razdeljevanju živil.

Za preprečenje gladu tisočev družin ima veliko zaslugo krajevna bratska skladnica, ki je vzorno organizirala pomožno akcijo in katere uradniki so delali noč in dan. Iz sredstev, ki jih je dala KID na razpolago, se dajejo vsakih 14 dni boni za delavno osebo v vrednosti 100 Din, za družinske člane pa po 30 Din, da si lahko nabavijo najpotrebnejša živila v delavskih konzumih. Te dni se bo začelo razdeljevati 10.000 kg masti, ki jo je priskrbela KID, in sicer po 1 in pol kg za delovno osebo in po enkaj manj za svojce.

V veliki meri so pomagali lajšati bedo občini Jesenice in Koroška Bela in njuna aprovizacijska odbora, ki sta z nabranimi živili podpirali one družine, ki so že poprej živele v velikem siromaštvu. Vsa čast in priznanje obema županoma, ki sta v blagor delavstva storila vse, kar je bilo v njunih močeh.

V glavnem so najhujši tedni za nami, toda posledice tega izprtja se bodo še dolge mesece čutile v mnogih družinah. Večina delavcev ima velike družine, katerih edini vir dohodkov je bilo očetovo delo v tovarni. Mnoge družine so živele že poprej v enakih razmerah. Prehranjevati 8 do 10 ljudi, plačevati draga stanovanja, skrbeti za obleko in obutev, kurivo in šolske potrebščine, plačevati socijalne dajatve in odplačevati dolgove pri trgovcih in obrtnikih, povzroča ubogim družinam hude skrbi.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zasluzenosti, nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes, skrbimo zato, da često očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svedočijo, da **»Franz Josefova« voda** dobro služi tudi pri šenu in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Na splošno željo občinstva, ki se hoče smejati in zabavati!

Renate Müller
Hermann Thimig

v sijajni komediji

Skok čez plot...

OTTO WALLBURG — HANS BRAUSEWETTER

Ob 4., ¼8 in 9¼ zvečer.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Za lepoto dolenjske metropole

Novo mesto, 22. aprila.

V mestni posvetovalnici se je snoči vršil občni zbor Olepševalnega društva. Po poročilih društvenih funkcionarjev so pretresali nova pravilo. Sklepalo se je o preimenovanju v Olepševalno in tujsko - prometno društvo. Ko bodo pravila končno veljavno redigirana, bo sklican izredni občni zbor in se osnovalo novo društvo, ki bo imelo veliko obsežnejše delovanje. Nova pravila so bila na zboru soglasno sprejeta. Stari odbor bo pripravil vse potrebno za likvidacijo sedanjega društva.

Odbornik g. Paučič Jože je stavil obširnejši predlog, da se na starem pokopališču pospeši izkopavanje mrličev in njih prevoz na novo pokopališče. Oskrbijo naj se načrti za bodočo ureditev parka, ki bo stal na tem prostoru, in naj se že sedaj prične s predhodnimi regulacijskimi deli, v kolikor je to potrebno in dovoljeno pred zakonitim rokom. Odbor je sklenil, da se bo predlog obširneje obravnaval na prihodnjem občnem zboru, ki se bo vršil v kratkem. Zelo važen predlog je bil podan po prof. dr. Turku, da bi se novo društvo takaj z vso vnemo udejstvovalo tudi v kulturni smeri: naj se osnuje poseben odsek, ki bo pritegnil k sodelovanju vse kulturne delavce in skrbel za osnovanje muzeja, ki bi bil za tujski promet zelo privlačna točka. Sklenilo se je, da se ta nadvse važni predlog stavi v obseg novih pravil, kot veja društvenega delovanja in da se na prihodnjem zboru izvrše zadevne priprave odnosno organizacija odseka, ki bo pričel s pozitivnim delom. Naloga odseka bo, da se zasnova izvede. Zborovanje je trajalo z živahno debato kasno v noč.

Zažgal si je hišo in prerezal vrat

Vinkovci, 20. aprila.

Sodar Josip Bonert, po rodu iz somborske okolice, je kot mlad dečko odšel v Ameriko. Leta 1908., se je tam oženil a v vojni se je vrnil v domovino. Bila sta z ženo sama in sta kupila hišo v Vinkovcih, kjer se je Bonert začel baviti s svojo obrtjo. Živela sta prav dobro nekaj let, dokler ni Bonert začel svojo ženo nadlegovati z ljubosumnostjo in popivati. Ženi to moževo ravnanje seveda ni bilo prav in že tako so se pripiri ponavljali, kar je slednjič dovedlo ženo do ločitve. Po razsodbi sodišča bi ji bil Bonert moral odstopiti polovico vsega imetja, o čemer pa ni hotel nič slišati. Ko pa je stvar prišla tako daleč, da bi se bila morala razdelitev izvršiti, je začel nagovarjati ženo, da bi se vrnila k njemu, česar pa žena nikakor ni hotela storiti. Bonert je bil zato zelo potrt in je par dni kakor v omotici taval po mestu in popival, a naposled se je porodila v njem maščevalnost, ki mu je narekovala strahovito dejanje, s katerim je za vedno končal svoj spor v ženo.

Snoči so Bonertovi sosedje zapazili, da je nastal v njegovi hiši ogenj. Skušali so gasiti, pa niso mogli v hišo, ki je bila zaklenjena. Ko so prihiteli gasilci, so vlomili vrata in spoznali takoj, da je bil ogenj podtaknjen. Gorelo je po vsej hiši, v stanovanju in v delavnici. Ko so ogenj, ki je napravil veliko škode, pogasili, so ugotovili, da je bilo tudi še na raznih po ognju neprizadetih krajih zažgano s trskami, pa se ogenj ni oprijel drugih predmetov. Bonerta ni bilo nikjer.

Ko je bil ogenj pogašen, je ostala na pogorišču samo straža, ki je kmalu nato opazila, da se na bližnjem katoliškem pokopališču nekdo sumljivo suče okoli grobarjevega stanovanja. Pohiteli so tjakaj, neznanec je stekel kakih deset korakov daleč po pokopališču in nato padel. Spoznali so v njem Bonerta, ki pa je bil ves krvav in v nezavesti. Prerezal si je vrat že pri grobarjevi hiši z velikim kuhinjskim nožem in ko je videl, da ga zasledujejo, je izpustil nož na tla, tekel še nekaj korakov in se nato zgrudil. Pomoči zanj ni bilo več, v par trenutkih je izdihnil.

Jutri velika premiera!

Emil Jannings — Ana Sten
Elitni kino Matica

JUTRI! JUTRI!

Neffat in Puccinijeva „Turandot“

Pred nocojšnjo premiero v ljubljanski operi

Kdo ne pozna g. Neffata, kapelnika ljubljanske opere? Ta ponižna, dobra duša! Z vsakim je prijazen, vedno je pripravljen debatirajo, naj že bo o literaturi, tehniki politiki in takšnem. Najljubša stvar pa mu je seveda muzika. O tej najraje govori. Tu je njegovo znanje tako popolno, da ga ni vprašanja, ki bi nanj ne vedel odgovora. Tega se tudi mnogi zavedajo in zato prihajajo k njemu, kot strokovnjaku, po nasvete (pevci, muziki, komponisti).

Dirigiral bo opero »Turandot«, pa postopim k njemu. Ko me ugleda z notesom v roki, je presenečen: »Kaj me interwjuvate?«

»Tako nekaj podobnega. Najprej o Pucciniju samem.«

»Enostavno. Rodil se je 22. junija 1858. v Lucci kot sin stare glasbeno nadarjene družine in je umrl 29. novembra 1924 v Bruslju za rakom v grlu. Studiral je na milanskem konservatoriju pri Bazziniju in Ponchielliju. Napisal je 11 oper, zadnja je Turandot. Puccini je najizrazitejša pojava 19. in 20. stoletja na pozorišču operne produkcije.

»Zakaj so njegova dela tako zaslovela?«

»Ker razpolaga s cenenimi sredstvi, ker računa na zunanji efekt in je njegova glasba še najbolj podobna salonski glasbi, posebno pa, ker je tako polna sentimentalnosti, opojnih melodij, nežnih in tiho ljubečih arij. Njegova moč je v liriki.

Puccini predstavlja razcvet in nekak zaključek velike romantične, odnosno veristične operne epohe v Italiji. On je tipičen predstavnik izraza pomehkužene buržoazije ob zaključku 19. stoletja. V tistem času je ugašala velika konceptna linija Wagnerja in grand'opere in začela izginjati v impresijonističnih instrumentalnih in sceničnih utrinkih. Nastala je dekadenca ki se do danes ni popolnoma premagala in prebolela, posebno ne v Italiji. Kot reakcija na razcvet te dekadence in pomehkuženja je začelo vstajati novo življenje, nova glasba. Puccini je precej jasno videl ta preokret in večkrat so ga obšli trenutki, ko je podvomil v dolgo življenje svoje umetnosti. Nekoč je rekel: »Kmalu me bo konec; pozabili me bodo.« V glavi so mu rojila nova imena, nove zvezde: Stravinski, Schönberg... Puccini pa je z vnemo komponiral dalje, ker brez dela bi ne bil imel miru in ravnotežja.«

»In Turandot? Kako ga primerjate z njegovimi deli?«

»Povedal bom samo to, da je Turandot Puccinijev labudji spev. Toliko prekrasnih melodij, toliko nežnosti in opojnosti ni v vsej operni literaturi. Poleg tega pa je tu uporabil prvič nov element: zbor. To delo je pisal Puccini z največjo ljubeznijo. Zanimivo je pri tem, da je sam že naprej slutil, da tega dela ne bo dokončal. Nekoč se je izrazil: Turandot bodo igrali nedokončano in pri predstavi bo prišel nekdo na rampo in bo rekel občinstvu po zadnjem akordu: »po tem akordu je maestro umrl«, — kar se je v resnici tudi zgodilo. Puccini te opere ni dokončal in pri premieri 1926 v Milanu je šel nekdo pred zastor in povedal občinstvu, kje je Puccini svoje delo prenehal. — Skladatelj Franc Alfan, Puccinijev prijatelj, je opero končal na podlagi skic in navodil, ki mu jih je ta nesmrtni skladatelj zaupal.«

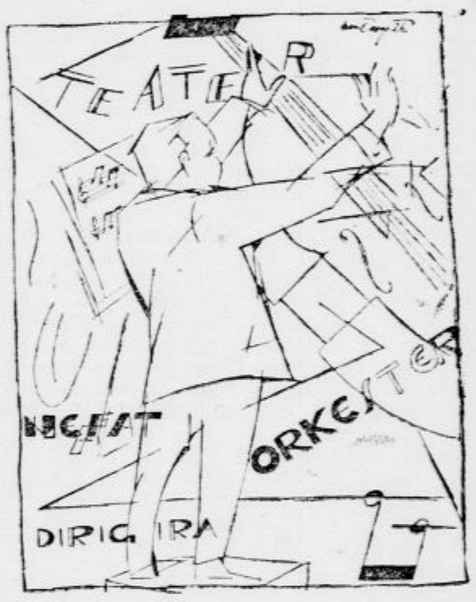

»Ali ni naš teater premajhen za tako veliko delo? Kako sodite o uspehu?«

»Naš teater je v resnici majhen, a se kljub temu ta stvar da uprizoriti. Če bi namreč šli s pravega stališča, potem bi pri nas ne mogli igrati niti Aide, Borisa, Snegurčke, Tanhäuserja in sličnega. Seveda je vsaka stvar primerno zmanjšana, kar pa v bistvu ne moti. A kar se tiče uspeha, mislim, da bo Turandot najuspelejša predstava letošnjega repertoarja.«

Zdravko Ocvirk.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejše in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Pogreb starega rodoljuba

Kranj, 22. aprila.

V torek popoldne se je iz Stražišča 118 preselil v večno domovanje na šmartinskem pokopališču 92-letni posestnik Jože *Benedik*. To je bil vzor krepkega, narodno zavednega Gorenjca, starim obiskovalcem Sv.

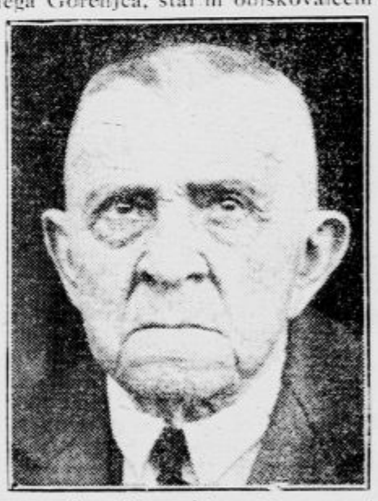

Jošta pa je »joštarski mežnar« gotovo še v najboljšem spominu. Ko je še imel gostilno v Kranju, so se pri njem radi zbirali gorenjski in ljubljanski inteligenti, na stara leta pa se je preselil na svoje posestvo v Stražišču. Njegov sin biva že mnogo let v Newyorku in je upravnik »Glasu Naroda«.

Častitljivi starček je svojo narodno zavednost posebno pokazal pri zadnjih volitvah. Ker zaradi bolezni ni mogel na volišče, je poslal komisiji pismo s prošnjo, da bi to veljalo kot njegov glas za srečno bodočnost Jugoslavije. Starega rodoljuba bomo ohranili v častnem spominu.

Pogled z letala na poplavljeno Sremsko Mitrovico ob Savi. Po fotografskem posnetku letalskega poročnika Jurja Hauerja iz Zemuna

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Odvalite krivdo!

Ne zakrivite si sami usodo zamudnika. Le še par dni nas loči od prvega žrebanja novega kola državne razredne loterije in le malo srečk je še na razpolago. Kupite si srečko, da ne boste ovirali poti sreči, če je namenjena k Vam.

Srečke dobite v vseh podružnicah „Jutra“ in v

Zadružni hranilnici r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c, 19

Domače vesti

* **Izpremembe v sanitetni službi.** Z odlokom ministra za socijalno politiko in narodno zdravje sta imenovana zdravnik dr. Ivan Peršič v Ljubljani in dr. Božena Zajčeva za uradniška pripravnika v splošni državni bolnici v Ljubljani; Štefanija Humkova, dosedanja vzgojiteljica zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece pri higijenskem zavodu v Ljubljani, pa za vzgojiteljico na šoli za sestre v Ljubljani.

* **Državni tehniški izpit** je napravila prva Slovenka ga. inž. Joza Debelakova iz Ljubljane s prav dobrim uspehom pri ministrstvu za gradbe. Čestitamo!

* **Izpit za javno prakso** je napravil te dni v Beogradu z odličnim uspehom elektrotehnični inženjer g. Slavko Zajec, uslužben pri mestni elektrarni v Ljubljani Čestitamo!

* **Nov zdravnik.** Dr. Bogomir Magajna, zdravnik-volonter v Ljubljani, je bil vpisan v imenik Zdravniške zbornice za dravsko banovino v Ljubljani.

* **Baloković se vrača v Jugoslavijo.** Svetovno znani virtuoz na goslih Hrvat Zlatko Baloković se s svojo jahto vrača v Jugoslavijo. Iz Zedinjenih držav, kjer se je mudil več let, je umetnik posetil tudi Avstralijo in Filipinske otoke. Po prihodu v Jugoslavijo priredi koncert v Splitu.

* **Koncert dveh naših pevskih umetnic v Ameriki.** Kakor javljajo ameriški listi, priredi znana koncertna pevka Ana Fabijanova s sodelovanjem pevke Nežke Radovičeve dne 7. maja v Oaklandu velik koncert pod pokroviteljstvom Slovenskega prosvetnega društva in Jugoslovenskega Sokola. Fabijanova in Radovičeva sta znani pevski umetnici, ki z uspehom popularizirata v Ameriki našo pesem.

* **Slovensko izobraževalno društvo »Primorje« v Sao Paulu** (Brazilija) je imelo v nedeljo 14. februarja letos svoj III. redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Franc Černigoj, podpredsednik Marko Barčot, tajnika Franc Cotič in Stevan Kozoderović, blagajn.: Anton Šeparović in Alojz Kravos; knjižnič.: Kazimir Prizmič in Nikola Surjan, domačin Marijan Marijetić; nadzorni odbor: Mate Franulović in Drago Vučetić; pevski odsek: pevovodja profesor Emil Pavlovsky in načelnik Petar Čaja; dramski odsek: režiser Franjo Cotič in načelnik Franc Copić; ženski odsek: načelnica Boroca Zverova. »Primorje« je nacionalno društvo, ki širi jugoslovensko misel med našimi izseljenci in ljubezen do mile nam domovine Jugoslavije.

* **Višja pedagoška šola v Zagrebu.** V prvi letnik zagrebške višje pedagoške šole se je vpisalo 35 slušateljev. Vsi slušatelji imajo plačan dopust, le trije študirajo na lastne stroške. Iz dravske banovine je med slušatelji 15 učiteljev in učiteljic.

* **Češkoslovaški otroci na okrevanju v Dalmaciji.** V Split je predvčerajšnjim prispela skupina nad sto češkoslovaških otrok v starosti od 5 do 8 let. Vsi so otroci železničarjev. Nadaljevali so s parobrodom pot v Dubrovnik, kjer ostanejo mesec dni v okrevališču Marijinem dvorcu na bližnjem otoku Lapadu.

* **Dijaki tekstilne šole iz Kranja na izletu v Karlovac.** V Karlovcu so se predvčerajšnjim mudili dijaki tekstilne šole iz Kranja. Ogledali so si tamkajšnjo tekstilno tovarno. Ekskurzijo je vodil inženjer Hočevar.

* **Potovanje v restavracijskem vagonu.** Potniki, ki imajo vozni list 3. razreda, se smejo v času obeda zadrževati v restavracijskem vagonu najdalje eno uro v času večerje in južine pa tri četrt ure, nakar se morajo vrniti v prostore 3. razreda. Potniki, ki bi se pregrešili proti tej odločbi, morajo na zahtevo sprevodnika doplačati pristojbino za 2. razred.

* **Naš zračni promet.** Društvo za zračni promet »Aeroput« letos ne namerava aktivirati proge Zagreb—Sušak—Zagreb, marveč bo od vseh lanskih prog obdržala samo Zagreb—Beograd—Skoplje—Solun. Varčevanje je glavni razlog ukinjenja ostalih prog.

* **Nove telefonske zveze.** Prometni minister je uvedel telefonski promet med temile mesti v Jugoslaviji in Malnitzom na Koroškem: Maribor, Celje, Bled, Ljubljana in Sv. Janez—Bohinjsko jezero—Malnitz na Koroškem. Taksa znaša 3.40 zlatih frankov.

Od opasnosti gripe, influence in nalezljivih vratnih obolenj varujejo

Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malega zavojčka Din 8, velikega zavojčka Din 15.

* **Novi grobovi.** V ljubljanski bolnici je umrl g. Ivan Černe, sodni poduradnik v pokoju, v starosti 65 let. Pogreb bo jutri ob pol 18. — Nadalje je umrl v ljubljanski bolnici g. Ivan Orel, železniški zvaničnik. Pogreb bo jutri ob pol 16. — V četrtek je umrla v celjski bolnici 7 letna Ilza Lindenthalerjeva, hčerka g. inž. Franca Lindenthalerja, poslovodje tovarne keramičnih izdelkov v Gotovljah. — V petek zjutraj pa je nenadoma umrl v Celju (Gosposka ulica 25., krojaški pomočnik Herbert Blaznik. Star je bil 21. let — V Bodovljah pri Škofji Loki je po dolgotrajnem trpljenju preminila v starosti 71 let ga. Marija Kožuhova, mati posestnika g. Kožuha na Poljanski cesti v Škofji Loki. Pokojnico, ki je bila znana kot izredno skrbna mati in gospodinja, so ob veliki udeležbi sovaščanov in škofjeloškega meščanstva pokopali v sredo na škofjeloškem pokopališču. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Koroške novice.** Skoro ves Rož in del Podjune je mogel nedavno opazovati silen požar, ki je nastal na Selu pri Šmarjeti. Močan vihar je nosil iskre celo do Lečen. Tri gasilna društva so prihitela na pomoč, a rešiti se ni dalo nič. Zgorelo je trinajst objektov in z njimi tri goveda, deset svinj, vse orodje, žito, obleka in krma. Škoda znaša nad 100.000 šilingov. — V Kočuhu so našli te dni posestnika in gostilničarja Jerneja Olinovca v hlevu z razbito glavo. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Jug iz Borovelj, ki ga je dal prepeljati v deželno bolnico. Ali gre za uboj ali samomor, še ni ugotovljeno.

* **Smrtna nesreča pri delu.** V gozdovih pri Mirni na Dolenjskem so te dni delavci podirali drevje. Med drugim je bil pri tem delu zaposlen tudi Alojzij Somrak, star 23 let, doma z Drenovega vrha. Po nesrečnem naključju se je nanj zvalil težak ploh in ga zmečkal, tako da je nesrečni mladenič obležal mrtev. Pokojnik je skrbel tudi za svojo staro mater-vdovo, ki je s svojim sinom izgubila edino oporo.

* **Žrtve granate.** V vasi Mirosaljci pri Lazarevcu se je te dni pripetila tragična nesreča. Neki kmet je na polju našel dve granati, ju prinesel domov in je izkušal odpreti eno granato, da bi vzel iz nje eksplozivno tvarino. Štirje sosedi pa so poizkusu prisostvovali. Nenadno pa je granata eksplodirala in vseh pet oseb je obležalo mrtvih. Eksplozija je bila tako silna, da je tudi v hiši napravila veliko škodo.

* **Požar zaradi isker iz dimnika.** Dne 17. t. m. zjutraj je nastal ogenj pri posestniku Lubcu Ivanu v Hajdošah. Goreti je začelo na gospodarskem poslopju in je ogenj objel tudi stanovanjsko hišo. Ker je bilo celo poslopje zgrajeno iz lesa in s slamo krito, je seveda zgorelo do tal. Uničenega je tudi veliko gospodarskega orodja. Ogenj je nastal najbrže zaradi isker iz dimnika, ki jih je veter zanesel na gospodarsko poslopje. Škoda je krita z zavarovalnino.

* **Da se reši vasovalca, je najel pretepače.** Posestnik Cankar Janez v Savcih je imel deklo, katero je rad videl 28 letni zidarski pomočnik Fridrih Janez iz Savcev, ki je 16. t. m. prišel malo v vas k Cankarju in so se vsi prav prijazno pomenkovali. Ko pa je zvečer Fridrih odhajal, sta ga nenadno zunaj pred hišo napadla Cankar Martin, posestnikov sin iz Bratonešcev in Janžekovič Janez, kočarski sin iz Savcev, ter ga prav pošteno naklestila z motikami po glavi in po vsem telesu, tako da so morali prepeljati Fridriha v ptujsko bolnico. Kakor sam izpoveduje, so orožniki že oba tiča izsledili, ki sta pa tudi napram njim izpovedala, da ju je najel Cankar Janez, ki se je hotel njbrže na ta način odkrižati neprijetnega vasovalca. Seveda se bo zadeva še nadaljevala pred sodiščem.

Zvočni kino Ideal

Krasna ljubavna drama iz življenja v zimskem letovišču

Ljubezen in šampanjec

Svetislav Petrovič

Ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10 8. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

22. aprila.

Ljubljana 7, 765.5, 4.4, 80, N1, jasno, — —; Ljubljana 14, 763.4, 16.2, 40, WSW1, 9, — —; Maribor 7, 764.0, 5.0, 80, mirno, jasno, — —; Zagreb 7, 765.1, 6.0, 80, W2, jasno, — —; Beograd 7, 765.0, 10.0, 80, mirno, jasno, dež, 2.0; Sarajevo 7, 766.6, 5.0, 80, mirno, jasno, — —; Skoplje 7, 765.0, 9.0, 70, S1, — — —; Kumbor 7, 764.3, 10.0, 90, mirno, jasno, — —; Split 7, 764.8, 12.0, 90, mirno, 3/10, — —; Rab 7, 766.1, 10.0, 80, mirno, 1/2 — —.

Temperatura: Ljubljana 15.2, 3.2; Maribor 13.4, 4.0; Zagreb 17.0, 5.0; Beograd 15.0, 5.0, Sarajevo 14.0, 2.0; Skoplje 16.0, 5.0; Kumbor 18.0, 9.0, Split 17.0, 10.0, Rab 16, 5.0.

Solnce vzhaja ob 5.7, zahaja ob 18.52, luna vzhaja ob 21.53, zahaja ob 5.18.

PRIZNANO NAJBOLJŠI **GOJZERJI**

lovski in športni čevlji po konkurenčnih cenah edino le pri 86

BRATA NAGLIČ, eksport čevljev,

Žiri nad Škofjo Loko

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Iz Ljubljane

u— **Ivan Noč** je pred kratkim koncertiral v Pragi Vsi češki listi so se izredno laskavo izrazili o njegovi klavirski igri. Tako piše »Narodni Politika«: »Ivan Noč je v vsakem oziru izreden virtuoz in umetnik. Imenitno je podal Bachov koncert za orgle v lastni klavirski priredbi, z velikim temperamentom Tajčevićeve »Balkanske plese« in je žel burno odobravanje.« »Česke Slovo«: »Ivan Noč ima brezhibno, kristalnočisto tehniko in prednašanje.« »Narodni Listy«: »Tehnično krasno uspelo, zelo interesantno in silno težko priredbo Bachovega koncerta za orgle je igral Ivan Noč z ogromno tehniko in prepričujočim prednašanjem . . .« Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni. Koncert bo v ponedeljek 25. t. m. v veliki dvorani Uniona.

u— **Chaplinov velefilm »Luči velemesta« danes ob 14. uri.** ZKD bo predvajala danes ob 14. v prostorih Elitnega kina Matice Chaplinov zadnji in najlepši film »Luči velemesta«. Vsi, ki cenijo Chaplinovo filmsko umetnost, naj si ga ogledajo.

u— **II. delavski večer slovenske glasbe** priredita »Svoboda« in »Zarja« pod vodstvom člana opernega orkestra Janka Gregorca v ponedeljek 25. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Nastopi slovenski vokalni kvintet in zapoje Mirkovo »Jutro«, Adamičevo »Jaz imam tri ljube« in Volaričevo »Razstanek«. Pevski zbor »Grafike« pod vodstvom pevovodje profesorja Gröbminga zapoje Adamičevo »Ljubica vstani, vpihni luč« in »Franica«. Koncertna pevka Štefanija Frankovska-Vukova zapoje Devovo »Snegulčico« in Adamičevega »Jezdeca«, a operni pevec Anton Dermota zapoje Ravnikovega »Vasovalca« in Adamičevega »Planinca«. Godba na pihala in orkester »Zarje« zaigrata nove skladbe Janka Gregorca »Abiturijentsko koračnico«, »Gorenjska, ti kras slovenski« in »Kranjsko-gorsko salonsko koračnico« in dr. Dolinarjev-Bernardov venček »V zarji jutranji«. Sedeži so po 3 Din, stojišča po 2 Din. V prodaji v naprej se dobe družinski sedeži po 2 Din.

u— **Koncert zagrebškega učiteljskega pevskega zbora »Ivana Filipovića«** bo v Ljubljani v ponedeljek 2. maja v dvorani Uniona. »Ivan Filipović« je moški zbor zagrebškega učiteljstva, v Ljubljani nastopi pod vodstvom dirigenta Borisa Papandopula in bo izvajal jugoslovenski program. Vstopnice bodo na prodaj v Matični knjigarni od ponedeljka dalje.

u— **Dve interni produkciji gojencev državnega konservatorija v Ljubljani** bosta 28. t. m in 3. maja, vselej ob 18. v Filharmonični dvorani.

u— **Pomladek Rdečega križa na državni** klasični gimnaziji v Ljubljani priredi v petek 29. t. m. v dvorani Uniona svojo letošnjo akademijo v korist Rdečega križa z izbranim zanimivim sporedom. V vseh točkah nastopijo gojenci klasične gimnazije. Mešani zbor zavoda vodi profesor Emil Adamič. Vstopnice se že dobe v Matični knjigarni.

u— **Preporodova akademija** bo drev. točno ob 20. uri v dvorani Trgovskega doma. Program prvovrsten. Naj omenimo le nekatere sodelavce: gdč. Lovšetovo, tov. Igličevo, tov. Prevorška, oktet in duet TSS, društveni orkester. Po programu bo ples; sodeloval bo jazz Sonny-boy. Poskrbljeno bo tudi za dobro okrepčilo. Pričakujemo, da bo naše občinstvo pokazalo razumevanje za prireditev naprednega dijaštva!

u— **Predavanje za vajence in vajenke! Obrtniško društvo v Ljubljani, vajenski** odsek, naproša mojstre in mojstrice, da zanesljivo opozore vajence in vajenke, naj se udeleže brezplačnega zdravstvenega predavanja s filmi v nedeljo dopoldne ob 9. v kinu »Ideal« in ne v »Dvoru« kakor je bilo prvotno javljeno.

u— **Ustanovni občni zbor k. o. JRKD v Mostah** bo drevi ob 20. v gostilniških prostorih pri g. Rahnetu na Selu. Pridite vsi!

u— **Občni zbor Znanstvenega društva** za humanistične vede v Ljubljani se bo vršil 5. maja ob 10. v društvenih prostorih (Narodni dom).

u— **Pevski zbor »Treznosti«.** Drevi ob 20. prva pevska vaja na učiteljišču (vhod na moškem oddelku). Lokal v pritličju levo. Pevci skupaj! Namesto pili bomo peli in bomo vendar veseli!

u— **Akademiki in akademičarke,** drevi ob pol 19. bo na univerzi soba 77/I informativni sestanek zaradi obnovitve akademske »Treznosti«.

u— **Sokolski oder na Viču.** V nedeljo ob 20. nastopijo na našem odru igralci Šentjakobskega gledališkega odra z igro »Ljubezen sedemnajstletnega«. Opozarjamo na to gostovanje našega najboljšega diletantskega odra.

u— **Viški Sokol** naznanja svojemu članstvu žalostno vest, da je njegov član brat Danilo Žigon v četrtek 21. t. m. umrl po mučni bolezni. Pokojnik je bil od svoje rane mladosti najmarljivejši in najvestnejši telovadec pri deci, pri naraščaju in pozneje pri članih. Sokol poziva člane, da se v civilu z znakom udeleže pogreba, ki bo danes ob 17. izpred mrtvašnice državne bolnice na viško pokopališče.

u— **Pomladna slana.** Včeraj zjutraj je padla po okoliških poljih huda slana, ki pa ni mogla napraviti posebne škode, ker se je priroda šele začela buditi. Zjutraj je bilo precej mrzlo in je voda v zunaj stoječih posodah zmrznila.

u— **Pazite na nasade v parkih.** Mestno načelstvo je s precejšnjimi stroški na novo uredilo in zasadilo park pred poslopjem Glasbene Matice v Vegovi ulici, prav tako pa je uredilo tudi razne nove nasade v Tivoliju in drugih mestnih vrtovih. Žal pa naša mladina do javnih nasadov nima potrebnega spoštovanja, zato je nadzorstvo v novih parkih neobhodno potrebno od starejših ljudi pa tudi od oblasti same. V bodoče bodo hodili po mestnih nasadih civilni stražniki, ki bodo pazili na red in skušali na ta način preprečiti škodo od strani mladine in pa seveda tudi od raznih ponočnjakov, ki jim je obzirnost neznan pojm.

u— **Preiskava proti dr. Meglerju.** Včeraj je preiskovalni sodnik odredil, da sta bila dopoldne izpuščena na svobodo dr. Vendelin Megler in dr. Ivo Miličić proti položitvi visoke kavcije in obljubi, da ne odpotujeta v inozemstvo. Preiskava se nadaljuje.

u— **Še en slepar pod streho.** Bivši natakar, 31 letni Ivan D. iz Kočevja, se je posvetil že pred meseci poklicu agenta in je potoval okrog za razne zavarovalnice, obenem pa se pečal tudi s prodajo srečk. Nekaj časa je bil uslužben tudi pri Vzajemni samopomoči, ki je zdaj v likvidaciji, sčasoma pa mu je zmanjkalo dohodkov in sredstev za življenje. Z zadnjim denarjem se je odpeljal v Maribor in se zglasil v okolici pri raznih strankah; kontroliral je srečke vojne škode. Od raznih strank je nato srečke izvabil pod pretvezo, da bo pogledal pri »centrali« v Ljubljani, če morda že niso izžrebane. Stranke so mu nasedle, nakar je D. prisleparjene srečke prodal. Na ta način je oškodoval več strank v okolici Maribora in drugod na deželi za več tisočakov. Pred nekaj dnevi se je pripeljal spet v Ljubljano, kjer so ga pa kmalu izsledili in vtaknili v zapor.

u— **Pretep in nesreče.** V Vodicah pri Smledniku se je zbrala večja družba fantov, ki so uganjali razne burke. Naenkrat pa je zaradi neke malenkosti nastal med njimi prepir. Nekateri fantje so potegnili nože in že je bil pokolj tu. Najhuje jo je izkupil 21 letni mizarski pomočnik Josip Stare iz Vodic, ki je dobil več vbodov. Ranjenca so prepeljali v ljubljansko bolnico. Končno besedo bo imelo sodišče. — V Begunjah na Notranjskem se je igral s pračo 18 letni Rudolf Kokalj. Pri tem pa je zadel s kamenčkom 14 letno posestnikovo hčerko Jožefo Bodljajevo v levo oko in ga ji hudo poškodoval.

u— **Tatinski poseti v Kolizejski ulici.** V Kolizejski ulici je bilo predvčerajšnjim v teku dneva in zvečer vlomljeno kar v tri različna stanovanja. Storilci so v vseh primerih obiskali jedilne shrambe in si nabrali večje množine jedil. Pri tem pa niso pozabili vzeti s seboj tudi razno obleko, ki so jo našli v sobah. Kakor kaže so morali biti storilci nekje iz bližine, vendar jih policija doslej še ni mogla izslediti.

u— **Domov hočejo.** Na policijski upravi se je včeraj javilo večje število Bosancev, ki so že nekaj tednov iskali po Ljubljani delo, a ga niso našli. Poleg Bosancev so bili tudi Ličani, ki so vsi prosili, naj jih pošljejo domov s prisilnimi potnimi listi. Ker so bili vsi ti delavci res brez vsakih sredstev in so v Ljubljani glede na splošno krizo samo nadležni, seveda ni kazalo drugega, kakor da so njihovi želji ustregli.

u— **Cepljenje svinj.** Posestniki iz področja mestne občine, ki hočejo, da se jim cepijo svinje proti rdečici, naj prijavijo do 15 maja mestni klavnici v Ljubljani svoje naslove in število svinj.

„Kazino BLED“

vabi izletnike na

Čajanko s plesom

Važno za avtomobiliste

Cesta LJUBLJANA — BLED popolnoma na novo urejena.

4902

Dentist F. Palovec

Kongresni trg št. 14, ne sprejema od 25. aprila do 9. maja. 4905

FOTO TOURIST

Šelenburgova ulica št. 6

nudi vsem foto amaterjem najcenejšo izdelavo kopij, povečanih slik, pokrajinskih razglednic, kakor tudi razvijanje filmov, plošč in vseh drugih v to stroko spadajočih del!

Cene nizke! Postrežba točna!

POSKUSITE!

Iz Hrastnika

h— **Kino Narodni dom** bo predvajal v soboto in nedeljo zanimiv film »Pustolov«.

h— **Delo v rudniku** se je vršilo včeraj spet v popolnem redu. Vsi stavkujoči so šli zjutraj zopet na šiht. Naknadno se je doznalo, da so nagovarjali ljudi k stavki le nekateri nepremišljeni mladeniči. Zato je bilo pet takih aretiranih Obratovanje v rudniku se vrši v popolnem redu. Namesto izgubljenega četrtka se bo zaenkrat obratovalo v soboto, ki bi bila sicer prosta. Tudi v steklarni so začeli včeraj z delom. Šihti bodo trajali po šest ur. Tako se bo brezposelnost vsaj malo omilila.

Iz Celja

e— **Shoda poslanca g. Prekorška na Vranskem in Gomilskem.** Narodni poslanec g. Ivan Prekoršek bo imel jutri v nedeljo po rani maši ob pol 8. zjutraj shod na Vranskem, ob 10. dopoldne pa na Gomilskem v prostorih g. Hočevarja. Na shod so vabljeni vsi volilci iz vranskega, odnosno gomilskega okoliša.

e— **Apel celjskega aerokluba naši mladini.** Aeroklub »Naša krila«, krajevni odbor v Celju, priredi drevi ob 20. predavanje o jadralnem letalstvu. Predavanje bo v risalnici tukajšnje trgovske šole. Predaval bo cand. ing. Boris Cijan iz Maribora, ki ga je krajevni odbor kluba naprosil, da poda naši javnosti pregled o letanju z brezmotornimi letali. Številne skioptične slike bodo poslušalcem olajšale vpogled v zgodovino letalstva, posebno v jadralno, ki je zlasti zanimivo za našo sportno mladino.

e— **Opozarjamo na proslavo 10 letnice zakona o zavarovanju delavcev,** ki bo jutri ob 11. dopoldne v dvorani Obrtnega doma v Celju. O pomenu proslave bo govoril ravnatelj OUZD g. dr. Joža Bohinjec iz Ljubljane. Na proslavo so vabljeni zastopniki oblastev in korporacij, obrtniških in delavskih organizacij; delodajalci in delojemalci.

e— **Celjsko okoliško občino** si dovoljujemo na prošnjo številnih pasantov opozoriti na skrajno derutno stanje železne ograje ob cesti pod starim gradom pri kolenu Savinje. Rja je železo čisto razjedla in ograja ne zasluži več svojega imena.

e— **Pred turnejo CPD.** Drevi bo izredno važna pevska vaja celotnega zbora CPD. Ker se bodo na vaji končno določile vse podrobnosti turneje, je udeležba strogo obvezna.

e— **Za dramo »Vzrok«,** katere repriza bo jutri ob pol 17., je še dovolj vstopnic na razpolago v knjigarni Goričar in Leskovšek na Kralja Petra cesti.

e— **Nesrečen skok.** 23 letni posestnikov sin Martin Juteršek iz Rečice pri Laškem je skočil tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. Zdravniško pomoč je poiskal v celjski bolnici.

e— **Mestni kino** bo predvajal danes ob 20.30 izvrstno zvočno veseloigro »Inspektor Haselhuhn« z znanim češkim komikom Vlasto Burianom v glavni vlogi.

t— **Kino Sokol** bo predvajal drevi ob 20. zvočni film »Azija se budi«.

Iz Maribora

a— **Važna konferenca za ustanovitev nižje obrtne šole v Mariboru.** Včeraj se je vršila v mestni posvetovalnici konferenca, na kateri so razpravljali o ustanovitvi nižje obrtne šole v Mariboru. Pri konferenci so bili prisotni tudi načelnik ministrstva za trgovino in industrijo David Korenić, mestni župan dr. Lipold, narodna poslanca dr. Pivko in ravnatelj Krejči, ravnatelj trgovske akademije Dolenc, sreski načelnik dr. Ipavic, obrtni nadzornik Založnik, ravnateljica Vesna ga. Rapotčeva, profesor Fink in drugi zastopniki obrtništva in trgovstva. O uspehu konference bomo še poročali.

a— **Haydnova proslava,** ki jo priredi mariborska Glasbena Matica skupno z društvom »Maribor« dne 3. in 4. maja v dvorani »Union«, bo obsegala vseskozi bisere kompozicij tega nesmrtnega staroklasika, ki ga danes, ob 200 letnici njegovega rojstva, proslavlja ves svet. Spored obeh večerov bo tako sestavljen, da bo občinstvo imelo priliko spoznati Haydna v najglavnejših panogah glasbene tvorbe. Izvajal se bo prvi večer pod vodstvom ravnatelja Hladka-Bohinjskega godalni kvartet G-mol, op. 74, klavirski koncert D-dur, s spremljevanjem orkestra ter XI. simfonija G-dur. — Drugi večer pa se bo izvajal pod vodstvom stolnega kapelnika Gašparička Hadnov nesmrtni, veličastni oratorij »Vstvarjenje«, sola mešani zbor in veliki orkester.

a— **Jugoslovensko kemično društvo, sekcija Maribor,** poziva vse kemike v področju bivše mariborske oblasti, ki še niso vpisani v naše društvo, naj to čimpreje store in javijo svoje naslove. Tovariši, zavedajte se, da moremo le združeni uspešno zastopati svoje interese. Na rednem društvenem občnem zboru je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik ing. Knez Leo; podpredsednik g. ing. Rudolf Vladimir tajnik inž. Lindtner Viktor; blagajnik ing. Tomšič Dušan; odbornika dr. Cazafura Krsto in ing. Doboczky Adalbar; arhivar dr. Gusturčic Pavel; revizorja prof. Modic Stanko in industrijec Josip Hutter. Vse dopise društvu nasloviti na: inž. Lindtner Viktor, Maribor, Hutterjeva 4. jugoslovenska tovarna klobukov in šilkov.

a— **Državni tehnični izpit za avtorizacijo iz elektrotehnične stroke** sta napravila z odličnim uspehom inženjerja elektrarne Fale gg. Fedor Gregorič in Josip Rus pri ministrstvu za gradbe v Beogradu.

a— **Krožek učiteljskih upokojencev za Maribor in bližnjo okolico** priredi v sredo 27. t. m. ob 16. v prostorih tete Koštomajeve v Mlinski ulici odhodnico dragemu tovarišu Martinu Šamperlu, ki se z družino preseli v Ptuj. Polnoštevilna udeležba samoumevna. Na svidenje!

a— **Spored koncerta v mestnem parku** v nedeljo 24. t. m. ob 11. uri: Zrodina: Drina, koračnica, C. M. Ziehrer: Le pridite!, valček, Stilp: Proste misli, overtura, Bizet: Fantazija iz opere Carmen, A. Jakl: Jugoslovenske cvetke, potpuri. Skačej: Färber, koračnica. Izvaja glasbeno društvo Drava pod vodstvom kapelnika L. Žekarja.

a— **»Vodnik po Mariboru«** je naslov prvemu izčrpnemu delu, ki izide v najkrajšem času. Obsežna knjiga, v kateri je zbrano vse gradivo, nanašajoče se na preteklost in sedanjost Maribora, na kulturni prosvetni, socialni, politični in gospodarski razvoj mesta, bo obsegala 230 strani. Večino je napisal prof. France Baš, dočim je ostali del pripravil Božidar Gajšek z gospodarskimi in praktičnimi sestavki; originalne posnetke iz Maribora, posredne in neposredne okolice, pa je preskrbel znani mariborski amater g. Vlado Cizelj.

a— **Zimskosportni odsek SPD v Mariboru** poziva člane, da se udeleže občnega zbora Mariborskega zimskosportnega podsaveza drevi ob 20. v lovski sobi pri »Orlu«.

a— **Pobiranje občinske davščine na vozila za leto 1932.** Ker je ministrstvo financ potrdilo mestni proračun, se pozivajo vsi lastniki kočij, osebnih in tovornih avtomobilov, priklopnih vozov in motociklov, da prijavijo najpozneje do 15. maja svoja vozila mestnemu knjigovod-

stvu. Vsa vozila, izvzemši kočije, morajo biti od mestne občinske tehtnice uradno stehtana ter je treba potrdilo o čisti teži, kakor tudi certifikat o tipi vozila pri prijavi predložiti. Za čisto težo je razumeti težo vozila v običajnem in vožnje zmožnem stanju.

a— **Vlom.** V noči na petek je bilo vlomljeno v šolo v Dobrovcih. Tat se je splazil skozi okno v notranjost šole ter odpeljal šolskemu upravitelju Franu Kasperju dobro ohranjeno kolo. Tatvine je osumljen neki brezposelni delavec, ki je prejšnji dan beračil po vasi, drugo jutro pa izginil brez sledu.

a— **Krčevinski Sokol** uprizori jutri v nedeljo ob 11. v krčevinski šoli gledališko predstavo »Užitkarjic«. Člani in prijatelji sokolstva, pridite!

Iz Ptuja

j— **Obči zbor Jugoslovenske Matice** bo drevi ob pol 20. v spodnji dvorani Narodnega doma.

Iz Trbovelj

t— **Banska uprava je preskrbela za brezposelne v trboveljski občini** 4 vagone koruze, ki se bo zmleta v moko razdeljevala brezplačno brezposelnim delavcem. Banski upravi najlepša hvala.

t— **Ustanovni občni zbor JRKD.** Še nikdar se ni tako jasno pokazalo, kako potrebno je, da nastopajo vsi sloji naroda skupno. Ako je prizadet le en sloj, preide ta kriza na vse ostale. Ako spoznamo to, moramo spoznati tudi potrebo, da se vsi sloji enotno organizirajo in da se v skupni organizaciji bore za splošno blaginjo vseh stanov. Borba enega samega stanu ne more roditi uspehov, kar se je pokazalo baš v tej krizi. JRKD je vsedržavna organizacija, v kateri naj se združijo vsi stanovi za gospodarski podvig naroda in države. Le združeni v taki organizaciji lahko upamo na ozdravljenje razmer, pod katerimi trpimo vsi. Ustanovni občni zbor JRKD bo v soboto ob 19.30 v Fortejevi dvorani. Pridite in pokažite, da ste pripravljeni za složno sodelovanje vseh stanov.

t— **Naš trg je bil na plačilni dan** zopet enkrat dobro obiskan. Največ je bilo pač regrata in jajc, katerih se je dobilo 14 do 16 za 10 Din. V tržnih lopah sta pa dva mesarja izsekavala govedino po 5 Din za kilogram in takoj razprodala vso zalogo. Temu konkurenčnemu boju bodo pač morali slediti tudi drugi mesarji in znižati cene mesu, če bodo hoteli kaj prodati.

t— **Udruženje vojnih invalidov** je pred časom priredilo tombolo, odnosno srečolov, v korist pohabljenim žrtvam svetovne vojne in se po tem potu najlepše zahvaljuje vsem darovalcem dobitkov in prostovoljnih prispevkov.

t— **Občni zbor Protituberkulozne lige** bo v soboto 23. t. m. ob 18. v dvorani Delavskega doma.

t— **Film o steklini** se bo predvajal v soboto ob 16. v Sokolskem domu. Film bo tolmačil domači živinozdravnik g. Rajko Dev. Vstop prost.

t— **Ni primerno.** Pod tem naslovom piše »Slovenec« o nogometni tekmi, ki se je vršila v nedeljo na igrišču SK Trbovlja, ki leži pri pokopališču. Ugotoviti moramo, da je sodnik takoj prekinil tekmo, ko je prišel sprevod na pokopališče in jo je otvoril zopet takrat, ko so bili pogrebni obredi končani. Da je bilo temu tako, lahko priča občinski stražnik g. Draksler, ki je imel službo na igrišču. Ne more pa se zahtevati, da bi se tekma prekinila že takrat, ko gre sprevod po dolini, ker bi se morale potem ob takih prilikah ukiniti vse prireditve in tudi vsa dela, ki povzročajo hrup. Sicer pa bi »Slovenec« morda tudi lahko kaj pripomogel k lepšemu ponašanju publike in vsi sportni klubi bi mu bili samo hvaležni.

Gospodarstvo

Razglas o ukinjenju kuluka

Kraljevska banska uprava dravske banovine je objavila v »Službenem listu« dravske banovine od 23. t. m. razglas o ljudskem delu za nedržavne ceste. Ta razglas pravi glede banovinskih cest naslednje:

Proračun dravske banovine za l. 1932./33. izkazuje med dohodki tudi 25% nadomestno cestno doklado na račun ljudskega dela, odnosno odkupnine za banovinske ceste. Ta proračun je zakonito potrjen. **Ker je označeni dohodek banovine predviden izrecno kot nadomestek za banovinski kuluk, se ljudsko delo (odkupnina za to delo) glede banovinskih cest v proračunskem letu 1932./33., v območju dravske banovine ne bo izvajalo. Javni uslužbenci plačujejo tudi v tej dobi obvezno odkupnino po izjemni določbi § 21. zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o samoupravnih cestah od 30. maja 1930.** Oni zavezanci, ki iz kateregakoli razloga niso odslužili pripadajoče cestne obveznosti za leto 1930./31. na banovinskih cestah, morajo odslužiti delo banovinskih cest na občinskih cestah, in sicer na račun banovinske subvencije za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest.

Zavezanci, ki so v zaostanku s plačilom odkupnine za banovinske ceste na račun cestne obveznosti za leto 1930. in 1931., so zavezani odkupnino plačati, ker tvori označena odkupnina sestavni del dohodkov banovinskega proračuna za leto 1931./32. **Vendar se davčne uprave pooblaščajo, da opuste prisilno izterjavo označene davščine,** ako bi zavezanci zaradi siromaštva ne mogli plačati odkupnine.

Kuluk za občinske ceste.

Ljudsko delo in odkupnina za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest I. in II. reda, se **izvaja v vseh onih občinah, ki ne morejo označenih del opraviti z dohodki občinskega proračuna ali z najetim posojilom.** Državna nadzorna oblast je po § 68. zakona o nedržavnih cestah v zvezi s členom 28. pravilnika o ljudskem delu dolžna, da odredi prisilno popravo občinskih cest, kjer je ogrožen, oviran ali onemogočen promet, in sicer z ljudskim delom po določilih navedenega pravilnika. Iz gornjega razloga morajo imeti vse občine, ki ne razpolagajo s potrebnimi denarnimi sredstvi za označen namen, stalno v evidenci odobrene sezname zavezancev za ljudsko delo in odkupnino.

= **Povračilo državne in banovinske trošarine na vino in žganje.** Glede na novi zakon o spremembah in dopolnitvah trošarinskega zakona, ki je 20. t. m. dobil obvezno moč, in v smislu brzojavnih navodil finančnega ministrstva, je finančna direkcija v Ljubljani poslala podrejenim uradom in organom naslednjo okrožnico: Registre in shraniščne knjige je treba zaključiti po stanju z 20. aprilom 1932 in napotiti točilce vina in žganja, da zaprosijo za povračilo plačane državne trošarine na vino in žganje s kolka prosto vlogo neposredno pri tukajšnji direkciji do 20. maja 1932. Ta rok je preklusivnega značaja in se tedaj prošnje, vložene po tem roku, ne bodo mogle upoštevati. Isto velja glede prošenj za povračilo trošarine na špirit kot tak kakor tudi špirit v likerju, rumu itd. Za povračilo trošarine na špirit morejo zaprositi samo točilci teh tekočin na debelo, drugi prodajalci in točilci pa ne. Prošnje za povračilo banovinske trošarine je vložiti tudi kolka prosto neposredno pri kr. banski upravi, oddelek VII. v Ljubljani. Od 20. aprila 1932 dalje odpade vodenje registrov za alkoholne pijače; prav tako se ukinejo s tem dnem zasebna prosta shranišča za vino in žganje. Imetniki zasebnih shranišč za vino in žganje smejo razpolagati z blagom le tedaj, če imajo točilno pravico in plačajo točilno takso.

= **Celjsko trgovstvo proti zakonu o pobijanju draginje.** Načelstvo Gremija trgovcev v Celju je na svoji redni seji 15. t. m. razpravljalo o predlogu zakona o pobijanju draginje ter s soglasnim sklepom zavrglo ta zakonski načrt, in sicer iz naslednjih razlogov, navedenih v sklenjeni spomenici: Trgovstvo preživlja v današnji kritični dobi najtežje čase, na eni strani zaradi padanja kupne moči in omejevanja kreditov od strani denarnih zavodov, na drugi strani pa onemogočajo ugoden razvoj trgovskih kupčij zaščitni zakonski ukrepi za izboljšanje položaja našega kmeta in stroge devizne omejitve. Osnutek novega zakona o pobijanju draginje bi prav občutno zadel vse trgovce; ta zakonski načrt vsebuje gotovo nevarnosti za vsakega trgovca, tudi onega, ki je morda najrealnejši, pa navzlic temu lahko nehote zaide v konflikt z določbami takega zakona. V spomenici se gremij odločno izjavlja proti temu, da bi se znova uveljavljale protidraginjske akcije, ki so popolnoma nepotrebne in ne bodo nikdar imele zaželjenega uspeha, pač pa bodo škodovale trgovstvu. Kazni po tem zakonu so izredno drakonične in proti njim ni pravnega leka, ki ga sicer ima največji hudodelec v primeru obsodbe. Kakor znano, je in ostane najboljši regulator cen: »povpraševanje in ponudba«. To se tudi v normalnih časih najbolj obnese, v nenormalnih razmerah pa tudi tak zakon nič ne pomaga, ker zadene morda večje število nedolžnih žrtev pravih krivcev pa ne doseže. Mishti dajo tudi številni konkurzi in poravnave, ki pričajo kako se danes trgovci, obrtniki in razni podjetniki nesmiselno pobijajo in pehajo za odjemalci. Pri uveljavljenju zakonskega načrta, ki dovoljuje 20 % dobička, bi se moralo marsikatero blago znatno podražiti, kajti danes se pri veliki večini blaga ne zasluži niti polovica dovoljenega dobička; so pa zopet predmeti, ki se redko in samo v mali množini zahtevajo in če tu ne bo dovoljeno zaslužiti nekaj več, potem tak trgovec ne bo mogel kriti niti režij. Gremij predlaga na koncu svoje resolucije, da se sedaj veljavni protidraginjski zakon ukine, novi pa nikakor ne sprejme. Če pa je brezpogojno treba uveljaviti tak nov zakon, potem se mu naj vstavi tudi klavzula, da so kot podlaga za izračunanje dovoljenega dobička vedno veljavne dnevne, oziroma zopetno nabavne cene.

= **Propaganda za devalvacijo dolarja.** Zedinjene države so v zadnjih mesecih pričele širokopotezno akcijo, da bi ustavile deflacijske posledice, povzročene zaradi nazadovanja cen v zvezi s težko gospodarsko depresijo. Država je dala na razpolago obilna denarna sredstva za pomoč denarnim zavodom in železnicam, da prepreči nepotrebne nadaljnje konkurze. Z vsemi sredstvi se trudi, da spravi gospodarsko življenje zopet v normalni tek. Na podlagi novega zakona o federalnih rezervnih bankah (novčamičnih bankah), ki daje olajšave glede zlatega kritja dolarja, so federalne rezervne banke nakupile na trgu že za več sto milijonov dolarjev državnih papirjev, da bi tako posredno povzročile kreditno ekspanzijo. Ti ukrepi so v gotovem pogledu pokazali uspehe, vendar so narodno-gospodarski teoretiki mnenja, da so z dosedanjimi sredstvi, izčrpane možnosti državne intervencijske politike. Če bi se izkazalo, da kreditne stagnacije ni mogoče odpraviti, bodisi da denarni zavodi ne najdejo možnosti za sigurne investicije denarnih sredstev odnosno se ne pojavi večje povpraševanje po kreditih, tedaj ne preostaja po mnenju nekaterih uglednih strokovnjakov nič drugega, kakor da se zmanjša kupna moč denarja. Na opustitev zlate valute sicer nihče ne misli, pač pa se mnogo propagira predlog, da bi se zmanjšala zlata vrednost dolarja z dekretirano spremembo zlate paritete pri nižji relaciji (seveda le za kakih 20 odst.). Tak ukrep smatrajo prvi ameriški strokovnjaki, med njimi znani Owen Young, kot zadnje sredstvo za odpravo sedanje stagnacije. Seveda imajo ti načrti med strokovnjaki tudi močne nasprotnike. Vsekakor pa je treba v zvezi s tem zabeležiti najnovejšo newyorško vest, ki pravi, da je senator Fletcher vložil zakonski predlog, ki pooblašča federalni rezervni urad, da določi novo vrednost dolarja na podlagi kupne moči, ki jo je imel dolar v letu 1926. Nivo cen je bil v letu 1926 precej višji nego je danes, čeprav je v primeri s prvimi povojnimi leti že bistveno nazadoval. Predlog Fletcherja gre torej za tem, da se z delno devalvacijo dolarja zopet ustvari približno isti nivo cen, kakor je bil l. 1926. Seveda je še vprašanje, če bo njegov zakonski predlog sprejet.

= **Ponovno povečanje hranilnih vlog pri Državni hipotekarni banki.** Iz najnovejšega izkaza Državne hipotekarne banke je razvidno, da so privatne hranilne vloge pri tem zavodu dosegle 31. marca t. l. že 693.5 milijona Din nasproti 615.8 milijona Din ob koncu pret. leta. Za prvo četrtletje znaša prirastek vlog 77.7 milijona Din, samo v marcu pa so se vloge dvignile za 27.6 milijona Din.

= **Taksni formularji za najemninske pogodbe.** Finančni minister je odločil, da se od 25. t. m. puste v promet taksni formularji za pogodbe o zakupu stanovanj in lokalov ter za priznanice o plačani zakupnini (najemnini). Formular za pogodbe je tiskan v isti barvi kakor vtisnjeni kolek in obstoji iz originala z vtisnjenim kolkom in duplikata. — Priznanice o plačani najemnini sestoje prav tako iz dveh delov (originala z vtisnjenim kolkom in duplikata) in so vezane v zvezkih po 10 komadov. Pri pogodbah je treba za formular sam plačati 50 par, poleg vrednosti vtisnjene takse, pri priznanicah pa je treba za blok od 10 komadov plačati 1 Din.

= **Jugoslovensko - češkoslovaška pogajanja za kliring.** Kakor poročajo iz Prage, so tja dospeli predstavniki jugoslovenske Narodne banke k pogajanjem zaradi jugoslovensko - češkoslovaškega deviznega kliringa.

= **Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o taksah** od 25. marca t. l. je sedaj objavljen tudi v »Službenem listu« dravske banovine od 23. t. m., na kar opozarjamo interesente.

= **Konkurz** je razglašen o imovini Rudolfa Ahčana, prot. trgovca v Zagorju ob Savi (upravnik mase dr. Artur Wurzbach, odvetnik v Litiji; prvi zbor upnikov pri okr. sodišču v Litiji 28. aprila ob 10., prijavni rok do 28. maja, ugotovitveni narok 4. junija).

= **Konkurz** je razglašen o imovini Vinka Weita, čevljarskega mojstra v Domžalah, Ljubljanska cesta 95 (upravnik mase dr. Konrad Janežič, odvetnik v Kamniku; prvi zbor upnikov pri okr. sodišču v Kamniku 23. aprila ob 10., prijavni rok do 18. maja, ugotovitveni narok 25. maja.)

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini dolžnice Apolonije Füllekrus, trgovke v Mariboru, Gosposka ulica 1 (poravnalni upravnik dr. Fr. Hoinik, odvetnik v Mariboru; narok za sklepanje poravnave pri okrož. sodišču v Mariboru 19. maja ob 10., prijavni rok do 15. maja), nadalje o imovini Ivana Lešarja in Alojzije Lešarjeve, trgovke v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah (poravnalni upravnik dr. Fr. Roš, odvetnik v Laškem; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Laškem 23. maja ob 9., prijavni rok do 18. maja, kvota 40%), nadalje o imovini Marije Piskove, trgovke z mešanim blagom v Lopati pri Celju in Josipa Piska, zasebnika (poravnalni upravnik dr. Gvidon Sernec, odvetnik v Celju; narok za sklepanje poravnave pri okrož. sodišču v Celju 21. maja ob 11., prijavni rok do 17. maja, kvota 40%); in končno o imovini Leopolda Senice, trgovca v Sevnici (poravnalni upravnik dr. Alojzij Klemenčič; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Sevnici 23. maja ob 9., prijavni rok do 18. maja, kvota 40%).

= **Potrjene prisilne poravnave:** Senica Marija, trgovka z mešanim blagom in deželnimi pridelki ter posestnica v Šmarju pri Sevnici, za 50% kvoto, plačljivo v 4 obrokih po 4 mesece; F. Perkič in Polak, tvornica perila v Mariboru, za 40% kvoto, plačljivo v 12 mesečnih obrokih.

= **Velika IV. razstava perutnine in kuncev v Ljubljani.** Kmetijska družba v Ljubljani priredi po svojih odsekih za perutninarstvo in kuncerejo v času od 3. do 13. junija t. l. v prostorih velesejma v Ljubljani svojo IV. veliko razstavo. Razstava perutnine bo obsegala: I. Oddelek za živali: a) selekcijonirana štajerska kokoš, standard 1930 Celje; b) štajerska kokoš drugih rej; c) različne pasme perutnine, ki jih gojijo rejci v dravski banovini, č) druga perutnina, kot race, gosi, purani in d) kapuni. Drugi oddelek bo obsegal krmila, orodja in priprave ter razne pripomočke za uspešno rejo perutnine. V III. oddelku bodo bolezni perutnine, ki se bo aranžiral s pomočjo drž. bakteriološkega zavoda v Ljubljani. Razstava kuncev bo obsegala štiri oddelke in sicer: oddelek za živali, oddelek za kožice in izdelke iz kožuhovine, oddelek za razno orodje, posodo in kletke ter oddelek strokovne literature, slike itd. Razstavni pogoji za perutninarje so objavljeni natančno v 7. in 8. številki »Kmetovalca«. Rejci in člani odsekov, ki se želijo razstave udeležiti, se morajo priglasiti čim prej pri Kmetiski družbi v Ljubljani. Za to razstavo vlada že sedaj veliko zanimanje, saj se bodo živali tudi strokovno ocenile in najlepše nagradile z denarnimi nagradami in diplomami. Novost na tej razstavi bo, da bo vsak stoti obiskovalec nagrajen s primerno živalico, t. j. s perutnino ali kunci. Člani odseka bodo tudi priredili primerna poučna predavanja potom ljubljanskega radia o reji perutnine in kuncev.

= **Četrto letošnje znižanje diskonta v Angliji.** Angleška banka je v četrtek ponovno znižala svoj diskont od 3.5 na 3%. To je že četrto znižanje v letošnjem letu; najprej je bil diskont znižan od 6 na 5%, v početku marca od 5 na 4%, sredi marca pa od 4 na 3.5%. Pred dnevi je tudi nizozemska Narodna banka izvedla ponovno znižanje diskonta in sicer od 3 na 2.5%. Likvidnost na nizozemskem denarnem trgu se je v zadnjem času tako povečala, da je privatna diskontna mera padla že na ¾% letno, dočim znaša v Newyorku 1%, v Curihu pa 1.5%.

= **Znižanje glavnic češkoslovaških bank.** Dve praški velebanki sta pravkar objavili bilanci za pret. leto in predloge za znižanje glavnice. Živnostenska banka bo znižala glavnico od 300 na 240 milijonov Kč, rezerve pa od 230.9 na 182.2 milijona Kč, pri tem pa bo plačala 5% dividende. Banka za trgovino in industrijo (prej Länderbank) pa bo znižala glavnico od 160 na 120 milijonov Kč in rezerve od 138.6 na 121.2 milijona Kč. Tudi ta banka bo plačala 5% dividende.

= **Nobena dunajska banka ne bo plačala dividende.** Kakor poročajo z Dunaja je avstrijska Narodna banka priporočila denarnim zavodom, naj zaradi likvidnosti, pa tudi zaradi nejasnosti položaja, opustijo za leto 1931. vsako razdelitev dividende. Tudi Narodna banka sama je dobiček za preteklo leto prenesla na nov račun. Kakor zatrujejo v poučenih krogih, ne bo nobena večja dunajska banka izplačala za preteklo leto dividende in tudi znana velebanka Niederoesterreichische Eskomptegesellschaft« je sistirala svoj prvotni sklep, da izplača 5 odstotkov dividende. Banque d'Pays de l'Europe Centrale (Zentraleuropäische Länderbank), ki ima sedaj svoj sedež v Parizu, tudi na prioritetne delnice ne bo plačala dividende.

= **Konkurz Kreugerjeve vžigalične družbe za Ameriko.** Ameriška družba International Match Corp., ki je največje podjetje Kreugerjevega koncerna, je stavila te dni predlog za otvoritev konkurza. V družbi International Match je imel Kreuger koncentrirane vse svoje interese v pogledu ameriške vžigalične industrije.

= **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg lanenega firneža. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku.) Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: 23. maja pri komandi mornarice, ekonomski oddelek v Zemunu glede dobave 20.000 kg domače svinjske masti in 60 tisoč škatelj konserv; 25. maja glede dobave lesenih čolnov; 27. maja pa glede dobave 30.000 kg testenin, 30.000 kg riža, 20 tisoč kg fižola, 500 kg čaja in 500 kg paprike (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 2500 kg bencina. Dne 24. maja se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertna licitacija glede dobave portland-cementa. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.)

= **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 komadov tirefondov. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri depozitni blagajni omenjene direkcije.)

= **Dobave.** Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 4. maja ponudbe glede dobave 100 kg solne kisline, 50 kg žveplene kisline, 50 kg dušikove kisline, 50 kg amonijaka, 10.000 kg karbida, 50 komadov zatikačev, 2000 kg beagid kolut in 200 plošč pločevine. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 5000 kg cementa in 20 komadov gumijastih cevi. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 9. maja ponudbe glede dobave 2300 kg bakrenih vrvi. Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 4. maja ponudbe glede dobave 600 kg graha, 600 kg kave in 2000 kg transformatorskega olja. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

22. aprila.

Na ljubljanski borzi so danes tečaji deviz ostali v glavnem nespremenjeni. DevIza London je za malenkost popustila, prav tako tudi deviza Amsterdam. Pri ostalih devizah pa ni zabeležiti bistvenih sprememb.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda nadalje nekoliko nazadovala. Trgovala se je za kaso po 208, 206, 205 in 204 ter za maj po 202. Tudi 7% Blairovo posojilo je popustilo in se je trgovalo po 48, 47 in 46.75. V ostalih vrednotah ni bilo prometa.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2286.92 — 2298.28, Berlin 1338.37 — 1349.17, Bruselj 791.20 do 795.14, Curih 1097.35 — 1102.85, London 211.95 — 213.55, Newyork ček 5626.63 do 5654.89, Pariz 222.78 — 223.90, Praga 167.22 do 168.08, Trst 290.05 — 292.46.

Zagreb. Amsterdam 2286.92 — 2298.28, Berlin 1338.37 — 1349.17, Bruselj 791.20 do 795.14, London 211.95 — 213.55, Milan 290.05 — 292.45, Newyork 5648.63 — 5676.89, Newyork ček 5626.63 — 5654.89, Pariz 222.78 do 223.90, Praga 167.22 — 168.08, Curih 1097.35 — 1102.85

Curih. Beograd 9, Pariz 20.295, London 19.305, Newyork 514.75, Bruselj 72.10, Milan 26.49, Madrid 40.20, Amsterdam 208.35, Berlin 122.15, Stockholm 95.50, Oslo 96, Kobenhavn 106, Sofija 3.73, Praga 15.24, Varšava 57.65, Bukarešta 3.07

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 204 — 207, za maj 202 — 206, za junij 200 den., 7% investicijsko 56 — 58, 4% agrarne 26 — 29, 6% begluške 35 — 35.75, 8% Blair 52 — 53, 7% Blair 46.50 — 47 7% Drž. hip. banka 51 — 52.

Beograd. Vojna škoda 210, 208, 209 zaklj., za april 207, 206 zaklj., 7% investicijsko 57 bl., 4% agrarne 27 bl., 6% begluške 36.50, 36.25, 36, 35.50, 36 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 51 den., Narodna banka 4610—4650, Priv. agrarna banka 229.50, 229 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (22. t. m.) Tendenca za les nadalje slaba, zaključkov ni bilo. Povpraševanje je za 1 vagon bukovih tavolonov (obrobljenih (I., II.: ¼ vagona 4.50 × 7 cm, ¼ vagona 4.50 × 8 cm in ½ vagona sortirano po 4, 5, 6, 7 in 8 cm. — Pomladanska sezona v stavbnem lesu je sicer nekoliko oživela, vendar pa ne v taki meri kakor lani. V tesanem lesu se nadalje zastopa povsem suhe in merkantilno lesano blago v posebnih dimenzijah. Zaradi popolnega zastoja produkcije tramov v pretekli dobi, se sedaj čuti precejšnje pomanjkanje na sortimentih. Iz Italije prihaja živahnejše povpraševanje po tesanem lesu zaradi omenjenega pomanjkanja pa dobavitelji le težko ustrežejo kupcem. Naši domači odjemalci zaradi pomanjkanja sredstev nudijo le dolgotrajne plačilne pogoje, kar zopet zadene naše producente.

ŽITO

+ **Chicago,** 22. aprila. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 57.25, za julij 60.125, za september 62.50; **koruza:** za maj 32.50, za julij 35.875, za september 38.125; **oves:** za maj 23, za september 23.875; **rž:** za maj 43.625, za julij 45.875.

+ **Winnipeg,** 22. aprila. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 63.125, za julij 65.25, za oktober 67.75

+ **Ljubljanska borza** (22. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 1 v. pšenice. Nudi se: **pšenica** (sl. post., po mlev. tar. plač. v 30 dneh): slavonska, 78 kg po 180 — 182.50, baška, okolica Sombor, 79 kg po 185—187.50, baška potiska, 80 kg po 190 — 192.50; **moka:** baška »0«, franko Ljubljana, plač. v 30 dneh po 325 — 330, banatska po 335 do 340; **koruza** (slov. postaja, plačilo v 30 dneh): baška pri mlevski voznini po 145 do 147.50, po navadni voznini po 150 do 152.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (22. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 66 vagonov. **Pšenica:** baška, okol. Novi Sad, 79 kg 130 — 132.50; baška, okolica Sombor, 78 kg 129 — 131; srednjebaška in gornjebaška, 79 kg 130 — 132.50; baška potiska, 79 kg 130 — 132.50; gornjebanatska, 79 kg 129 do 131; banatska, pariteta Vršac, 78 kg 128 do 130; banatska, ladja Tisa, 79 kg 132.50 do 135 **Oves:** baški, sremski, slavonski 132.50 do 135 **Ječmen:** baški, sremski 63/64 kg 140 — 145; pomladni, 67/68 kg 155 — 160 — **Koruza:** baška, sremska in banatska 96 — 98; baška, okolica Sombor 97 — 99; baška bela 109 — 111; sremska, okolica Šid 98 — 100. **Moka:** baška, banatska »0« in »0gg« 240 — 245; »2« 215 — 225; »5« 195 do 205; »6« 180 — 185; »7« 150 — 155; »8« 92.50 — 97.50 **Fižol:** baški, sremski 235 do 245

+ **Somborska blagovna borza** (22. t. m.) Tendenca prijaznejša. **Pšenica:** baška, okolica Sombor, 78/79 kg 130 — 132.50; gornjebaška, 79/80 kg 132 — 134; sremska, slavonska, 78 kg 130 — 132.50; baška potiska, 80 kg 132.50 — 135; banatska, 79 kg 130 do 132.50. **Koruza:** baška 96—98; za maj-jun. 98 do 100. **Moka:** baška, banatska »0« in »00« 245 — 255; »2« 225 — 235; »5« 205 — 215; »6« 180 — 185; »7« 150 — 155; »8« 92.50 do 97.50. **Otrobi:** baški 85. — 87.50. **Fižol:** baški, uzančni 240 — 250.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (22. t. m.) Tendenca slabša, za koruzo prijazna, promet miren. **Pšenica:** za maj 12.62—12.63, za julij 13.06 — 13.08; **rž:** za maj 15.30 do 15.32, **koruza:** za maj 16 — 16.05, za julij 15.55 — 15.60.

Radio

Sobota, 23. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 17: Salon. kvintet. — 18: Novi obraz oceanov. — 18.30: Gimn. vaje. — 19: Angleščina. — 19.30: Govorniške vaje. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Nedelja, 24. aprila.

LJUBLJANA 9: Esperantsko predavanje. — 9.30: Cerkvena glasba. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Aktualna sodobna gospodarska vprašanja. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: Dekliška ura. — 15.45: Pevski koncert g. M. Rusa. — 16.15: Tamburaški zbor z Vrhnike. — 16.45: Jurjevanje planink iz Kranja. — 20: Češka glasba na ploščah. — 20.45: Samospevi ge. Golobičeve. — 21.15: Salonski kvintet. — 22: Napoved časa in poročila. — Salonski kvintet.

BEOGRAD 11.30: Prenos Haydnovega koncerta. — 16: Jugoslovenska glasba. — 17: Jazz. — 19.20: Čelo. — 21.20: Simfoničen koncert. — ZAGREB 11.30: Plošče. — 17: Plesna glasba. — 20.30: Tamburaški zbor. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 18: Opera. — 19.30: Opereta »Netopir«. — 22.20: Plošče. — BRNO 18: Orkester. — 19.30: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Popoldanski koncert. — 20.15: Operna glasba. — 22.10: Klavirski koncert. — 23: Plesna glasba. — DUNAJ 9.45: Godba na pihala. — 10.15: Simfoničen koncert. — 11.30: Kantata. — 12.40: Lahka glasba. — 13.30: Zborovsko petje. — 15.30: Kitare. — 16.20: Orkester. — 20: Poljuden koncert. — 24: Plošče. — BERLIN 19: Orkestralen koncert. — KÖNIGSBERG 16.25: Popoldanski koncert. — 19: Iz Berlina. — Lahka glasba. — MÜHLACKER 16: Simfoničen koncert. — 19: Prenos iz Berllina. — BUDIMPEŠTA 17.05: Vojaška godba. — 20: Operni večer. — Ciganska godba. — RIM 17: Prenos koncerta iz Augustea. — 20.45: Mešan glasbeni program.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 23. ob 15.: Zdravnik na razpotju. Dijaška predstava. Globoko znižane cene. — Ob 20.: Kar hočete. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 24.: Kvadratura kroga. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 25.: Jubilej. B.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20

Sobota, 23.: Turandot. Premijera. Izven.

Nedelja, 24.: Faust. Gostuje gosp. Baklanov. Izven.

*

Ljubljanska drama. Danes ob 15. se uprizori Shawova drama »Zdravnik na razpotju po zelo znižanih cenah. Sedeži so od 20 Din navzdol. Na predstavo opozarjamo dijaštvo in tudi ostalo občinstvo. — Izvrstno Shakespearejevo komedijo »Kar hočete« uprizori drama drevi po znižanih cenah. — V nedeljo zvečer se igra »Kvadratura kroga«. Interesantno delo, ki nam slika današnje razmere v Moskvi. Znižane cene.

Ljubljanska opera. Sobotna premijera Puccinijeve opere »Turandot« bo pomenila pomemben dogodek za naše gledališče. Muzika je prekrasna, posebno v liričnih mestih, kjer je Puccini nedosežen mojster. Za uprizoritev je potreben velik aparat, ki ga vodi režiser prof. Šest. Muzikalno vodstvo ima kapelnik Neffat. Naslovno ulogo bo pela pri premijeri ga. Zinka Vilfan - Kunčeva, članica zagrebške opere. Izven abonmaja. — Georgij Baklanov je imel pred dnevi pri svojem gostovanju na Dunaju v operi »Toski« ogromen uspeh. Dunajski kritiki pojo slavo in hvalo velikemu ruskemu pevcu. Baklanov nastopi v Ljubljani v nedeljo 24. t. m. kot Mefisto v operi »Faust«. Zvišane operne cene.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15.

Sobota, 23.: Ljubezen sedemnajstletnega.

Nedelja, 24.: Ljubezen sedemnajstletnega. Gostovanje na sokolskem odru na Viču.

★

Šentjakobski gledališki oder ponovi drevi ob 20.15 prekrasno Dreyerjevo dramo »Ljubezen sedemnajstletnega«, ki je doživela dosedaj že pet razprodanih hiš. V glavnih ulogah nastopajo prve moči odra. Zasedba ulog ista kakor pri premijeri, le starega gospoda igra namesto obolelega g. Karusa g. Košak. Rezervirane vstopnice se morajo dvigniti najkasneje do 20. ure. To je predvidoma zadnja predstava te krasne drame. Jutri ob 20. bo gostoval oder z »Ljubeznijo sedemnajstletnega« na sokolskem odru na Viču, na kar opozarjamo vse Vičane.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Sobota, 23.: Brez tretjega. Premijera. Proslava 25letnice pisateljskega delovanja M. Begovića. A.

Nedelja, 24.: Viktorija in njen huzar. Znižane cene. Zadnjič.

Ponedeljek, 25.: Zaprto.

Torek, 26.: Brez tretjega. C.

*

Iz gledališča. Drevi bo v proslavo 25letnice pisateljskega delovanja Milana Begovića premijera njegove zadnje drame »Brez tretjega«, zelo uspelega in učinkovitega dela, ki je, dasi je bilo napisano šele pred kratkim, obšlo že vse velike odre Jugoslavije. Kot režiser debitira B. Stupica, nastopita pa ga. Sava Sever - Šerbanova in Vl. Skrbinšek. Predstavi bo prisostvoval tudi avtor. — Jutri bo kot večerna predstava poslednja uprizoritev Abrahamove operete »Viktorija in njen huzar«, ki spada med najbolj priljubljene in privlačne operetne uprizoritve poslednjih sezon. Veljajo znižane cene. Ne zamudite poslednje prilike!

CELJSKO MESTNO GLEDALIŠČE

Začetek ob 16.30.

Nedelja, 24.: Vzrok. Repriza. Gostoval bo g. Kralj iz Ljubljane.

KULTURNI PREGLED

Emerson

Ob 50 letnici smrti, dne 27. aprila.

Sodobna ameriška omika je preplašila evropske bistrovidce: v njenem zrcalu spoznavajo zoprn obraz bodočega zamerikaniziranega sveta. Nihče ne bo prečital n. pr. Duhamelovega pričevanja »Prizori iz bodočega življenja«, ne da bi ga obhajale modroslovne skušnjave. Ali je to smoter, h kateremu vodi človeštvo tolikanj opevani »napredek«? Suženjstvo človeka v velemestnem mravljišču, ki nas po svojih trdih življenjskih normah spominja termitske družbe, kakor jo je opisal Maurice Maeterlinck. Življenje, ki je obdano s stroji kakor jetnik s tesnimi stenami in oropano največjega čara: svobode in prirodnosti. Svet, v čigar tesnobnem, primitivno pojmovanem kolektivizmu je polet genija podrejen istim togim sponam kot nagib izrojenca. Družba, ki ima eno samo merilo: povprečnost. Strojstvo in statistika sta ji najvišji in končni smoter. Ne blaženost ljudi na zemlji, kakor je hotel Platon, temveč popolnost strojev in izračunljiva povprečnost človeškega občestva.

Po takih knjigah se ti zaželi prepostejše duševne hrane, kakor si po pretirani pojedini poslastic poželiš dobrega domačega kruha. Ameriška književna gostilna ti postreže tudi z aperitivi, ki ti dajejo okus docela drugačne Amerike. Amerike, ki je še vsa starinska in domača, prerijska, romantična: skoraj še kmečka in po vsej svoji duhovni podobi ljubko narodna. Duha te Amerike, ki še vedno ni izumrla, označujejo imena Emerson, Thoreau, Poe, Walt Whitman itd. Ti možje so stali ob rojstvu sedanje zmehanizirane Amerike: videli so prikupno dete, ki je sicer čebljalo o moških rečeh in kazalo čudovite življenjske sposobnosti, ki pa je vendar le bilo otrok, posoda najrazkošnejših nad, ki nam tolikanj sega k srcu.

Iz tega otroka je zrasla današnja Amerika: v nji zdaj počasi izumira zadnje pokolenje romantičnih pijonirjev. Nekdanja ljubkost je izginila pod možatimi potezami; mnoge lepe nade, ki so jih nekoč polagali v mlado Ameriko, so se izjalovile. Iz nje je nastalo drugačno bitje, kakor si ga je zamišljal svetli duh Ralpha Walda Emersona. Danes bi tudi ta oče sodobne ameriške kulture doživljal vso tragiko starega razpora med očeti in sinovi, ki je v Ameriki, da se izrazimo v njenem žargonu, stoprocentno pomnožen.

Zakaj Emerson je še ves od one Amerike: lahko bi rekli kmečke, rustikalne. Nemara so zadnje koreninice usodnega razpora med rodovi prav v teh težko izrazljivih in vendar za osebno barvo posameznih ljudi važnih razlikah med kmečkim in meščansko-industrijskim poreklom. Emerson je potekel iz rodu pastorjev, ki so se držali grude in ljudstva; rodil se je l. 1803. in je preživel vse, kar je takratnega ameriškega mladeniča mikalo in vzpodbujalo. Po naravi ognjevite čudi, se je kaj rad zaganjal k »zgrešenim ciljem«, kakor bi bil slutil, da se hudournik njegove mladosti prirodno nagiblje na široko ravan, kjer bo tekel pokojno in vedro, ogledalo bežnim oblakom in večnim zvezdam, vse do izliva v ocean Praduše. Nič ni tedaj čudno, da se ta vrtoglavi mladenič ni zadovoljil s pastorskim poklicem, ki so mu ga namenili in tudi ne s polovičarskim razumarstvom, ki je značilno za protestantsko vero. Slekel je kakor Renan duhovniško haljo in se posvetil svobodnemu razmišljanju, kamor je bil po volji narave usmerjen ta »homme pensant«, kot ga karakterološko označuje Régis Michaud v svojem izvrstnem pregledu sodobne ameriške književnosti. Mladi ameriški dvomljivec, ki se je tolažil z novo Ameriko in ji obetal svetovno kulturno poslanstvo (danes ga kaj vneto izvršuje s čekovnim prometom po vsem svetu), se je napotil v Evropo. Obiskal je na Angleškem slovečega Carlylea, učitelja novega, življenjsko dejavnega rodu, čigar geslo je bilo: delati in ne obupavati! To spoznanje je Emerson prenesel čez Atlantski ocean. Od l. 1830. do 1836. je izdajal proglase, v katerih se hrabro voiskuje z rastočim koristoljubstvom ameriške malomeščanske in farmerske družbe in oznanja potrebo odrešitve v znamenju »notranjega Boga«.

Toda hudournik Emersonovega življenja je že dospel na ravan: bobneči gromovnik novega rodu krene v puščavo, da bi zbrano poslušal glas svojega »notranjega Boga«. Naselil se je v lični hiši v Concordu bilzu Bostona, v dobri soseščini polj in gozdov, katerih blaga umerjenost je bila temu novemu samotarju slajša od bučanja množic. Rodil se je filozof samote, oživljene z bogato in nikdar utrujajočo družbino izbranih človeških duhov. V svoji hiši si je uredil obilno knjižnico, ki ji ni nedostajalo nobene pomembne stvaritve človeške domislenosti in raziskovalnega nagiba. Knjige in priroda, studij in svobodno uživanje preprostega, zdravega življenja so temu ameriškemu Montaigneju pokazale vse razkošje modro in srečno urejene samote. O beata solitudo, o sola beatitudo — blažena samota, edina blaženost!

Ta ameriška idila, ki ima tolikanj všečni vonj po novelah Washingtona Irvinga, je obrodila človeštvu nekoliko Emersonovih knjig, ki ne bi mogle nastati drugje kot v taki ameriški samoti. To je predvsem njegov krasni esej o naravi, dalje zbirki, ki jima je dal naslove »Eseji« in »Reprezentativni možje« in ki nas seznanjata v toliki meri s samim Emersonom kot z osebami, ki jih obravnava. Dalje knjiga »Družba in samota« in spis, ki ga je namenil kot brevir dobrim Američanom in drugim ljudem: mi bi mu rekli »Knjiga o življenju«. Vse te Emersonove knjige so po mislih in po slogu jedrnat plod samotarskega razmišljanja, ki mu je poglavitni smoter: uravnovesiti človeka in naravo. V pojmu človek je zaobsežena tudi vsa njegova gmotna, duhovna in socijalna kultura, torej tudi tehnika. Emerson bi težko razumel današnji čas, ki mu izpopolnjena tehnika dela načelne preglavice. Ta ljubitelj srečnega človeka v lepi prirodi je bil izrazit plod sredine 19. stoletja, pomnožene z ameriškim pijonirstvom, z vso mladostno naivnostjo te naglo in samovšečno rastoče celine. Veroval je, da poznejši razvoj ne bo zapustil zdravih osnov, kakor jih je videl v prirodi, v poljedelstvu, v obrti, v rodbini, v tradiciji in kulturi, pojmovanjih po okusu in potrebah njegovega časa. Veroval je in se varal.

V Emersonu je ves čas živelo nekoliko Rousseauja in nekoliko Nietzscheja, potreba vere ni bila slabejša od potrebe kritike. Če danes prebiramo spise ameriškega modreca iz Concorda, se ne moremo ubraniti njih čaru: ali ni to čar dragocenih starin, ki spadajo v stekleno omaro? Nikar misliti, da je s tem ves Emerson uvrščen med muzijsko blago današnje kulture: ne, njegovo delo je in ostane približno na isti liniji kot Platonovi dijalogi. Spinozova »Etika« in vrsta drugih knjig, ki imajo za sedaj polno pravico, da nas vzpodbujajo k spoznavanju svojega časa in k njega premagovanju v imenu »večnih vzorov«.

Ta tihi panteist iz Concorda je po platonovsko ali po goethejevsko mislil za Ameriko svojega časa: na pol rustikalno, pretežno maloprodukcijsko, individualistično in puritansko Ameriko. Ameriko, ki je bila tako široka, da ni nihče potreboval komolcev; v nji so bogastva nastajala skoraj kakor v pravljicah. Tej Ameriki je Emerson utemeljil nje modroslovje, ki pa je od nemškega (na pr. Heglovega) tako daleč kot je bila concordska »akademija« od evropskih filozofskih stolic. Praktično, konkretnim življenjskim potrebam namenjeno modroslovje: v njem ni nič več kot je treba sitemu človeku. Iz te filozofije so nastali »christian science«, pragmatizem, Fordova »filozofija dela«; ona je posredno oplodila tudi sodobno ameriško književnost, ki stoji v trdi borbi zoper prevladujočega duha Amerike (Sinclair Lewis, Th. Dreiser i. dr.). Nastalo je približno vse, kar lahko današnja Amerika nudi človeštvu kot protiutež svojemu brezobzirnemu pohlepu po denarju, racijonalizaciji in tako zvani standardizaciji vseh vrednot.

A tudi na nasprotni strani čutiš izrojene oblike te lahne, vedre Emersonove miselnosti, ki se tako lahko poplitviči! Ameriški »svetovni nazor«, ki koreninì v Emersonu, se je pretvoril v dobrohotno duševno higijeno. Emersonova vedrina, izvirajoča iz miru in zadovoljstva podeželskega življenja in iz globokega studija v bogati knjižnici, je bila izpremenjena v standarden optimizem, ki ga ponujajo z enako praktično prepričevalnostjo kot antikoceptne potrebščine za Lindsevev zakon na poskušnjo. Iz miselnosti Emersona in njegovih učencev je razvoj današnje velikoprodukcijske, zmehanizirane Amerike izločil njene najosnovnejše sestavine: prosvetljeno kmečko ljubezen do prirode, svobodno voljo poedinca in priznanje k vrednotam, ki so gmotno brezkoristne.

Emerson je umrl pred petdesetimi leti mirno in vdano večnim zakonom, ki obvladujejo pradušo, zanj poslednje bistvo vseh skrivnosti. Filozofa priljudne, osrečujoče samote so pokopali v dolini Sleepy Holow. Tu je na njegovi gomili napisano:

Misleči mojster je zapustil svojo roko
široki duši, čije nameni so ga vodili.

B. Borko.

Spomini na Antona Aškerca

Nikdar v življenju ga nisem videl. A njegova osebnost živi v mojem spominu, v kolikor odsevajo Aškerčevo pesniško in človeško dušo njegovi lepi umotvori, (pred leti sem jih delno prevedel v ruščino) in presrčna, name naslovljena pisma. Srečen sem, da imam zdaj, četudi dokaj kasno, priliko, oddolžiti se svetlemu spominu že dolgo mrtvega navdušenega pesnika slovenske domovine.

*

Bilo je nekako pred 25. leti v Petrogradu.

Neke nedelje sem obiskal svojega nekdanjega srednješolskega profesorja V. N. Korabljova in ga našel pri urejevanju jutranje pošte.

— Poglejte, je rekel in mi ponudil pravkar sprejeto drobno knjižico poezij v neznanem mi jeziku. — Tu imate dvojno nalogo. Lahko uporabite svojo zmožnost, pisati verze in hkrati pričnete s samoučbo slovenščine.

Pogledal sem naslovno stran in videl poprej popolnoma mi neznano ime: Anton Aškerc.

— To je največji izmed sedanjih slovenskih pesnikov, — mi je pripomnil profesor Korabljov, — poglobite se v njega, in vživeli se boste v svetli čar njegove kosmične poezije. Rad bom objavljal vaše prevode v »Izvestjih Petrograjskega slavjanskega blagotvoritelnega obščestva«, kjer sem urednik.

Nekaj časa sva se še menila o Aškercu in potih slovenske poezije. Nato sem se poslovil od profesorja in stopil na tiho, zasneženo ulico Vasiljevskega otoka. Varčno sem nosil zbornik nepričakovano odkritega pesnika.

*

Kmalu sem si oskrbel slovensko-ruski slovar in se lotil Aškerčeve knjige. Neznan jezik mi ni delal pri čitanju posebno dosti težkoč. Pričel sem z malimi liričnimi pesmami, ki sem jih prevajal v ruščino. Prof. Korabljov jih je takoj objavil v svojem časopisu. Prvi uspeh mi je vlil poguma. Pričel sem pozorno proučevati Aškerčeva dela. Čim bolj sem se poglabljal v njih, tem različneje sem opazoval glavno potezo osebnosti.

Namreč — njen sončni značaj.

Spominjam se, da so ruski kritiki primerjali Aškerca Puškinu. Po mojem mnenju ima ta vzporedba dvojni pomen. Razen Puškinovega sončnega značaja je bila Aškercu lastna tudi Puškinova univerzalnost pri vtelesbi. Dobro se spominjam, kako me je navdušila pri prevajanju pesem »Kraljevič Marko«, kjer je avtor tako čudovito predočil duha srbske narodne poezije.

Dan za dnem je Aškerc postajal eden mojih najbolj priljubljenih slovanskih pesnikov. Navdušenje mi je oblastno narekovalo čim več izbirčnosti in strogosti pri prevodih, ker sem hotel obvarovati oblike izvirnika.

*

Ko je Aškerc prečital moje prve prevode v »Izvestjih«, mi je poslal prve presrčne pozdrave. Tako se je pričelo prijateljsko dopisovanje med Ljubljano in Petrogradom.

Ta, zame dragocena Aškerčeva pisma je doletela žalostna usoda. Kot župana mesta Pavlovska (blizu Petrograda, mojega stalnega bivališča v zadnjih letih) so me boljševiki preganjali in oktobra leta 1919 sem pobegnil na Estonsko. Nisem utegnil poskrbeti za svoj obsežni literarni arhiv. Kratka, pozneje sprejeta poročila so zatrjevala, da so moj dom opustošili komunisti. Med drugim so uničili veliko knjižnico in neprecenljivo literarno korespondenco. Najbrž so doživela isto usodo tudi Aškerčeva, name naslovljena pisma.

Nekatera so ohranjena v moji knjigi »Slovanski pesniki«, kjer sem objavil poleg prevodov iz Aškerca tudi nekoliko prepesnitev iz O. Župančiča. Ta knjiga je izšla leta 1908 v Petrogradu. Aškerc mi je leto dni poprej, ko je bil zvedel, da pojde knjiga v tisk, za njo izredno ljubeznivo prispeval lasten življenjepis. Slednjega sem objavil v zborniku »Slovanski pesniki«.

Ob istem času, leta 1907, mi je poslal Aškerc svojo fotografsko sliko s presrčno posvetitvijo. Naklonil sem njegovi sliki časten prostor na svoji pisalni mizi. Stala je poleg lastnoročno podpisanih slik, ki ju sem prejel v dar od Leva Tolstega in Antona Čehova.

Aškerc me je velikokrat vabil v Ljubljano. Hotel me je bliže seznaniti s Slovenijo in slovenskim ljudstvom. A usoda mi ni naklonila prilike, da bi bil srečal pesnika v njegovi domovini.

*

Čim je izšla moja knjiga »Slovanski pesniki«, sem poslal Aškercu enega prvih izvodov.

Ni bil popolnoma zadovoljen z mojim izborom njegovih, za prevod določenih pesmi. Nemara je imel s svojega stališča prav. A njegova poezija je bila zame učna knjiga slovenščine, in v prvem času sem dokaj slabo ločil postransko od najvažnejšega. Lahko bi bil marsikaj v svojem zborniku nadomestil z boljšimi in značilnejšimi Aškerčevimi pesmi. Vendar se mi je toplo zahvalil za izvrstni, (kakor je sam pisal) prevod njegove male poeme, ki sem ji dal v ruščini naslov »Stranicah iz ljetopisi Jurjeva Monastyra«. — »To je ena mojih priljubljenih stvari,« je dodal.

V tem pogledu sta imela pesnik in ruski prevajalec isto mnenje.

Tudi zdaj mislim, da je Kuno, junak te poeme — Aškerc sam. Oba sta neločljiva od kosmičnega utripanja elementarnega življenja narave, jo obožujeta ter ji posvečata vso srčno kri. Nikoli nisem mogel brez globokega razburjenja prečitati to pesem.

*

Ob koncu 35-letne službe slovanski muzi mi je usoda naklonila bližino Aškerčeve rojstne dežele. Tem različneje gledam v duhu pesnikovo osebnost in tem globlje razumem njegov pomen kot umetnika-filozofa.

Ni mi bilo sojeno, da bi ga bil srečal v »med gore stisnjeni dolini« njegove ljubljene domovine, matere Slovenije. Naj mi bo usoda vsaj toliko naklonjena, da bom kdaj spustil svojo zakasnelo cvetko kot spomin na najino staro prijateljstvo na pesnikov nepozabni grob.

SERGEJ STEIN,
bivši kustos Puškinovega doma pri Ruski akademiji (sedaj v Beogradu).

Glasovi o Levstikovem ‚Gadjem gnezdu'

Zadnjič smo na tem mestu zabeležili, da je londonska revija »David« uvrstila Vlad. Levstika »Gadje gnezdo« (v angleškem prevodu ge. Fanny Copelandove) med svetovne mojstrovine. Danes prinašamo v izvlečku nekatere nadaljnje tuje sodbe:

»Near East and India«
(London, 4. II. 1932)

»Gadje gnezdo« je deklaracija slovenskega narodnega čuvstva in povest o boju tega naroda za »staro pravdo...« Levstik je vsekako velik umetnik. Povest je dobro zasnovana in se zelo lepo čita... Prevajalki je treba čestitati, da je premagala težkoče izvirnika z njegovim jasnim, domačim, živopisnim jezikom. Prevod osebnih imen je kajkrat prav posrečen; drugi prevajalci bi se lahko pri tej prevajalki učili, kako naj se izmikajo tujim besedam in pišejo v naravnem slogu. Prevajalka je podala kratko, a temeljito poročilo o znamenitem pisatelju te knjige in je tudi razložila alegorije.

»Glasilo K. S. K. Jednote«
(Cleveland, 12. I. 1932).

Ena najboljših povesti, kar jih je bilo napisanih po svetovni vojni je zdaj natisnjena v angleškem prevodu in je tako dostopna tudi onim, ki ne razumejo slovenski... Levstikove osebe so vzete s polj... Pravijo, da je Levstikov humor, prav tako kakor Mark Twainov, dostikrat le krinka za globoko sočutje in preroško razumevanje. Tak je tudi humor v »Gadjem gnezdu«. Povest je umetniško napisana in polna opisov naravnih lepot. Vsak mlad ameriški Slovenec bi moral to knjigo čitati.

»Cleveland Journal«
(Cleveland, 29. januarja 1932).

Nedavno je izšla povest Vladimirja Levstika» Gadje gnezdo«, ki jo je prevedla ga. F. Copelandova, lektorica angleščine na ljubljanski univerzi. Povest je polna slovenskega ozračja, slovenskega duha in slovenskih prilik — povest, ki kaže lepote slovenskega kmečkega življenja... Gospa Copelandova je zelo srečno izbrala to delo za svoj prvi prevod. Saj bi bila lahko vzela kakšnega bolj znanega klasika iz prejšnjih dni: n. pr. kakšno delo Frana Levstika ali Ivana Cankarja. Toda »Gadje gnezdo« Vladimirja Levstika ni mogoče primerjati nobeni drugi povesti, če hoče kdo številnim čitateljem angleških knjig pokazati pravega Slovenca in slovenskega duha. Po čitanju tega dela ti postane razumljivo, zakaj so Slovenci danes tako napredni in živahni. In kar se tiče ameriškega življenja: zakaj so Slovenci, kakor hitro so zapustili Evropo, takoj začeli organizirati društva, zidati narodne dome, dajati dramske predstave in izdajati svoje časnike. Povest je mojstrsko delo. Značaji so skrbno orisani. Kastelka je točna slika znane ameriške žene — Sondre iz Ferberjeve povesti »So big«. Druge osebe so tako človeške, da skoro stopajo iz knjige in hodijo pred čitateljem. Prevod je lep.

»Glasilo K. S. K.«
(Cleveland, 5. januarja 1932).

prinaša zanimiv intervju s prevajalko »Gadjega gnezda« go. F. S. Copelandovo.

»Observer«: To je mojstrsko delo; če ga enkrat prečitaš, ga nikdar več ne pozabiš. (Gerald Gould).

Lepe in obširne kritike sta priobčila tudi »Obzor« v Zagrebu z dne 1. aprila t. l. in »Nova Doba« v Splitu z dne 25. februarja t. l.

Izjava dr. Laha o njegovih kritikih. Prejeli smo: Gospod urednik! V svojem odgovoru na Vaš članek »Kako je torej s kritiko«, mi g. Mirko Javornik šteje v zaslugo, češ da nisem sam odgovoril na kritiko. To zaslugo moram odklanjati, ker sem na občnem zboru Vodnikove družbe podal kritiko Košakove kritike in označil tako »kritiko« z imenom, ki jo zasluži. — **Dr. Ivan Lah.**

Pojasnilo radi komedije »Za narodov blagor« v zagrebškem gledališču. Prejeli smo: V članku, ki ga je objavil g. Debevec v zadnji sobotni številki »Jutra«, se je zagrebškemu gledališču zgodila krivica v toliko, v kolikor se tiče tudi letošnje sezone. Ko je koncem lanske sezone postal direktor drame g. Bach, je takoj vzel v načrt uprizoritev kakega slovenskega dela. Ob istem času je povabil mene za režijo. Dogovorili smo se za Cankarjevo komedijo »Za narodov blagor«. Da letos delo ni prišlo še do uprizoritve, **ne** zadene zagrebškega ravnateljstva drame **nobena krivda.** Bil sem večkrat pismeno pozvan, a se zaradi svoje zaposlenosti v Ljubljani nisem mogel odzvati. Edino to je vzrok, zakaj se še delo ni uprizorilo. Ker pa gre glavna sezona že h koncu in ker se še do danes nisem mogel odgovoru odzvati, sem prosil ravnateljstvo drame v Zagrebu, da preloži uprizoritev na začetne mesece prihodnje sezone. — Bratko Kreft.

Spor za Prešerna v beograjskem tisku. Pred meseci smo tudi mi priobčili daljše poročilo o beograjski izdaji Prešernovih poezij s srbskimi prepevi prof. Trifuna Gjukića. Prepevi g. Gjukića so bili splošnem sprejeti manj ugodno in zaradi njihove kritike se je razvila obsežna polemika. V reviji »Život i rod« je B. Stojković objavil daljšo oceno, v kateri je očital prevajalcu Prešerna, da je svoje delo opravil preveč površno in tako ni rešil lepote Prešernovih poezij. To sodbo je skušal utemeljiti s primeri. V eni naslednjih številk iste revije je g. Gjukić obširno odgovoril gosp. Stojkoviću; v glavnem je poudarjal to, da si je tudi Prešeren v nemških prevodih svojih pesmi dovolil precejšnjo svobodo nasproti izvirniku in da njemu (Gjukiću) ni šlo za prevod, marveč za prepev. V najnovejšem zvezku »Života i rada« se je oglasil k tej repliki g. Stojković in ponovno zavrnil g. Gjukića, očitajoč mu, da ne zna slovensko, dasi prevaja Prešerna. — Tudi v beograjski »Politiki« se je zaradi Prešerna razvila ostra polemika med g. T. Potokarjem, ki je v tem listu kritiziral Gjukićevega Prešerna in prevajalcem, ki se je branil. Mislimo, da je glavna bitka zdaj končana in izid je, kakor se nam zdi, remis. Zakaj prav ima kritika, a v marsičem ima prav tudi g. Gjukić. Vsekakor drži to, kar mo zapisali v poročilu o Gjukićevem Prešernu: Prevajati Prešerna je izredno težka in odgovorna naloga!

»Goethe und die serbischen Volkslieder«. Jugoslovenski konzul v Gradcu dr. Omčikus je te dni priredil pred mnogimi odličnimi gosti predavanje s citiranim naslovom. Po poročilih graških listov je predavatelj poslušalce odlično vpeljal v obravnavani predmet in svoja izvajanja podprl s citati iz srbskih narodnih pesmi, ki jih je recitiral v izvirniku in nemščini. V snov je vpletel tudi srbsko zgodovino in navdušeno govoril o umetnostni kulturi stare Srbije, ki je bila šele v zadnjih letih odkrita v starih samostanih. Ta kultura, je izvajal dr. Omčikus, je enakorodna sočasni gotiki in italijanski zgodnji renesansi.

Uspehi Ada Dariana v Kodanju. Solist državne opere v Kasslu, naš odlični rojak g. Ado Darian je nedavno nastopil na velikem koncertu v Kodanju (Kopenhagen). Večer je bil posvečen dunajski klasični glasbi in so ga prenašali tudi po radiu. Dvorana, ki ima prostora za 1500 oseb, je bila takoj prvi dan v teku ne cele ure razprodana; mnogo ljudi je odšlo brez vstopnic. Koncertu je prisostvoval tudi danski kralj. G. Darian je imel velik uspeh. Vsi vodilni listi so bili polni hvale. »Social Demokraten« je pisal med drugim: »A. D. ima krasen glas, treba pa je predvsem pohvaliti njegovo izvrstno tehniko in okusno prednašanje. Občinstvo je slavilo gosta kot prvega zvezdnika.« »Berl. Tidende«: »A. D. si je na mah osvojil občinstvo s svojim temno barvanim tenorjem, ki ga odlikuje prekrasen piano. Svoje pesmi je pel s šarmom in zanosom.« G. Darian je bil v Kodanju angažiran še za en koncert.

Basni Krylova v slovenščini. Pravkar je izšla knjiga I. A. Krylov, »Basni« (80 str.). Te bleščeče stvaritve ruskega uma, ki jih lahko postavimo v isto vrsto z Lafontainovimi basnimi, je mojstrsko poslovenil Bogomil Vdović. O njegovem prevodu bomo ob prvi priliki priobčili daljše poročilo, kakor ga je vredna ta vsebinsko in pesniško tehtna knjiga. »Basni« stanejo vezane Din 30.— in se naročajo pri prevajalcu, Ljubljana, Vegova ulica 8.

„Casanova" v Mariboru

(Komična opera v treh dejanjih. Tekst in glasba Kazimira Sancina, besedilo uredil Albert Širok. — Krstna predstava v mariborskem Narodnem gledališču dne 16. aprila 1932.)

Pribijamo tri močna dejstva: predvsem, mariborsko gledališče je prvič, odkar obstoji, dalo krstno predstavo glasbene novitete, dalje, ta noviteta je domača, in tretje, v krog ustvarjajočih glasbenikov je vstopil nov, doslej neznan avtor.

Da se je mariborsko gledališče odločilo za to noviteto, mu je treba šteti v čast. V tem njegovem koraku je razumevanje dobre volje in umetniškega hotenja naših kulturnih delavcev — dramskih novitet nam je n. pr. v teku poslednjih dveh sezon dalo menda devet — dokazalo pa je tudi svojo življenjsko sposobnost in energijo, dasi se mora neprestano boriti z materijalnimi težkočami. Upravnik dr. Brenčič zasluži v tem pogledu največjo zahvalo.

Giovanni Casanova, rodom Benečan, je živel v 18. stoletju in je vsem dobro znana osebnost. Na velikih potovanjih po Evropi se je neštetokrat zapletel v nevarne ljubezenske pustolovščine, ki jih je pozneje opisal v svojih obsežnih »Spominih«. Iz teh si je izbral Sancin snov za svojo komično opero in si sam prikrojil libreto, ki ga je Albert Širok dokončno uredil za odrsko porabo.

Sujet je na kratko ta-le: Casanova zasleduje hčerko beneškega patricija Santino in doseže, da se je dekle vanj zaljubilo. Tako je prišla navzkriž z nameni staršev, ki so ji določili za moža mnogo starejšega, a bogatega, pa tudi bebastega in jecljavega drožista Timoteja. Niti intervencija rodbinskega prijatelja Don Giulia ne more odvrniti Santine od njene ljubezni. Ko pa se je nekoč Casanova vtihotapil na maskiran ples, ki so ga priredili v patricijevi hiši ob priliki namenjene zaroke Santine s Timotejem, so Casanovo prepoznali in kruti oče je svojo hčerko vtaknil v samostan Murano pri Benetkah, kjer je bila tudi njena prijateljica Mirella, ki je takisto postala žrtev pustolovca Casanove. Santini nikakor ni prijalo samostansko življenje in tudi Casanova se ni dal ugnati. Ob neki priliki, ko so Santinini starši prišli v samostan obiskat hčer, so zalotili Casanovo v samostanskem vrtu, da je komaj utekel njihovi in Don Giulievi divji jezi. Santina pa je tedaj pristala navidezno na poroko v Timotejem, samo da se reši samostanskih zidov.

Pripravlja se veliko poročno slavje; povabljeni so vsi rodbinski prijatelji, med njimi Don Giulio in Mirella. Zopet se je neopaženo vrinil Casanova in je najprej srečal Mirello, ki ji je na novo odkrival svojo ljubezen. Toda prav v tem trenutku ju je zasačila Santina. To jo je streznilo, nakar se je zaročila s Timotejem, med tem ko je Casanova zbežal.

Libretist je imel v glavnem srečno roko, dasi je režija morala marsikaj črtati bodisi radi dolgovezenosti bodisi radi vsebine. Prizori se vrstijo v logični medsebojni zvezi, vsebinsko pa so bolj površni. Dejanje, ki se razvija dokaj živahno, je prepojeno z neko zanimivo humoristično noto one vrste, ki jo srečavamo sicer v farsah. Ponekod je tudi nekaj ne vedno utemeljene grobosti in neokusnosti in nekateri tipi so pretirano karikirani, tako na pr. Don Giulio ali pa samostanska prednica.

Muzikalni del vsekakor kaže talentiranega glasbenika. Kazimir Sancin se v tej operi — prav za prav ni to opera v modernem smislu, temveč v stilu starejših »igralnih oper«, v katerih se menjata dialog in glasba — giblje v miljeu Casanovove dobe, v ostalem pa se sprejaha eklektično po zmernejši romantiki, ogibajoč se moderne, kar je delu, čeprav le deloma, v škodo. Slišali pa smo nekatere prav prijetne melodične poteze, kakor n. pr. menuet, koračnico ob nastopu gostov, začetek 2. dejanja s petjem nun v cerkvi in s Santininimi protispevi, samospeva Casanove in Mirelle, dočim je uvertura nekoliko šibka. Tudi oblikovno je nekatere točke zadovoljivo izpeljal, pri nekaterih pa smo pogrešali potrebno razpredenost ali pa je ta bila preširoka. Na splošno treba Sancinu šteti v čast, da se ne zgublja mnogo v konvencionalnosti, čeprav se poslužuje enostavnejših sredstev. Zelo dober je balet, ki pa se radi tehničnih ovir ni mogel izvajati. Pač pa marsikatera komična situacija trpi radi preresne glasbe, ker glasbeni del ni vedno stilno v zvezi s prozo, iz katere se prirodno izvije. To pa pomeni, da bi bil Sancin dober za resnejšo opero. Instrumentacija opere je različna. V glavnem nam priča, da ima avtor smisla za karakteristične lastnosti posameznih instrumentov.

Naš ansambl je naštudiral to delo z veliko ljubeznijo. Režiser Trbuhović je položil vanj ves svoj trud, tako da se je predvedla opera v precej živahnem tempu, gotovo in v dobro posnetem beneškem ambijentu. Takisto se je kapelnik Hercog posvetil glasbi z vso vnemo, hoteč prikazati opero v kar najlepši luči. To mu je tudi uspelo, le ponekod bi bil moral nekoliko bolj hiteti, ko so pevci radi uveljavljenja glasovne strani po nepotrebnem zavlačevali. Vloge so bile vse v dobrih rokah. Vsi pevci so se zavzeli za delo in treba vse enako pohvaliti (Sancin — Casanova, Gorinšek — Prosdocimo, P. Kovič — Don Giulio, Medven — Timoteo, Udovičeva — Santina, Barbičeva — Mirella, Gorinškova kot mati, Kovičeva kot samostanska prednica). Tudi zbor in orkester sta bila povsem kos nelahki nalogi.

Avtor je bil večkrat poklican pred rampo in počaščen z venci in cvetlicami. Razpoloženje v gledališču je bilo kar najboljše, včasih prav navdušeno; tudi ni manjkalo aplavza ob odprtem odru. Opera je dosegla torej res lep in časten uspeh. A to naj avtorja ne zavaja, temveč naj mu bo v spodbudo za nadaljnje in še uspešnejše delovanje. Tudi njegovemu prvorojenčku, »Casanovi«, bo zasiguran daljši obstoj, če mu bo nekatera mesta oblikovno in glasbeno-tehnično uredil ter odstranil manjše nedostatke, brez katerih ni noben prvenec. Približevanje novejšemu glasbenemu duhu bo dvignilo delo, pa skoraj ni to potrebno v veliki meri, ker je njegova muzika v glavnem boljša kot pa marsikatera moderna poteza v onih novejših operetah, ki jo skušajo voditi nazaj h komični operi. »Casanova« torej ni remekdelo, tudi ni rešilo vprašanje naše odrske glasbe, a je kljub temu upoštevanja vredno delo.

V. M.

ROBERT LOUIS STEVENSON
je eden največjih angleških romanopiscev, čigar obsežno delo

Ugrabljen

je pravkar izšlo v založbi TISKOVNE ZADRUGE.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Po svetovni vojni je inflacija prepojila ves svet. Tudi šahovski. Pred vojno je bil šahovski mojster velik igralec, po vojni so mojstri že hodili okoli s pohlevnim znanjem. Pred vojno je bilo malo mojstrov, po vojni so vse nacionalne šahovske zveze neumorno delile mojstrski naslov. Tudi pri nas je bilo tako.

Deflacija je postala neizbežna. Tudi v šahu. Lani je na šahovski olimpijadi izbruhnila splošna zahteva po reviziji mojstrskih naslovov. Ta revizija je že na delu. Sedaj pa je še nemška zveza pokrenila vprašanje trpežnosti naslova nacionalnega mojstra.

Prav je tako. Ogromna večina današnjih mojstrov ne zasluži starega častnega naslova. Ogromna večina teh mojstrčkov bi propadla na kakem starem »glavnem« turnirju nemške šahovske zveze. Kaj pomaga slabiču naslov? Kaj se briga z druge strani mojster za diplomo?

Na mednarodnih turnirjih ne vidimo nacionalnih mojstrov. Prirejevalcev te koristi ne zanimajo. Težko vdre od časa do časa kak mlad igralec v mednarodno areno. Lanski blejski turnir je odprl mladini širokogrudno vrata. Uspeh je opravičil poskus. Bog ve kako dolgo bodo sedaj turnirska vrata novincem zopet zaprta. Medtem pa bo izvršena revizija in v šahovskem svetu bo zopet red.

★

Iz dvoboja Euwe-Spielmann, v katerem je Spielmann pogorel, prinašam danes prvo partijo, ki jo je Euwe izborno igral.

Beli: R. Spielmann. **Črni:** dr. M. Euwe.

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6

Znana slovanska obramba.

3. Sg1—f3 Sg8—f6
4. Sb1—c3 e7—e6

Poteza d5×c4 ni več priljubljena. Prevarna je večini mojstrov.

5. e2—e3 . . .

Tu bo najbrž 5. Lc1—g5 vendarle močnejše.

5. . . . Sb8—d7
6. Sf3—e5 . . .

Spielmann ne mara meranske obrambe. Zato igra riskantno potezo, ki jo je v Sanremu proti dr. Vidmarju poskusil Rubinstein.

6. . . . Lf8—e7
7. Lf1—d3 0—0
8. f2—f4 c6—c5!

To je pravi sistem!

9. c4×d5 . . .

Beli ne sme čakati, da mu nasprotnik c5×d4 in d5×c4 naredi slabotnega kmeta.

9. . . . Sf6×d5
10. Sc3×d5 e6×d5
11. 0—0 Sd7—f6

Črni ne vzame na d4, ker čaka, da beli razvije lovca, ki mu takoj polja e3 ne priveže.

12. Lc1—d2 c5×d4!

Sedaj je prava prilika!

13. e3×d4 Sf6—e4
14. Ld2—e3 . . .

Premoči dveh lovcev Spielmann nasprotniku nikdar rad ne prepušča. Rajši prizna, da je zapravil tempo.

14. . . . Dd8—b6
15. f4—f5 . . .

Začetek krize. Beli zadržuje lovca na e8 in grozi Ld3×e4 ter Dd1—c2. Kmeta na b2 ponuja, ker je uverjen, da ga črni ne bo vzel.

15. . . . Db6×b2!

Euwe je korajžen, ker ima pripravljeno res presenetljivo, genijalno kombinacijo. Napačno bi bilo: 15. . . . f7—f6 zaradi 16. Se5—g6!, h7×g6 17. f5×g6 in 18. Dh1—h5.

16. Dd1—f3 Le7—g5!!
17. Ld3×e4 . . .

Na 17. Le3×g5 sledi seveda 17. . . . Db2×d4+.

17. . . . d5×e4
18. Df3—g3 . . .

Zakaj ne 18. Df3×e4? Zato ker črni odgovori 18. . . . Lc8×f5!! To je ideja Euwejeve kombinacije. Dama potem lovca vzeti ne sme, ker črni lovec s šahom podre belega na e3. Trdnjava tudi ne bi smela udariti na f5, ker mora čuvati tovarišico na a1. Genijalno zamišljena kombinacija!

18. . . . Lg5×e3+
19. Dg3×e3 Lc8×f5!

Črni si je priboril 2 kmeta, toda le za trenutek. In vendar zadostuje tudi ta trenutek. Medtem namreč, ko se črni trudi, da kmeta zopet dobi, konstruira črni napad.

20. Tf1—b1 Db2—c2
21. Tb1×b7 Ta8—b8!

Silna poteza! Na 22. Tb7×a7 bi namreč sledilo Tb8—b2, 23. De3—g3, e4—e3! z grožnjo Lf5—e4. Če pa beli zamenja, vdre druga črna trdnjava v beli tabor.

22. Ta1—c1 . . .

Torej sta vendar 2 kmeta.

22. . . . Dc2×a2
23. Tb7×b8 Tf8×b8
24. Se5—c6 Tb8—e8
25. h2—h3 h7—h6

Euwe je svoj plen zavaroval. Kmet na e4 je ogromen. Napada beli nima. Bitka je torej odločena in Spielmann igra le še v pomirjenje svoje vesti.

26. Tc1—c5 Da2—b1+
27. Kg1—f2 . . .

Na 27 Kg1—h2 igra lahko črni: 27. . . . Db1—d3!, 28. De3=d3, e4×d3, 29. Tc5×f5, d3—d2, Tf5—f1, Te8—e1.

27. . . . Lf5—d7

Euwe igra sedaj na napad.

28. d4—d5 f7—f5

Brutalno namerava črni zamenjati lovca za skakača in udariti nato s f5—f4!

29. Tc5—c1 . . .

Obup. Črni je itak izgubljen.

29. . . . Db1—a2+
30. Kf2—g1 Da2×d5

Tretji kmet. Na 31. Sc6×a7 sledi lahko f5—f4!, 32 De3×f4, Dd5—d4+, 33. Df4 na f2, e4—e3, kar ni več lepo. Spielmann je vse to videl, pa se je vdal.

Sokolska zborovanja v Beogradu

Sokolski domovi, tisk in socialno delo — Glavna skupščina SKJ

Zanimivo je bilo poročilo gradbenega odseka, ki ga je podal br arh. Momir Korunović. Ta odsek bo zbral načrte vseh obstoječih Sokolskih domov, izdelal pa bo tudi nekoliko idejnih načrtov za bodoče stavbe. Vendar pa se ne namerava napraviti nikakih šablonskih načrtov, temveč le take, ki naj bi služili za smernice bodočim gradnjam. Sokolskih domov je v Jugoslaviji sedaj zgrajenih 99, 29 jih je v gradnji, okrog 50 društev pa se pripravlja na gradnjo. Pričakovati je, da bo v nekaj letih imelo naše Sokolstvo že lepo število domov, vendar pa bo treba izvršiti še marsikaj, da bodo domovi gospodarsko tudi osigurani.

Urednik »Sokolskega Glasnika« brat St. Čelar je v svojem referatu o sokolskem tisku pravilno omenil, da število naročnikov ne narašča zadostno v primeru s številom članstva in pripadništva v obče. Savez je izdajal lani poleg svojega uradnega glasila še prosvetno prilogo SG »Sokolska Prosveta«, za prednjaštvo posebni strokovni list »Sokola«, ki ga je urejeval načelnik br. Bajželj, za naraščaj list »Sokoliča« pod uredništvom br. Jerasa in za deco »Našo Radost«, ki jo je urejeval br. Lavrenčič. Vsebinsko so listi lani veliko pridobili, ker se je tudi v redakcijah delo primerno razdelilo in pridobilo mnogo novih sotrudnikov.

Sokolsko socijalno delo predstavlja zaenkrat poškodbeni fond. Kasneje, ko bodo dovoljevala sredstva, se bo prešlo tudi na druge panoge, ki bodo v korist članstvu in pripadništvu sploh. Leta 1931. se je poškodbeni fond pomnožil napram prejšnjemu letu ter je znašal po odbitku vseh med letom izplačanih podpor 438.180 Din. Izplačalo se je na podporah 37.770 Din. Kakor hitro bodo dopuščala sredstva, se bo skušalo preskrbeti in urediti dvoje zdravilišč, eno ob morju, drugo v planinskem območju za obolele pripadnike.

Velika in dolga je bila debata o poročilu gospodarskega odseka, ki mu je lani predsedoval br. Branko Živković. Istočasno z gospodarskim poročilom je oil sprejet tudi proračun za leto 1932—1933, ki znaša na izdatkih nad 2.330.000 Din. Ob enem je bilo sklenjeno, predlagati skupščini, naj se predpiše za leto 1932. savezni prispevek po 5 Din za člana, torej polovico manj kakor lani.

Po proračunu sodeč, se pripravlja v savezu veliko notranjega, konsolidačnega dela, kar je pravilno, ako pomislimo, da je bilo lani ustanovljeno nad 700 edinic, ki se jim mora vsem utrditi njihovo pozicijo. Za načelništvo je določeih nad milijon Din, za prosvetno delo nad pol milijona. Tudi socijalni odsek je dobro dotiran, da se bo lahko pomagalo brezposelnim članom, poslalo siromašno sokolsko [illegible]dino na morje. Osnovana je tudi glavnica za sokolsko zdravilišče za tuberkulozno mladino, za siromašne Sokolice pa se je ustanovil fond za podporo pri možitvi.

*

Glavna skupščina sama je bila v nedeljo 10. aprila v prostorih Ratničkega doma. Poleg polnoštevilne udeležbe vseh delegatov je I. podstarosta Gangl pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja, polkovnika Krstića, ministra za fizično vzgojo br. dr. Dragana Kraljevića, zastopnika ministra prosvete br. K. Sretenovića, zastopnika ministra vojske in mornarice br. generala St. Kneževića. Vlado je zastopal minister za socijalno skrbstvo in zdravstvo Ivan Pucelj, veliko ložo treznosti pa g. Pavlović. Češkoslovaško poslaništvo je zastopal svetnik Rajs in v naši sredi smo pozdravili tudi odposlanca češkoslovaškega Sokolstva, brata Krejčega in Havla.

Prvi podstarosta br. Gangl je uvodoma naglašal potrebo poglobitve sokolskega bratstva, da doseže Sokolstvo še večji razmah in zasadi svoje zastave povsod, kjer se zbirajo pravi Jugosloveni. Vse sile je treba posvetiti v dobro domovine in naroda, nobene zapreke in ovire ne smejo in ne morejo zadržati našega pohoda. Sokolstvo je pozvano v prvi vrsti, da ustvari krepak jugoslovenski rod in mora s svojimi sredstvi, s telesno in moralno vzgojo poseči v celoti v življenje naroda. Nato je govornik nazdravil v lepih besedah prvemu Sokolu države, Nj. Vel. kralju Aleksandru, dalje Nj. Vis. prestolonasledniku in starosti saveza kraljeviču Petru ter vsemu kraljevskemu domu.

Delo tehničnih in prosvetnih organov je bilo preteklo leto plodovito. Sokolska misel je globoko prodrla v koče naših seljakov in na stotine je že sokolskih čet med njimi, ki predstavljajo hrbtenico države. In potrebno bo, da se nadaljuje s tem delom vedno naprej in naprej! Moj pozdrav naj velja našemu seljaku, našemu delavcu, rudarju, vsem ostalim bratom po vsem slovanskem svetu. V dobi, ko praznuje Sokolstvo 100letnico rojstva svojega ustanovitelja dr. Miroslava Tyrša, naj bo naše delo osredotočeno okrog velike sokolske misli, ki bo velika manifestacija vsega slovanskega Sokolstva. V daljšem svojem govoru se je nato br. podstarosta spomnil umrlega br. dr. Josipa Scheinerja in vseh ostalih velikih sokolskih delavcev, nakar je predlagal, da se odpošljejo pozdravne brzojavke: Nj. Vel. kralju, češkemu, poljskemu, ruskemu in lužiškosrbskemu Sokolstvu, kar je skupščina soglasno odobrila.

Po govoru br. Gangla je **minister za fizično vzgojo br. dr. Kraljević** zlasti podčrtal veliki pomen Sokolstva ter čestital savezu na dosedaj doseženih uspehih, obljubljajoč, da bo vlada tudi v bodoče podpirala po svojih močeh sokolski pokret v državi. Sledil je pozdravni govor in poziv na vsesokolski zlet zastopnika ČOS br. Krejčega in potem pozdrav zastopnika ruskega Sokolstva, brata Artamonova.

Po formalnem odglasovanju so bili sprejeti soglasno vsi referati saveznih funkcijonarjev, nakar je na predlog br. dr. Pavlasa skupščina naročila savezni upravi, naj tudi nadalje izvršuje in doseže na osnovi sokolskih načel spremembo zakona v smislu sokolske demokracije, ki določa, da mora biti vse sokolsko delo in organizacija povsod osnovana na svobodno izraženi volji članstva, zlasti pa tudi v vprašanju izvolitve sokolskega vodstva. Skupščina je soglasno sprejela predlog br. Pavlasa. Takoj potem je bilo sklenjeno, da se zniža savezni prispevek od 10 na 5 Din za člana letno.

S tem je bil dnevni red manifestacijske skupščine izčrpan in jo je podstarosta br. Gangl po prečitanju brzojavk zaključil. Zvečer isti dan je slavilo najstarejše sokolsko društvo bivše Srbije, Sokol-matica v Beogradu, svojo 50 letnico z veliko slavnostno akademijo v Narodnem pozorištu, ki je izvrstno uspela.

Sokolski delegati so se razšli v svoje župe z zavestjo, da je dosežen sicer že velik uspeh, treba pa bo je mnogo dela, da se razvije med vsemi pripadniki sokolske organizacije pravo bratstvo in globlje razumevanje velike sokolske misli. Velika je sokolska njiva Jugoslavije, kolikor jo je že zorane? To se vprašajmo vsi in videli bomo, da naše delo še ni končano, temveč komaj dobro pričeto.

V. Šv.

Sport

Primorje : Atletiki

Jutri se bo nadaljevalo podsavezno ligino prvenstvo. V Ljubljani bo tekmovalo moštvo Primorja z ambicioznimi celjskimi Atletiki. Gostje so bili od nekdaj privlačen in resen nasprotnik, zlasti v prvenstvenih borbah in so večkrat zmešali račune našim vodilnim klubom, ko so bili v najboljši formi.

Podsavezno prvenstvo ki se bliža kraju, pridobiva od nedelje do nedelje na privlačnosti in zanimivosti. Jutrišnja tekma obeta zanimivo in napeto borbo, ker bo moralo Primorje nastopiti v nekompletni postavi.

Začetek glavne tekme bo ob 15.30. V predtekmi igrata Grafika in rezerva Primorja. Obe tekmi bosta na igrišču Primorja ob Dunajski cesti.

Zborovanje Mariborskega smučarskega kluba

V prostorih hotela Orel se je vršil nedavno ob veliki udeležbi članov in delegatov drugih klubov občni zbor Mariborskega smučarskega kluba. Predsednik gospod Bruno Parma je v svojem pozdravnem govoru orisal delovanje kluba v pretekli sezoni, katero se je začelo v mesecu decembru ter nehalo na dan občnega zbora.

Iz njegovega, kakor tudi iz poročila tajnice gdč. Ferenc ter blagajniškega poročila je razvidno, da se je klub v svojem komaj dveletnem obstoju povzpel med naše vodilne zimskosportne organizacije. Posebno zadnja zima je bila bogata na delu in tem bolj na uspehu. Priredilo se je kar pet smuških tečajev, in to na Pohorju, v Sv. Lovrencu, Mariboru in alpinski tečaj na Peci. Zanimivo je, da večina udeležencev teh tečajev ni bila iz Maribora, ampak iz oddaljenih krajev. Zlasti so bili zastopani smučarji iz Zagreba in drugih hrvatskih mest. To je pač najboljši dokaz, da je ideja smučarskega kluba, oživeti tujski promet tudi v zimski sezoni, doživela popoln uspeh. Izmed tekem, katere so bile vse jako dobro obiskane, je vzbudila posebno zanimanje 50 km na Pohorju. Bila je res impozantna prireditev, ki je zbrala na startu naše najboljše tekmovalce ter celo dva inozemca. Ravno s to tekmo je MSK dokazal, da je organizatorno in tehnično na višku, kar so mu ob priliki te velike tekme laskavo priznali vsi tekmovalci in navzoči funkcijonarji ter posebno naše časopisje. Zmagovalec na tej tekmi je bil član Smučarskega kluba Ljubljana Stane Bervar, ki se je plasiral pred Godcem in Jakopičem. Na velikonočni ponedeljek se je vršila še ena važna prireditev, in sicer tekma v smuku na Peci. Alpinski teren ni zahteval od tekmovalcev samo tehnične dovršenosti, ampak tudi hladnokrvnosti in prisotnost duha. Čeravno je bil zastopan po svojem tekmovalcu Juritschu na mednarodnih tekmah za državno prvenstvo v Kranjski gori, kjer se je plasiral med Jugosloveni na častno tretje mesto, Juritsch, ki je prvak kluba, si je priboril tudi prvenstvo MZSP. Klub se je odzval vabilu SK Delnice ter se udeležil tekme na 30 km. Tudi na tej prireditvi je dokazal, da ima tekmovalce dobrega formata. Saj se je mogel Pinter plasirati za Jansko in Bervarjem na tretje mesto. Vsega skupaj so se klubovi člani udeležili 10 tekem ter si priborili sedem prvih mest, kar je nadvse časten uspeh.

Klubova blagajna izkazuje v pretekli sezoni 40.000 Din denarnega prometa ter je bilanca popolnoma aktivna.

Po odobritvi poročil in razrešnice od strani nadzornega odbora so se vršile volitve nove uprave. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Bruno Parma. Odbor pa tvorijo: podpredsednik Gnus, tajnica Ferenčeva, blagajnik Ornik; odborniki: Kunst, Heinrich, Čerin, Žunkovič (gospodar), Tonković in Gorup. V nadzorni odbor: Perič in Rijavec. Načelniki: tehniške sekcije Franjo Vetrih, fotosekcije Štefan Kraut, tečajniške sekcije Vilko Forstnerič. Izvoljen je bil tudi pokroviteljski odbor, ki ga tvorijo gg.: inž. Mis, inž. Černe, ravnatelj Pišek, dr. Jehart, dr. Furlan in R. Lorger.

Na občni zbor so poslali vsi mariborski klubi svoje zastopnike, kakor tudi Zveza za tujski promet. Prečitanih je bilo tudi mnogo pozdravov od sorodnih klubov izven Maribora. Soglasno je bil sprejet sklep, da klub pristopi kot član Zvezi za tujski promet v Mariboru. Ob pozni uri je predsednik zaključil zelo dobro uspeli zbor, ki nam je prineesl zopet dokaz, da je zimski sport v Mariboru v polnem razmahu ter obeta postati v kratkem važen faktor v razvoju tujskega prometa.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje s seje p. o. 20. t. m.)

Določijo se prvenstveni tekmi na igrišču Primorja ob 9. Jadran : Svoboda II., ob 10.30 Slovan : Ilirija II. Službujoči odbornik g. Zupanc. Vsak klub mora postaviti po enega stranskega sodnika in po tri starejše in vestne reditelje, ki se morajo javiti službujočemu odborniku pol ure pred prvo tekmo. Službo je treba vršiti pri obeh tekmah.

Kazenskemu odbor se preda igr. Stupica Milan (Grafika, Ljubljana) na podlagi sodniškega poročila o tekmi Jadran : Grafika 17. t. m. Upravnemu odbor pa se preda Grafika, Ljubljana, ker ni oddala postave moštva na predpisani tiskovini pri isti tekmi.

Verificirajo se s pravom nastopa 23. t. m. za Rapid, Maribor Fijan France, Simchen Josip, Posselt Robert, za ISSK, Maribor, Tomac Josip, za Železničar, Maribor Jemšac Tomislav, s pravom nastopa 30. t. m.; za Atletike Celje Sattler Franc, za Ilirijo, Ljubljana Jenko Boris, za Disk, Domžale Pirc Ferdinand, za Zagorje Baloh Joahim, Ulryh Valter, za ISSK Maribor, Drčar Franc (poziva se Svoboda Maribor, da pošlje njegovo legitimacijo do prihodnje seje), Iršič Rado. S pravom nastopa 30. t. m. za mednarodne, 20. julija za prijateljske in 20. oktobra za prvenstvene tekme se verificirajo za ISSK Maribor Jenko Viktor, Fradel Franjo, za Domžale, Krek Stane (poziva se Slovan, Ljubljana, da pošlje njegovo legitimacijo do prihodnje seje), za Rapid, Maribor Pischof Josip. Prepove se vsako igranje igralcu Struni Ervinu, članu Sparte, Ljubljana, dokler ne poravna članarine 12 Din prejšnjemu klubu Korotan, Ljubljana.

Vzamejo se naznanje zapisniki MO. Maribor od 14. marca, 21. marca 5. in 11. t. m. zapisnik MO. Trbovlje od 18. t. m. dopisi SK Disk, Domžale št. 29-32. od 19. t. m. ISSK Maribora, od 14. in 17. t. m. in ASK Primorje, Ljubljana od 20. t. m. — Igralec Najžar Ladislav bo verificiran za ISSK Maribor, čim bo prejel p. o. tozadevni odgovor od ZNP Zagreb. — Na poročilo MO. Trbovlje od 19. t. m. se dvigne suspenz nad igralcem Pisanski Ivanom (Amater, Trbovlje). Suspendira pa se igralec Mrzelj Ferdo (Amater, Trbovlje) ter preda kazenskemu odboru. Poziva se zaradi tega MO. Trbovlje, da imenovanega igralca zaslišiti in pošlje zapisnik o zaslišanju do 30. maja t. l.

Iz seznama verificiranih igralcev se črtajo: Škrabar Lado, Brumen Maks, Götzl Miroslav, Kamnikar Viktor, Srimšek Viktor, Minichreiter Silvo, Roje Viktor, Zdešar Franc, Hren Lado, Peperko Anton, Bajec Viktor, Stöhr Albin, Šlamberger Lado, Cesar Ludovik, Turčič Džuro, Zeman Zdenko, Mlakar Josip, Gomišček Florjan, vsi Grafika, Ljubljana.

Verificirajo se naslednje prvenstvene tekme: Hrastnik : Zagorje 7:0; Maribor II. : Mura 6:1; Trbovlje : Dobrna 2:0; Trbovlje : Retje 5:2, Amater : Dobrna 4:4, Maribor : Svoboda 2:2, Zagorje : Dobrna 4:2, Svoboda : Železničar 4:1, Svoboda : Atletiki 5:1, Ilirija : Atletiki 4:1, Ilirija : Železničar 4:0, Amater : Retje 3:2, Železničar II. : Mura 3:3.

Tajnik II.

Sodniški kurz za hazenske sodnike, katerega priredi ljubljanski hazenski podsavez, prične v ponedeljek 25. t. m. ob 20. v damskem salonu kavarne Emona. Nadaljnje ure se določijo sporazumno pri prvi uri. Vsi prijavljeni se prosijo, da se zglase točno in polnoštevilno ob navedeni uri v določenem lokalu.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Jutri dopoldne ob 10.30 obvezen trening za vse igralke na igrišču. Pri vsakem treningu se sprejemajo nove članice.

ŽSK Hermes. Danes ob 20. zaradi nedeljskih tekem za vse obvezen sestanek vseh nogometnih igračev v klubovem lokalu, vila Kovačič, Podlimbarska cesta.

SK »Jadran«. Danes ob 8. uri zvečer strogo obvezni članski sestanek sledečih članov pri M. Sokliču: Logar, Kosmač, Kotar, Kos, Macarol, Rogač, Zajc, Zadel, Januš I., Brcar, Kern, Lipovšek, Oven II., I.. Obenem se poziva tudi celokupna rezerva. Kdor se izmed imenovanih ne udeleži, se ga bo črtalo iz članstva.

Pozdravni večer tekmovalcem SKL. Letošnji pozdravni večer tekmovalcem in ostalim sodelavcem Smučarskega kluba Ljubljana bo danes ob 20.30 v restavraciji Zvezda. Vabljeni vsi člani in prijatelji kluba.

Motokolesarski klub Ilirija v Ljubljani javlja svojemu članstvu naslednje razpisane dirke: I. Hrv. Motoklub, Zagreb razpisuje motociklistično gorsko dirko na Vončinini—Vočarski cesti 5. maja t. l. — Zaključek prijav 1. maja t. l. Motoklub Bjelovar pošilja razpis za motociklistično dirkališčno dirko v nedeljo 8. maja t. l. v Bjelovaru. Zaključek prijav 5. maja t. l. Povodom motociklistične dirke I. Hrv. Motokluba v Zagrebu 5. maja bo priredil MK Ilirija članski izlet v Zagreb. Točni razpisi so razvidni pri glavnem tajništvu, kjer se sprejemajo tudi prijave dirkačev, kakor tudi udeležnikov za izlet. Moto-Savez kraljevine Jugoslavije urgira ponovno verifikacijo motociklistov, zaradi česar se prosi članstvo, da takoj predloži glavnemu tajništvu stare licence in fotografije.

Nogomet na Jesenicah. V nedeljo otvori agilni SK »Bratstvo« na svojem igrišču nogometno sezono. Dopoldne ob 10.30 predtekma, pri kateri nastopa rezerva »Bratstva« proti SK Radovljici. Ob 15. nastopi prvo moštvo »Bratstva« proti Villacher Sport Vereinu iz Beljaka, ki je bil že večkratni prvak Koroške. Čisti dobiček ene tekme gre v korist mestnemu aprovizacijskemu odboru za brezposelne na Jesenicah. Pričakuje se številna udeležba. Igra godba.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Za prvenstveno tekmo s Slovanom jutri dop. naj bo točno ob 9.30 v naši garderobi naslednje moštvo: Malič, Francot, Berglez, Černač, Dekleva, Pogačnik, Domicelj, Luce, Oman, Pfeifer, Ladiha, Rintar, Ložar, Grintal. Sestanek tega moštva in ostalih igralcev skupine I. bo danes ob 18.45 v »Evropi«. — Kombinirani juniorski team igra jutri ob 16. na Rakovniku s Korotanom. Sestanek juniorjev bo danes ob 18.30 na tribuni, prinesite izkaznice s seboj!

SK Svoboda (Ljubljana). Za prvenstveno tekmo s SK Jadranom v nedeljo ob 9. na igrišču ASK Primorja naj bodo točno ob 8.15 na igrišču v klubski garderobi: Mirko Marjetič, Jože, Habicht II., Simon, Serše, Feliks, Boncelj II., Jeršek, Andrej, Stane. Rezerve Janežič II. in Pepe. Stranski sodnik Smerekar, reditelji Jakša, Simčič.

SK Grafika. Danes od 16. naprej trening za vse igralce obvezen. Prijateljska tekma s SK Diskom v nedeljo odpade, zato se igra prijateljska tekma s SK Primorje II. kot predtekma.

NSK Sparta. — Drevi ob 20. uri strogo obvezen sestanek vsega članstva pri Vosperniku zaradi predstoječih prvenstvenih tekem.

SK Reka. Danes ob 9.30 naj bodo na igrišču Hermesa: Klemenc, Debevc, Bojan, Češnik, Ico, Nani Pukl, Ane, Brani, Karle, Eržen, Tipko.

SK Svoboda (Vič). V nedeljo ob 8.30 igramo trening-tekmo z NSK Sparto in naj se v soboto ob 19.30 javijo pri gospodarju v naši garderobi: Pogačar, Petrovčič, Korošec, Burnik, Jamnikar, Jenko, Erjavc, Blaj, Velkavrh, Stane, Šmid.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Dogodki za mejo

Kriza istrskih in goriških vinogradnikov

V Pulju se je vršil občni zbor Zveze istrskih zadružnih kleti. Glavno poročilo je podal predsednik Cristofoli, ki je ugotovil, da povzroča opravičeno največje skrbi položaj istrskega vinogradništva, če se vpošteva dejstvo, da se prodaja na primer v Tržiču liter vina za eno liro in v Trstu za eno liro in 20 cent. Ta vina so alkoholno zelo šibka in navadno nezdrava, vendar pa vršijo kruto konkurenco dobremu in zdravemu istrskemu vinu. Cristofoli želi za uspešnejše razpečavanje istrskega vina stikov z delavskimi zadrugami v Trstu.

Po izvestju kemičnega preizkuševališča v Gorici so priredili lani v Brdih precej dobre rebule. Na kraški strani je bila trgatev slabejša od prejšnjega leta zaradi toče. V Vipavski dolini je napravila ponekod huda burja precej škode vinogradnikom tik pred trgatvijo. Pridelek je bil večinoma dober. Razpečavanje goriškega vina pa gre le počasi izpod rok. Iz Gorice, Trsta in Vidma je bilo par večjih naročil vina, vse drugo je ostalo doma. V Brdih in na Vipavskem se spominjajo starejši gospodarji časov, ko je šlo mnogo goriškega vina na Kranjsko in ko so v Ljubljani pridno pili brisko rebulo. Cene lanskega pridelka segajo od 50 do 120 lir za hektoliter.

»Dopolavoro« v Julijski Krajini

»Dopolavoro« je fašistična inštitucija, kateri je namen, nuditi predvsem mladini po izvršenem dnevnem delu poduk in zabavo. »Dopolavoro« bi moral v Julijski Krajini nadomestiti nekdanja slovenska izobraževalna in pevska društva. Predlanskim je bilo dopolavorističnega delovanja med Slovenci le še malo, lani pa je že ogromno narastlo. V tržaški pokrajini je imel dopolavoro lansko leto v 111 društvih nad 21 tisoč članov, filodramatičnih odsekov je delovalo 25, prireditev je bilo 288, delovale so številne izletne in sportne skupine, godbe, orkestri, pevski zbori, predavanja, knjižnic je 17. Enako napreduje dopolavoro tudi po ostalih pokrajinah Julijske Krajine. To je podrobno razpletena asimilacijska organizacija, ki stane mnogo denarja. Pokrajine in občine prispevajo z velikimi svotami.

Laška »pozabljivost«

Na Trst je pozabila italijansko-azijska trgovska zbornica v Genovi v svoji publikaciji o Kitajski. Gre za pospešenje italijanskih trgovskih odnošajev s Kitajsko. Publikacija navaja kot odbodni italijanski pristanišči za Dalnji vzhod samo Benetke in Genovo, kar je razkačilo Tržačane, da javno obsojajo genovsko »pozabljivost«, češ, Trst ima vendar že stare zveze s Kitajsko in zato morata veljati glavni pristanišči za trgovino s Kitajsko samo Trst in Genova. Fašistični tisk je zadnja leta ob raznih prilikah naglašal, da je imelo tržaško pristanišče leta 1913 z Daljnim Vzhodom več prometa kot vsa italijanska pristanišča skupaj. Ali to so tempi passati. V Genovi so pozabili na Trst, ker je bil po zadnji plovni ureditvi pač dovolj očitno postavljen za Benetke.

Tržaška tujsko-prometna propaganda

Tržaško društvo za tujski promet je izdalo propagandno brošuro z atrakcijskimi slikami v nemškem, angleškem, češkoslovaškem in madžarskem jeziku. Izvodov je stotisoč in so že razdeljeni po določenih deželah. V sedanjih suhih časih išče Trst virov za potrebne dohodke tudi v tujskem prometu pa ne baš z upom na uspeh, ker radi gospodarske krize tujski promet povsod zastaja. Značilno je, da so dobili brošuro tudi Madžari v Jugoslaviji, katero pa sicer tržaško prometno društvo v svojem trudu za privabo inozemcev prezira.

Fašistično odlikovanje

Z bronasto kolajno za zasluge je bilo odlikovanih več Italijanov, ki vodijo balilske organizacije v goriški pokrajini, in med njimi Slovenec, učitelj Fran Dakskobler, ki se je odlikoval s svojo balilsko organizacijo v Grahovem. Mož je mislil, da se bo s tem delom zavaroval pred premestitvijo v stare province, pa se je varal, kajti premeščenje je sledilo vseeno in Dakskobler učiteljuje sedaj nekje pri Vicenzi.

Prazna učiteljska mesta

Šolsko oskrbništvo v Trstu je objavilo, da so nekatera učiteljska mesta na šolah v Julijski Krajini izpraznjena. Ta mesta so v Gradežu, Hrenovici, Šmihelu pri Postojni, na Colu, v Podkraju, v Renčah, Černičah, Romanon v Furlaniji, v Cerknem, Gorenji vasi, Bergnem, v Kanfanaru, Buzetu, Piranu, Matuljah, Zagorju in Jurišićih. Samo ob sebi je razumljivo, da bodo na teh šolah namestili italijanske učne moči, pa čeprav bi jih morali poklicati iz Kalabrije. Po Goriškem in Tržaškem, pa tudi v Istri in Liguriji živi mnogo učiteljev, ki so sicer stujerodci, a prav tako zaslužka potrebni.

Aostski vojvoda v Istri in Brdincih

Zadnje dni je potoval Aostski vojvoda, ki je kot poveljnik artiljerijskega polka, nastanjenega v garniziji pri Sv. Ivanu v Trstu, po Istri. Bil je v Rovinju in Poreču med Italijani ob zapadni istrski obali. Nato je z avtomobilom odpotoval do Divače in Škocijana, kjer si je ogledal Škocijansko jamo. Iz Škocijana se je vrnil v Trst in nato krenil proti Devinu k Timavu in v Tržič.

Pokojnine za reške zanellovce.

Na Reki se je dogodil čudež. Sicer prav majhen, čudež je pa vendarle. Rimski uradni list je namreč objavil dekret, po katerem se priznajo pokojnine uradnikom bivših avtonomnih oblasti na Reki, ko je tam še vladal znani Zanella, preden si je njegovo oblast usurpiral D' Annunzio, ki je Reko priključil Italiji. Pokojnine se bodo izplačevale za dobo od 1. marca 1932 dalje in bodo neznatne, ker se bodo nakazale v sorazmerju s takratnimi plačami.

Pristaši Zanelle in njegovi uradniki — takozvani zanellovci — so bili takoj po priključitvi Reke k Italiji odpuščeni iz službe, ker so veljali za nasprotnike fašističnega režima. Sedaj so končno uredili njihov položaj v skladu z mednarodnimi konvencijami in jim priznali njihove zahteve. Vendar je bilo za to treba posredovanja fašističnega pokrajinskega tajnika in prefekta na Reki.

Iz življenja in sveta

Volilna agitacija v Avstriji

Tudi v Avstriji so to nedeljo volitve in boj med strankami se bojuje z vsemi mogočimi sredstvi. Slika prikazuje del socialističnega propagandnega obhoda po dunajskih ulicah, ki močno spominja na predpustne obhode. Na deski, pritrjeni na tovorni avto, je videti slika človeka, ki ga bole zobje, na drugi strani pa smejoče se lice brez zobobola. Napis pripoveduje, da so socialisti ustanovili 15 zobarskih klinik v okrajih, kjer imajo večino krščanski socialci

Sanje v luči znanosti

Homer, sveto pismo, stari eposi, Shakespeare se poslužujejo pomembnih sanj pred obravnavanjem važnih dogodkov.

Bilo bi napačno, če bi takšna naziranja smatrali samo za neumnost. Koren nijo v prastarih poganskih naziranjih. Stari Grki so smatrali san za božjega sla, ki napoveduje ljudem bodoče stvari — ali pa jih premamlja. V sanje so stari Grki verovali torej le pogojno, važno pa je, da so videli v njih nekaj, kar poteka od nadnaravnih sil, kakor so ljudje nekoč vse, česar niso razumeli, pripisovali bogovom, ki so človeku prijazni ali sovražni. V dobi prosvetljenosti so ljudje sanjem zanikali vsak pomen.

Moderna znanost ni tega naziranja. Spoznala je, da se skrivajo v sanjah globoke resnice. Seveda pa jih ne pripisuje naravnim silam, temveč čisto naravnim dogajanjem. Sanje smatra kot nekaj, kar nam razodeva duševna dogajanja, ki se jih v budnem stanju ne zavedamo, in kar duševno ustvarja. Vse želje, bojazni, razočaranja in upanja se zrcalijo v sanjskem življenju in preko sanj najde moderni psiholog in psihiater dostop v notranje življenje svojega pacienta.

Malo manj je znana vloga sanj kot stvariteljic. Že marsikateri oče je menil v šali svojemu sinu, ki se je zaman trudil s kakšno težko nalogo: »Položi si ponoči knjigo pod glavo in se boš v spanju naučil.« V teh besedah pa je nekaj resnice, saj spanje ne pomeni prekinitve dela vseh duševnih sil. Če smo se intenzivno bavili s kakšno nalogo, ne da bi jí našli rešitve, nas bo ta naloga često zasledovala tudi v sanju in ni prav nič izključeno, da ji rešitev dobimo v teh okoliščinah. Prof. Hoche iz Freiburga je povprašal preko 100 vseučiliških profesorjev, da bi mu povedali, ali so doživeli, da so v budnem stanju nerešljive naloge rešili v spečem stanju. Večina odgovorov je to potrdila in vmes so bili prav zanimivi primeri. Neki profesor se je kot študent dolge tedne mučil s težkim matematičnim problemom za svojo doktorsko disertacijo in ji ni našel rešitve. Neke noči je legel ves zbit in obupan — spal je strašno slabo, ker ga je problem mučil še v sanjah — zjutraj pa se je mahoma prebudil nad rešitvijo, ki se mu je pojavila sama od sebe. Neki drugi profesor, ki se je isto tako zaman trudil, da bi našel pomen neke besede v težkem koptskem rokopisu, je sanjal, da stoji pomen te besede na določenem mestu v leksikonu. Mahoma se je zbudil, vstal, odprl leksikon — in je našel, kar je iskal.

Češkoslovaške omejitve za potovanje v inozemstvo

Češkoslovaški ministrski svet se je na posebni seji bavil z vprašanjem deviznih omejitev za potovanje v inozemstvo. Finančni minister, ki je v skrbeh, da bi se na ta način utegnile zmanjšati devizne rezerve v ČSR, je predlagal uvedbo posebne takse za inozemska potovanja. Taksa naj bi se določala za vsako potovanje sproti in naj bi se ravnala po svrhi potovanja in po trajanju odsotnosti v inozemstvu. Vsekakor pa naj bi ta taksa znašala najmanj 1000 Kč.

Kakšno stališče je zavzel k temu ministrski svet, še ni znano. Dejstvo pa je, da je praška Narodna banka takoj naslednji dan izdala ukrepe, ki naj kar mogoče izdatno omejijo potovanja v inozemstvo. Kdor bo odslej hotel v inozemstvo, bo lahko nabavil za potovanje, stroške in vse druge izdatke nakazilo do največ 3000 Kč. Da bodo zaradi tega ukrepa trpele države, ki so jih doslej obiskovali Čehoslovaki, leži na dlani.

Knjižnica sovražnika žensk

Ameriški odvetnik Zing, ki je pred kratkim umrl, je slovel kot velik sovražnik žensk. Svoje imetje v znesku več milijonov dolarjev je zapustil raznim dobrodelnim ustanovam, med drugim pa tudi za osnovanje knjižnice, ki naj bi imela na pročelju ogromen napis: »Ženskam vstop prepovedan!«

V knjižnici morajo biti zastopana samo dela, ki so jih napisali moški, iz revij in listov morajo iztrgati strani, ki vsebujejo prispevke in slike žensk. Posebno pažnjo naj knjižnica posveča delom avtorjev, ki so bili sovražniki žensk. Njih kipi pridejo v slavnostno dvorano, med njimi zlasti Schopenhauerjev kip. Zing je tega filozofa zelo vneto prebiral. V slavnostni dvorani se bodo vršila predavanja, ki bodo bičala ženske. Samo ob sebi je umevno, da ne bo imela ženskih nastavljencev.

V oporoki je čudaški odvetnik določil tudi po 2000 dolarjev nagrade tistima dvema pisateljema, ki bosta v naslednjih petih letih napisala najboljša romana s protižensko tendenco.

Hrib se je razlezel

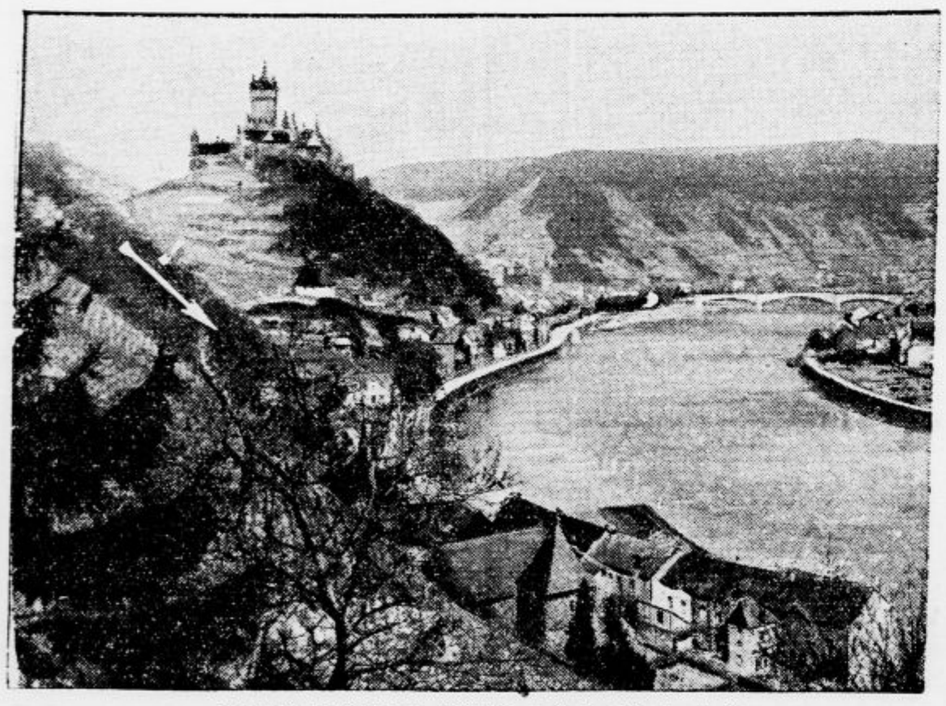

Pogled na Cochem. Puščica kaže kraj katastrofe

Prebivalci Cochema ob Mozeli so že pred časom ugotovili, da popušča kompaktnost skalovja in zemlje na hribu, ki stoji nad deželno cesto in da grozi plaz cesti in prebivalcem ob njej. Lastniki hiš v tem pasu so bili opozorjeni, naj se pravočasno izselijo, da se ubranijo nevarnosti, ki bi lahko nastala zanje, če se bo zemlja utrgala. Te dni ponoči je res nevarnost dosegla višek. Masiv je zgrmel v obliki kamenja in zemlje po pobočju, na mestu, kjer se je utrgal, pa so nastale do pol metra zevajoče razpoke.

Grmenje, ki je spremljalo ta pojav, je bilo tako močno, da je zbudilo ljudi iz spanja. Ko so prišli na cesto, so videli, da je cesta popolnoma zasuta, očividci pa so pripovedovali, da so med grmenjem plazu švigali tudi plameni, ker so se potrgale električne žice in podrli električni vodi.

Katastrofa se je primerila baš pred jutrom, ko je imela priti v Cochem komisija, da bi pregledala teren in svetovala domačinom, naj razstrelijo hrib z dinamitom. Kako velik in silen je bil plaz, izhaja iz dejstva, da je cesta z njim zasuta 200 m v dolžino in 115 m v višino. Strokovnjaki ga cenijo na 10.000 kubičnih metrov.

Gigantski načrt

Na mednarodnem kongresu za gradnjo cest v Milanu je sporočil predsednik Mednarodnega urada za delo v Ženevi, Albert Thomas, da se pripravlja načrt za zgraditev večjega omrežja cest v Evropi. V naslednjih petih letih se bo zgradilo 14 tisoč kilometrov novih cest, v katere bodo graditelji vložili 4.200,000.000 zlatih frankov.

Na ta način bo mogoče zaposliti v prvem letu gradnje 180.000 delavcev, v drugem letu 470.000, v tretjem letu 560.000 in v četrtem letu 655.000 delavcev. Za financiranje tega načrta se bo povišal davek na bencin, ki se ga porabi okroglo 10 milijard litrov letno, za 3 do 4 zlate stotinke franka pri litu. Kapital za zgraditev cest se bo na ta način amortiziral v 15 do 20 letih.

»Izsušitev« New Yorka

Ameriška vlada je začela velikopotezne racije za tajne točilnice alkohola. Cela armada prohibicijskih organov je zadnje dni prejela povelje, da mora temeljito prečistiti Manhattan. Stražniki hodijo v skupinah dveh mož od hiše do hiše in preiskujejo ne samo sumljive lokale, ampak vobče vse prostore, tudi stanovanja.

Naloga, ki jih čaka, je zelo velika, kajti ameriška vlada ima podatke, da je v New Yorku nad 20.000 tajnih točilnic. Zasebni poznavalci razmer cenijo njih število še višje, namreč na 32.000. Zardi racij je prohibicijska policija do nadaljnjega ukinila vse dopuste svojim nastavljencem. Oblasti upajo, da bo New York na ta način do junija popolnoma izsušen.

Smrt dunajskega kardinala

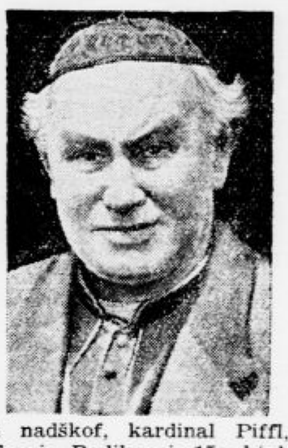

Dunajski nadškof, kardinal Piffl, ki je umrl za kapjo. Rodil se je 15. oktobra 1864 v Lanškrounu na Češkem. 1913. je bil imenovan za dunajskega nadškofa, leto pozneje pa za kardinala

Emil Ludwig in Remarque švicarska državljana

Del nemškega tiska je nedavno dvignil velik prah, češ, da živi pisatelj romana »Na zapadu nič novega« Erik Marija Remarque v Švici, kamor je odnesel tudi 7 do 8 milijonov svojega premoženja. Resnica je nekoliko drugačna. Remarque je že pred časom prosil za švicarsko državljanstvo, ki ga je tudi dobil. Enako je prosil za švicarsko državljanstvo znani pisatelj avtobiografskih romanov Emil Ludwig, ki živi že nad leto dni na svojem posestvu v Tesinu.

Lastovice so se vrnile

Pisali smo, da so se lani v jeseni zatekli mogočni tropi lastovic na Bavarsko, odkoder so jih z letali odpeljali v južnejše kraje, da ne poginejo na severu. Lastovice so opremili s posebnimi obročki, da bi se pozneje preverili, če se bodo vrnile spomladi. V zadnjih dneh so imeli mnogi prijatelji živali na Bavarskem priliko uveriti se, da so se vrnile prav tiste lastovice, ki so jih bili pred meseci odpeljali na jug.

Zeleni pas okolu Prage

Praška občinska uprava je napravila načrt, po katerem se mora okoli Prage zasaditi zelen pas parkov, gajev in livad. Vsako leto se posadi določen kompleks, tako da bo Praga v nekaj letih opasana z zelenilom. Parke in gaje zasajajo šolski otroci, delo pa nadzoruje češkoslovaški Rdeči križ.

Nevaren plin

Nad Hamburgom se je te dni pojavil strupen oblak, ki je povzročil med ljudmi veliko zmedo. Ob 7. uri zjutraj je dobilo več ljudi na neki ladji težko sapo. Istočasno je začela vse boleti glava in so jeli pokašljevati. Deli ladje iz bakra in medenine je pokrila plast prahu. Po sodbi strokovnjakov gre za pojav klorove žveplene kisline, ki je izpuhtela iz kakšne tvornice in jo je veter zanesel v bližino ladje.

Samotni ocean

Velike angleške paroplovne družbe so, kakor smo poročali, znatno znižale prevozne cene za potovanja iz Evrope v Ameriko in obratno. Od tega ukrepa so se družbe nadejale živahnejšega potniškega prometa. Zgodilo pa se je narobe. »Homeric«, ladja White Star Line, ki je imel v sredo odpluti, je zaradi pičlega števila prijavljenih potnikov odpovedal vožnjo. Tudi Cunardova »Mauretania«, ki je imela oditi na pot 30. aprila, ima tako skromno število prijav, da bo najbrže odgodila prekomorsko vožnjo.

Lakaste pričeske

Najnovejša modna iznajdba so lakaste pričeske. Razmrščena frizura, ki jo je uvedla v modo Lilijana Harvey, je s tem odpravljena kot dernier cri, na njeno mesto stopa lakasta pričeska. Seveda so iznašli lakasto frizuro predvsem damski saloni, ki bi hoteli s tem priti do novega vira dohodkov, ampak v današnjih časih je zelo dvomljivo, če se jim bo novotarija posrečila. Gospodarstvo preveč pritiska na mošnje in tudi miselnost naše dobe je vse prej kakor naklonjena modnim smerem, ki jih hočejo oživeti zato, da bi se saloni okoriščali z denarjem svojih odjemalk.

SVETOVNA GOSPODARSKA KRIZA

je težko prizadela tudi japonsko industrijo. Trgovina z inozemstvom je padla. Nastala je mandžurska kriza. Japonska vojska je vdrla na kitajsko ozemlje in razgnala neorganizirane kitajske vojne sile. Kitajci so odgovorili z bojkotom japonskega blaga. Japonska je udarila. Šanghaj je zaseden . . .
Ves svet se je začel zanimati za Daljni vzhod, zlasti za Japonsko. Veliki narodi imajo dovolj knjig in časopisov z opisi japonske zgodovine, kulture in civilizacije, običajev itd., v našem jeziku pa je bore malo zadevne literature.

Ilustrovana tedenska revija »ŽIVLJENJE IN SVET« si je pridobila pravico, da sme kot edini časopis v Jugoslaviji prinašati serijo slik s članki

RAZVOJ JAPONSKE V SLIKI IN BESEDI

ki prične izhajati v začetku maja.

Kdor še ni naročnik edine slovenske tedenske revije, naj ne zamudi ugodne prilike!

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča v Ljubljani: Knafljeva ulica 5 in stane polletno Din 40.—, trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—.

Prva slika o uporu na Novem Fundlandu

Naval razjarjene množice na parlament v St. Johnsu. Nekaj minut nato je množica že vlekla ministrskega predsednika Squiresa po ulicah prestolnice

Mladost je nenadomestljiva

V dunajski »Uraniji« je predaval univ. prof. dr. Julij Schnitzler, glavni kirurg bolnice v Wiednu o nadomestnih in nenadomestnih delih v človeškem organizmu. Njegovo predavanje je bilo prav poučno in nazorno.

Najboljši pregled o tem, kaj se da v človeškem telesu nadomestiti in kaj se ne da, ima pač kirurg. Čeprav se večkrat primeri da se rode otroci z raznimi pomanjkljivostmi in se celo dogaja, da takšni otroci žive, je mnogo zanimivejše to, kateri deli se lahko odstranijo iz našega organizma ne da bi zaradi tega moral človek umreti.

Ranocelnik je torej tisti čarovnik, ki mu je dovoljeno posegati v skrivnostno tvorbo našega organizma, ne da bi zahtevali za odkupnino bolnikovo življenje. Splošno je znano dejstvo, da je človekovo življenje brez priobisti izključeno. Če se tega organa loti jetika ali če nastopi krvavenje, mora bolnik umreti. Tudi raznih žlez ni mogoče odvzeti človeku brez nevarnosti za življenje. Brez ščitne žleze bi telo propadlo v najkrajšem času. Nastale bi namreč takšne motnje v presnavljanju, da bi človeka v najkrajšem času uničile. Dokazano pa je, da more človek živeti s primerno zmanjšanim delom ščitne žleze, kar daje ranocelniku možnost, da jo deloma odstrani, če ne deluje pravilno.

Tudi trebušna slinavka je izredno važna za predelovanje ogljikovih vodanov in presnavljanje sladkorja, vendar zadostuje petdeseti del te žleze, da ohrani telo v normalnem delovanju. Zdravilna umetnost je prišla danes že takorekoč tako daleč, da se dado soki mnogih žlez umetno nadomestiti. Takšna zdravila ima v zalogi vsaka lekarna.

Med organi, ki jih človeški organizem more pogrešati, je v prvi vrsti vranica. Pri nekaterih krvnih boleznih je celo potrebna njena odstranitev. V takšnih primerih prevzamejo vlogo vranice jetra. Slepič je takisto brez vidnega pomena v trebušni votlini. Nešteto ljudi živi tudi brez žolčnega mehurja in so s tem rešeni strašnih bolečin, ki jih povzročajo žolčni kamni. Da se lahko odstranijo razni deli želodca, je znana stvar. Nič manj znano ni, da žive ljudje lahko brez želodca. Zdravniki so imeli priliko opazovati primere, ko se je bolnik brez želodca zredil. Seveda pa ne smemo pri operacijah te vrste pozabiti, da rada nastopi malokrvnost, ki večkrat povzroči smrt. Tudi danka se lahko odstrani. Tenkega črevesa pa sme odrezati operater največ pet metrov, sicer lahko umre bolnik za lakoto. Od mišic je najvažnejša srčna mišica, vse druge se lahko odstranijo z operacijo. Kite, ki služijo človeškemu telesu samo za prenašanje moči, niso neobhodno potrebne za življenje. Celo v možganih človeka so mrtvi deli, ki se lahko odstranijo. Tako se n. pr. sme izrezati precejšen del malih možganov. Popolnoma nenadomestljive pa so oči in ušesa. Udni živci se lahko zašijejo in celo razcepijo in spletejo s svilnimi nitkami. Koža se da presaditi iz enega organa na drugega. Kri je poprej nadomeščala solna raztopina, zdaj jemljejo namestu nje kri iste krvne skupine.

Edino, od česar je človek izključen, je regeneracija (nova tvorba) organov, kakor jo vidimo pri živalih nižje vrste. Tu je narava pri človeku popolnoma odpovedala. Zato pa nadomešča moderna kirurgija roko nogo in druge podobne organe z umetnimi protezami. Edino, kar se ne da nadomestiti pri človeku je mladost. Vsi pomlajevalni poizkusi nam niso prinesli v tem pogledu nobenega uspeha in so pokazali, da se ne da za nobeno ceno zadržati staranje organov.

Opazke v angleškem tisku

»Davkar potrebuje samo vneme in potrpežljivosti,« pravi neki avtor. — Če bi drugega ne potreboval, potem bi ne bili nanj prav nič hudi.

*

V puščavi Atakami ni, kakor smo zvedeli, deževalo že štirideset let. — Tamkajšnji vremenski preroki so baje nezaslišno točni.

*

Neki provincialni list pripoveduje o mladem gospodu, ki ni že ves mesec nič jedel. — In vendar bo po vsej priliki že v maju zaljubljen v drugo dekle.

*

Neki znameniti italijanski tenor je svoj koncert odpovedal, ker je prejel grozilno pismo. — Izvrstna ideja, ki si jo moramo zapomniti.

*

Neki možakar, ki je v loteriji zadel veliki dobitek, je prejel 29 ženitvenih ponudb. — Ljudi, ki si nočejo kupiti srečko, bi morali — po našem mnenju — primerno opozoriti na to nevarnost.

*

»Čevlji povzročajo mrzle noge,« je dejal neki zdravnik. — To nam seveda pojanjuje, čemu si toliko zakonskih mož sezuje čevlje, če pridejo po polnoči domov.

Znanstveni laboratorij za modo

Moskovski trust za perilo je ustanovil znanstveni laboratorij za modna vprašanja. V tem laboratoriju se bodo izdelovale modne obleke za moške, ženske in otroke.

KARIKATURA

Borba za oblast na Pruskem
(K jutrišnjim deželnozborskim volitvam)

Severing,
notranji minister (socialni demokrat)

Vsak dan ena

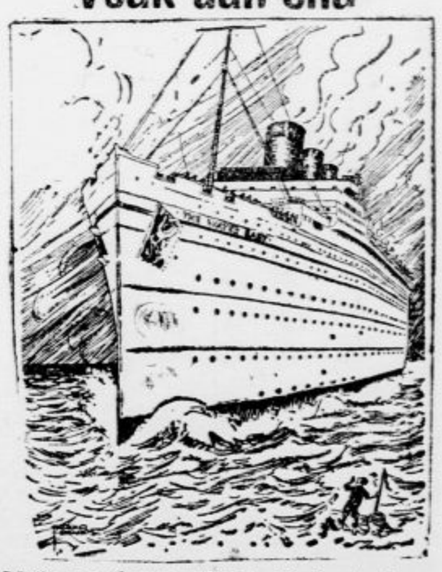

Mož na splavu: »Halo! Ali imate še en prostor zame?«

(»Passing Show«)

Michel Zévaco: 23

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

»Hvala vam, lepo dekle. Nadaljujte, vaše besede me zanimajo.« In Bertille je spet mrzlo povzela:

»Ta človek je izrabil svojo moč, da je delal silo mlademu dekletu. To je, sodim, zločin, ki je drugače neodpustljiv, kakor tisti, ki ga vi nočete odpustiti, gospod.«

Ob besedi ‚gospod' je kralja zgrabilo. Toda premagal se je in se zadovoljil samo z zaničljivim posmehom.

»Čujte zdaj nekaj, kar še niste vedeli: Blanche Saugiška je imela zaročenca, ki ga je oboževala.«

Henrik se je zdrznil. Doslej je poslušal kakor da ga to ne bi dosti brigalo in kakor da bi bil že vse vedel. Toda posledne, kar mu je bila Bertille povedala, mu je bilo res novo in zato je jel pazljivo poslušati.

»Ko je bila brez časti,« je Bertille nadaljevala, »se moja mati ni upala odkriti svoje sramote človeku, ki ga je ljubila. Mislila je, da ga ni več vredna, vrnila mu je besedo in ga pod neko pretvezo odslovila. Toda vrli plemič jo je oboževal. Slutil je, da mora biti za njeno odpovedjo nekaj drugega, neka tajnost, in prisilil jo je, da je odkrila resnico njemu, ki ga ni nikdar prenehala ljubiti. Bil je plemenit, blag človek. Vzlic vsemu jo je hotel vzeti za ženo. Toda moja mati je bila preveč ponosna, da bi sprejela njegovo žrtev. Zato sta se sklenila združiti v smrti. Pripravila sta se že za dvojni samomor, tedaj pa je Blanche Saugiška opazila, da bo mati. In veste, gospod, zakaj sta se odločila? Sklenila sta počakati, da pride otrok na svet. Tako sta tudi storila. Dan po mojem rojstvu sta izpila smrt iz iste čaše... Če vas kdaj zanese pot v Saugis, stopite na pokopališče! Tam boste videli na enem grobu dva križa. V tem grobu počivata združena v smrti onadva, ki ju je mušica človeka, ki ju je v življenju ločila mušica človeka, ki je bil kralj, ki je bil pijan in ki se je hotel raztresti in se zabavati. Gospod, ali ni to dvojen umor?«

Kralju se ni več ljubilo norčevati se. Bled, pobešene glave, je poslušal odkritje vseh teh podrobnosti, ki zanje še vedel ni, in žal mu je bilo, da ga je izzval.

Ko je videla, da molči, je njegova hči nadaljevala z bolestnim glasom:

»Tako sem postala dan po rojstvu sirota brez očeta in matere. Ko sem doraščala, sem se jela zavedati, da moram imeti očeta. Samo kje je ta oče? Kaj dela? Kako mu je ime? Nisem vedela. Stara strežnica, ki mi je nadomeščala mater, kar sem prvič zajecljala, me je naučila moliti zanjo, ki je v nebesih, in zanj, ki se ne spomni, da ima hčer in ne pride ponjo. Ob tej molitvi sem se zavedla, da moram imeti očeta. Ne bom vam pravila, kolikrat sem po njem izpraševala svojo staro rednico... Ko sem videla, da mi noče povedati, sem nehala siliti vanjo...« Bertille je premolknila.

»Zakaj obujate spomine, ki bolé vas in mene?« je tiho vprašal Henrik.

»Zato, da boste vse vedeli... Sanfi ste tako hoteli! Dve leti bo, kar me je rednica odpeljala iz Saugisa v Pariz. Na moje vprašanje je odgovorila, da prebiva moj oče v tem velikem mestu in da bom tako vsaj v blizu njega. Morda ga srečam, mi je rekla, in utegne se zgoditi, da me spozna in se me usmili. Toda mojega očeta ni bilo od nikoder. Moja krušna mati pa je rekla, da mu je sporočila, kako blizu njega sem...«

»Zaklinjam se vam, da tega nisem vedel,« je vzkliknil kralj.

Dekle se mu je zazrlo v oči, kakor bi mu hotelo pogledati v dušo.

»Morda je to res,« je hladno odvrnila. »Kmalu nato je umrla moja rednica, ki je bila že v letih in betežna. Pred smrtjo pa mi je še naročila, naj pregledam pergamente, skrite v skrinjici, ki mi jo je izročila. V teh listinah sem odkrila tajnost svojega rojstva in materine smrti. Za dekle petnajstih let, ki še ni poznalo življenja, je bil to hud udarec. Toda moja rednica me je naučila odpuščati in zato nisem preklinjala njega, ki je bil moj oče. Vendar sem hotela svojega kraljevskega očeta spoznati. To se mi je kmalu posrečilo. Lahko bi se bila — morda bi se bila celo morala vrniti v Saugis. Ne vem kakšno skrivno upanje me je zadrževalo. Pravim vam, da me misel na kraljevskega očeta ni prav nič opajala in veselila. Mislila sem celo, da moj oče ne more biti tako zelo kriv, kakor ga je moja mati obsojala, da se je morala zgoditi neka strašna zmota. In rekla sem si, da mu bom vse iz srca odpustila v materinem in svojem imenu, če mi bo izkazal vsaj malo ljubezni, naj bo že še tako pozna. Drugega nisem želela. Še na misel mi ni nikdar prišlo, da bi me priznal za svojo hčer. Nisem se hotela vdajati varljivim nadam. Le da bi objela očeta in izginila v pozabljenje, da bi se vrnila v svoje mile Saugiške gozdove. Le o tem sem sanjala. Nič drugega, prisegam vam.«

»Bogme, in mislil sem, da ste brez skrbi!«

»Mojega očeta ni bilo... nikoli ga ni bilo. In počasi sem jela nanj pozabljati.«

»In vendar sem prišel, čeprav pozno. Da, pozno, toda pravijo, da za dobra dela ni nikdar prepozno.«

»Bolje bi bilo, da niste prišli!« je grenko vzkliknilo dekle.

»Kaj pravite?«

»Pravim,« je odvrnila Bertille s prezirljivim glasom, »pravim, da ste se hoteli pritihotapiti k meni, kakor ste se pred šestnajstimi leti pritihotapili k moji materi. Če vam ne bi bila povedala svojega imena, bi bili izvršili na hčeri, svoji hčeri, zločin, ki ste ga pred leti izvršili na moji materi!«

»Razum vas zapušča,« je zajecljal Henrik.

Iz življenja na deželi

Iz Škofje Loke

š— **Imenovanja.** Za šolskega upravitelja v Žabnico je imenovan g. Kavčič, doslej upravitelj šole v Mavčičah. Bivši žabniški upravitelj g. Ivan Demšar se je preselil v Ljubljano. — Kot tretja učna moč je nastopila učiteljsko službo v Retečah gdč. Kocijančičeva. — Banovinska tehniška dela za Škofjo Loko vodi g. inž. Emil Navinšek, ki izdeluje sedaj regulacijski načrt za mesto. — Pisamiško mesto pri okrajnem sodišču v Škofji Loki je nastopila gdč. Martina Klofutarjeva, ki je prišla iz Kamnika.

š— **Sadjarji,** udeležite se polnoštevilno predavanj, ki bodo v nedeljo ob 8. v Retečah, ob 13. pri Sv. Duhu in ob 16. v Stari Loki pri posestniku Antonu Žagarju. Predaval bo delegat Sadjarskega in vrtnarskega društva iz Ljubljane. Interesenti bodo ob tej priliki lahko pristopali k podružnici SVD za škofjeloški okraj.

š— **Sokoli iz Dražgoš** uprizorijo v nedeljo ob 16. na domačem odru v Narodnem domu učinkovito burko »Trije vaški svetniki«. Vabimo!

š— *Škofjeloško sodno poslopje,* ki je v svoji zapuščenosti močno kvarilo lice mesta, so sedaj vendarle prenovili. Dvonadstropno in zelo obsežno stavbo so predelali najprej v notranjščini in so vsi hodniki, mostovži in stopnišča renovirani. Uradne sobe so moderno preslikane. Posebno se je gledalo na razpravno sobo, ki je pobarvana v močni vijoletni barvi. Poslopje je prenovljeno tudi zunaj. Vsa dela, razen pleskarskih, ki jih je izvršil domačin g. Janez Humer, je solidno izvedlo stavbno podjetje g. Adolfa Šušteršiča iz Ljubljane. Loška sodnija je bila popravljena zadnjikrat pred 30 leti.

Iz Tržiča

č— **Tržiški kulturonosci** so se enkrat zopet izkazali. Sokol je povabil osnovni šoli v Lomu in Tržiču, otroški vrtec v Tržiču in meščansko šolo, da napravijo s svojimi šolskimi pesmicami koncert. Lični lepaki so potem vabili na to prireditev. V nedeljo med jutranjo mašo pa je nekdo, ki je poznan, nalepljal čez te lepake druge s približnim besedilom: »Starši, s čigavim dovoljenjem sodeluje mladina pri sokolski prireditvi? Z Vašim? Ne!« Ti prelepljeni lepaki dokazujejo, kako malo srčne kulture in kako silno malo splošne naobrazbe imajo te vrste ljudje. Preiskava bo, žal, kakor vedno naprtila kazen nahujskanim, hujskači pa si bodo kakor Pilat umili roke. Sokoli gredo preko tega na dnevni red s pomilovanjem slepih zapeljancev.

č— **Mladinski koncert,** ki so ga na povabilo Sokola izvajale tržiške šole in osnovna šola iz Loma, je uspel v vsakem oziru odlično. Nastopi posameznih šol so bili prav dobri in so pokazali, da se petje goji po naših šolah z velikim razumevanjem in ljubeznijo. Nadvse ljubek je bil nastop tržiških malčkov iz otroškega vrtca. Lomljani so navdušeno in pogumno zapeli štiri dvoglasne pesmi in pokazali veliko izvežbanost. Najboljši je gotovo mladinski zbor tržiške osnovne šole, ki se je posebno odlikoval v odlomku iz Gobčeve spevoigre »V bratskem objemu«, ki jo pripravlja šola za vidovdansko proslavo. Mladi goslač Zazvonil in njegova spremljevalka Stranska sta izvršila svojo nalogo odlično. Mladinski zbor meščanske šole je močan in zna dosegati lepe uspehe v zbornem petju. Palmo koncerta pa je odnesel mlad solist iz IV. razreda Radon, ki je zapel Hatzejevo »Majko« s takim občutkom, da jo je moral na gromek aplavz ponoviti. Želimo, da nastopijo drugo leto vse tržiške in okoliške šole v skupnem koncertu samostojno in da slišimo naše mlade slavčke potem vsako leto.

č— **Preizkušnja nove motorne brizgalne,** ki je tretja po številu, kar jih premore tržiško gasilno društvo, se je izvršila v nedeljo dopoldne in popoldne v zvezi z gasilsko vajo. Brizgalna je malega tipa, vendar ima tako moč, da črpa po navpični cevi vodo iz globine 8 m in jo brizga po dveh curkih više od najvišje tržiške hiše. Blagoslovitev nove motorke bo na praznik sv. Florjana z veliko slovesnostjo. Ta praznik je sicer praznik za vse gasilce, toda za tržiške še prav poseben. L. 1811. je namreč na dan sv. Florjana zgorel skoro ves Tržič. V spomin na to strašno požarno katastrofo slavi tržiško prebivalstvo s posebnim praznikom in procesijo god patrona gasilcev, da ga vsako leto znova in znova poprosi, naj mestu prizanese s podobno nesrečo.

č— **Otroška objestnost.** Šolar Janko Čadež je nosil posestniku Markiču drva v drvarnico, da zasluži kaj okroglega. Kmalu so se nabrali še drugi in kmalu je prišlo do prepira. Neki objestnež je tedaj zagnal Čadežu v glavo poleno, ki je ranilo desno oko. Dečka so odpeljali svojci k zdravniku, ki je odredil takojšen prevoz v bolnico. Poškodba je huda in bo deček najbrže izgubil oko, ker je ranjena očesna punčica.

č— **Gostovanje viškega sokolskega odra** obeta postati pravi sokolski praznik. Saj obišče Tržič priznana gledališka družinica, ki jo vodi nekdanji tržiški sokolski režiser, nepozabni br. Metod Paternost. Med ansamblom je tudi njegova ženica, ga. Vida, ki je bila v Tržiču silno priljubljena kot igralka in kot poštna uradnica. Zaigrali nam bodo znamenito burko »Pred poroko«, ki jo je pohvalno omenjala tudi ljubljanska kritika. Na ta izredni večer se resnično veselimo in kličemo bratskim igralcem: Dobrodošli! — Običajna tržiška gledališka družba obišče ljubljansko opero spet v soboto, ko bo premijera »Turandot«.

č— **Nova obrt.** Čevljarski mojster Janko Kramar je odprl v hiši na Glavnem trgu 5 moderno in z vsemi tehničnimi pripomočki opremljeno popravljalnico za čevlje iz usnja in gume. Priporočamo!

č— **Kino** bo predvajal danes veliki zvočni film »Modri angel«. V glavni vlogi Marlen eDietrich in Emil Jannings.

Iz Novega mesta

n— **Podružica »Soče«** priredi drevi ob 20. v Prosvetnem domu dramo »Dobrava«. Pri igri bo sodeloval iz prijaznosti sokolski orkester. Čisti dobiček se uporabi le v dobrodelne namene: v podporo emigrantov in brezposelnih. Pridite!

n— **Občni zbor podružnice SPD** se je vršil te dni. V lanskem letu je podružnica lično ogradila studenec Gospodično na pobočju Trdinovega vrha ter priredila prostorno, lepo razgledno ploščad, poraslo z mehko travo, in kopalni bazen. Postavilo se je tam tudi zavetišče v obliki prostorne koče, ki je blagohotno darilo velepposestnika in industrijca g. Šiške Ivana. Romantiko urejenega studenca in njegove okolice bo povečal vrt s floro Trdinovega vrha. Poročila funkcionarjev so bila sprejeta soglasno z odobravanjem. V odbor za prihodnje triletje so bili izvoljeni: za načelnika prof. g. Ferdinand Seidl, za načelnikovega namestnika notar g. Matija Marinček in za odbornike gg.: inž. Karel Barborič, učitelj Ivanetič, hranilnični uradnik Anton Ogrin, gozdarski referent sreskega načelstva Franc Šulgaj in učiteljski nadzornik Fran Zagorc.

n— **Otvoritev letnega strelišča.** Strelska družina bo otvorila letno strelišče 5. maja. Družina si je nabavila premično tarčo tekočega zajca. Članom bodo zdaj za streljanje na razpolago 8 vojaških pušk, malokalibrske puške in revolverji.

Iz Laškega

l— **Dobrodelno žensko društvo »Blago srce«** je imelo v nedeljo 10. t. m. občni zbor. Načelnica je v pozdravnem govoru pozivala zborovalce, naj pridobe čim več novih članic. Spomnila se je tudi umrlih članic odbornic ge. dr. Drnovškove in ge. Tropove. Da je moglo društvo tako uspešno vršiti svojo plemenito nalogo, se je zahvaliti neumorno zbirajočim članicam kakor tudi banski upravi (2000 Din) termalnemu kopališču v Laškem (368 Din, podružnici CMD (1000 Din), županstvu laške občine (300 Din) laškemu Sokolu (215 Din) in vsem ostalim Laščanom, ki so na katerikoli način pomagali društvu. Zato je bilo tudi poročilo blagajničarke dokaj razveseljivo. Letni dohodki so znašali nad 17.000 Din. Obdarilo se je čez 100 šolskih otrok z obleko in obutvijo ter podprlo 12 občinskih siromakov. Društvo šteje 156 članic. Lanski odbor se je izpopolnil z odbornicama go. dr. Roševo in go. dr Lušinovo, za namestnice so bile izvoljene ga. Osolinova, gdč. Peršičeva in gdč. Cesarjeva.

Iz Slovenske Bistrice

sb— **Seja občinskega odbora** se je vršila 19. t. m. Župan dr. Jagodič je v uvodu pozdravil na novo imenovana odbornika gg. Kaca in Ferenčaka. Na mesto odstopivšega blagajnika krajevnega šolskega odbora g. Josipa Kladnika je bil izvoljen gospod Matko Sajko. Ponovno se je razmotrivalo vprašanje preimenovanja obeh železniških postaj, ker generalna direkcija državnih železnic svoječasno predlagane izpremembe v prid interesentom ni odobrila. Sklenilo se je, da občina sporazumno s trgovskim gremijem zaprosi za smotreno rešitev zadeve na ta način, da bi se postaja ob glavni progi imenovala »Slovenska Bistrica—južni kolodvor«, postaja v mestu pa na kratko »Slovenska Bistrica«, kar bi onemogočilo pogoste zamenjave. Proslavo 60 letnice gasilnega društva, ki bo 26. julija na svečan način z župnim zletom gasilske zveze, bo vsestransko podprla tudi mestna občina. V društvenem pripravljalnem odseku bodo sodelovali vsi občinski odborniki. Na predlog g. dr. Pučnika se je sklenilo umakniti lanskega leta vloženo prijavo za dodelitev primernega gozdnega kompleksa po agrarni reformi razlaščenega dr. Attemsovega veleposestva. Grof dr. Attems zaposluje namreč v svojem gozdarskem obratu precejšnje število delavcev in nameščencev, ki bi izgubili zaslužek, če bi se obrat zaradi razlastitve pretežnega dela gozdov moral reducirati. To bi seveda ne bilo v interesu naših obrtnikov in trgovcev, dočim bi mnogo že itak slabo zaposlenih delavcev izgubilo poslednjo možnost zaslužka. Dasi je v Slovenski Bistrici sedež okrajnega sodišča, davčne uprave in znatne vojaške garnizije, je po določilih novega uradniškega zakona uvrščeno naše mesto v najnižji draginjski razred. Ker pa ta uvrstitev nikakor ne ustreza dejanskim prilikam in so cene skoro vseh potrebščin celo znatno višje kakor v nekaterih sreskih mestih, se je sklenilo zaprositi na odločilnem mestu za uvrstitev našega kraja v 2. draginjski razred. Na tajni seji se je razpravljalo o službenih prejemkih občinskih nameščencev. Nekaterim se je službeno razmerje bistveno izpremenilo in so se reducirale tudi plače.

Iz Prekmurja

pm— *Zvezna strelska družina v Murski Soboti.* Pred kratkim se je ustanovila na inicijativo murskosoboškega Sokola zvezna strelska družina. Predsednik je učitelj gospod Ladislav Benkovič. Mlada organizacija se je takoj podala na delo in zavzema že po tako kratkem času prav častno mesto med drugimi organizacijami. Dne 8. maja stopi družina pred javnost. Ta dan se bo vršila otvoritev streljišča v Mačkovcih. Zaradi velikega zanimanja članstva za to prireditev v oddaljenejših strelskih družinah so zaprosili za poseben vlak.

pm— *Mladinska igra »Pehta«,* ki so jo igrali na sokolskem odru minilo nedeljo otroci dolnjelendavske osnovne šole, je zelo dobro uspela. Nekateri mali igralci so igrali tako dovršeno, da so zbujali občudovanje občinstva. Občinstvo je v lepem številu prisostvovalo prireditvi. Igro je režirala učiteljica gdč. Križeva, ki je že lansko leto pokazala pri slični prireditvi, kaj se lahko doseže z marljivim delom z našo mladino. Lep uspeh naj bo plačilo režiserki in drugemu učiteljstvu, ki je sodelovalo. Gdč. Križeva zapušča Dolnjo Lendavo in odhaja na svoje novo službeno mesto v Grosuplje. Njeno petletno delovanje v šoli in izven nje v raznih kulturnih in narodnih društvih je bilo požrtvovalno in uspešno. Energije, ki jo mora pokazati vsak delavec v Prekmurju, ni manjkalo vrli učiteljici. Na novem mestu ji želimo mnogo uspehov.

pm— *Tatvina kolesa.* Posestniku Lukaču Ferdinandu iz Bakovcev je neznan tat odpeljal kolo izpred Turkove gostilne v Murski Soboti.

pm— *Svinje kradejo.* Pri posestniku Flisarju Štefanu v Gorici so neznani zlikovci vdrli sredi noči v svinjski hlev in odnesli veliko svinjo. Zlikovce zasleduje orožništvo.

Iz Ptuja

j— *S krampom po glavi.* V nedeljo zvečer so pripeljali v ptujsko bolnico Šmigovca Franca, viničarja od Sv. Lovrenca, ki ga je v soboto popoldne iz neznanega vzroka napadel s krampom Franc Matjašič, viničar. Prizadel mu je hudo poškodbo na glavi in po rokah, da se nahaja Šmigoc v kritičnem stanju.

VIČ. V nedeljo 24. t. m. ob 20. bo gostoval na sokolskem odru na Viču šentjakobski gledališki oder iz Ljubljane s krasno Dreyerjevo igro »Ljubezen sedemnajstletnega«. Igra je izvrstno naštudirana in nastopajo v njej prvovrstne moči. Opozarjamo občinstvo, naj si ogleda tudi razstavljene slike nekaterih scen iz te prekrasne drame. Prosimo cenjeno občinstvo, da si kupi vstopnice že v prodaji v naprej.

BLED. Zvočni kino Bled bo predvajal v soboto 23. t. m. ob 8. uri zvečer ter v nedeljo 24. aprila ob 3., pol 6. in 8. zvečer grandiozni veletonfilm »Atlantic«; v glavnih vlogah Fric Kortner in Franc Lederer.

LITIJA. Ciril-Metodova podružnica ima svoj občni zbor danes 23. aprila ob 20. pri Pavli Meškovi. Vabljeni vsi člani in prijatelji CMD.

BUČE. V nedeljo 17. t. m. se je vršil v šoli ustanovni sestanek krajevnega odbora JRKD. Sklical ga je po naročilu sreskega odbora šolski upravitelj g. Kos in ga je tudi vodil. V uvodu je g. Kos udeležencem v daljšem nagovoru pojasnil delovanje Narodne skupščine in sedanji gospodarski položaj. Nato pa se je sestavil krajevni odbor JRKD, kateremu na čelu so gg.: Anton Gračner kot predsednik, Anton Kostanjšek kot podpredsednik in Jože Sikošek kot tajnik in blagajnik. V krajevno organizacijo stranke se je vpisalo doslej že lepo število članov.

VELIKE LAŠČE. Ustanovni občni zbor JRKD se je vršil 17 .t. m. v telovadnici Sokolskega doma. Zborovalci so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem ministra gospoda Puclja Ivana, ki je obrazložil politično stanje v državi in v svojem govoru poudaril potrebo po močni organizaciji na temelju državnega in narodnega edinstva. Kako so bili prisotni navdušeni, je pričalo veliko odobravanje, ki je sledilo govoru našega rojaka. Po kratkem posvetovanju so zborovalci izvolili odbor organizacije, ki obsega občine Velike Lašče, Lužarje, Sv. Gregor, Turjak in Rob. Za predsednika je bil izvoljen g. Koprivec Ivan, posestnik in gostilničar v Velikih Laščah. Ostali člani odbora so ugledni možje, posestniki omenjenih občin, kar jamči, da je ideja stranke našla polno razumevanje v našem ljudstvu.

MIRNA. V nedeljo 17. t. m. se je vršil prvo shod JRKD, ki je uspel zelo dobro. Na shodu je poročal sreski delegat g. dr. Trošt. Po shodu se je vršil v posebni sobi Bulčeve gostilne ustanovni občni zbor. Zbor je otvoril sklicatelj g. Bulc in podal besedo g. dr. Cepudru kot banovinskemu delegatu, ki je orisal naš gospodarsko-politični položaj in pomen JRKD. Možje so pazljivo sledili njegovim izvajanjem ter bili zelo zadovoljni, da vsaj nekaj zvedo o današnji situaciji. Zatem sta se vršila volitev odbora in vpisovanje novih članov. Ožji odbor sestavljajo naslednji gg.: predsednik g. Bulc, podpredsednik g. Kramer, tajnik g. Lipovž in blagajnik g. Krištof. V ostalem odboru so zastopane po večini vse večje vasi v občini. Stranka JRKD bo imela v Mirni stalno tajništvo in bo za strankine člane posredovala v obrtnih, davčnih in sličnih zadevah brezplačno. Posebno pažnjo pa bo posvečala pravični razdelitvi državnih, banovinskih in občinskih podpor. Upamo, da je seme padlo na rodovitna tla, saj je že skrajni čas, da v teh hudih časih delamo vzajemno, kajti le v slogi je moč. Proč s hujskanjem soseda na soseda!

SVIBNO PRI RADEČAH. Tudi Svibanci se gibljemo. Pod vodstvom šolskega upravitelja g. Nanuta Anteja smo uprizorili na šolskem odru 14. februarja igro »Zemljo«, ki smo jo 21. februarja ponovili in 28. februarja gostovali z njo v Št. Juriju pod Kumom. Prinesla nam je lep dobiček, s katerim smo nakupili nekaj obleke in čevljev za revne šolske otroke. Velikodušno volilo umrlega predsednika krajevnega šolskega odbora g. Povšeta Josipa za revne šolarje pa je pripomoglo do obilnejše obdaritve, ki se je vršila na dan sv. Jožefa v šoli. Otroci so uprizorili igrico »Šola v nebesih«. Nato je bilo obdarovanih 25 otrok z obutvijo, obleko in perilom v vrednosti 2000 Din. Dne 3. t. m. smo uprizorili še »Revčka Andrejčka«, ki smo ga 10. t. m. ponovili. V pripravi je otroška igra »Kralj Matjaž«, ki jo bo šolska mladina uprizorila na Vidov dan.

ORLA VAS PRI BRASLOVČAH. Dne 4. t. m. se je zaključil II. tečaj kmetijske nadaljevalne šole z javnimi izpiti in razstavo. Vseh tečajnikov in tečajnic je bilo 52. Bansko upravo v Ljubljani je zastopal na zaključni prireditvi Josip Krošl. Poleg rednih učnih oseb je bil prisoten tudi požrtvovalni izredni predavatelj banovinski zdravnik g. dr. Červinka. Razstava, ki jo je otvoril vodja tečajev g. Jarh Josip, je obsegala vse kmetijske panoge. Občudovanje so vzbujala tudi ročna dela vrlih tečajnic. Razume se, da ni manjkalo pismenih izdelkov. Težko so se ločili obiskovalci od razstave, ki je pokazala mnogo zanimivih in koristnih predmetov. Ob 16. so se pričeli javni izpiti. Tečajniki in tečajnice so dobro odgovarjali in pokazali, koliko koristnega znanja so si prisvojili v teku 4 mesecev. Vsak udeleženec se je lahko prepričal o velikem pomenu tečaja za naš kmetski naraščaj. Po zaključnem bodrilnem govoru g. Krošla je naposled mešani zbor tečajnikov in tečajnic dovršeno zapel nekaj ljubkih narodnih pesmic. V nedeljo 10. t. m. so pa tečajniki in tečajnice prav lepo podali petdejanko »Domen« v natrpani obširni dvorani Gasilskega doma v Trnavi. Pa so se fantje in dekleta tudi nad vse pričakovanje odrezali, dasi je bila večina igralcev prvič na odru. V prav prijetnem razpoloženju je minil po igri družabni večer tečajnikov in tečajnic in njihovih staršev. Iskrena hvala vsem, ki so pripomogli kakorkoli k vsestranskemu uspehu tečaja, zlasti pa gasilnemu društvu Trnava-Št. Rupert, ki je dalo dvorano in inventar brezplačno na razpolago.

MOJSTRANA. Sokolsko društvo Mojstrana uprizori v nedeljo 24. t. m. in 1. maja »Tri vaške svetnike«, vsakikrat ob 20. Vloge so dobro zasedene. Cene so globoko znižane in vabimo cenjeno občinstvo k obilni udeležbi.

SV. BARBADA V HALOZAH. Gospodinjska nadaljevalna šola bo imela svojo zaključno slovesnost v nedeljo 24. t. m. ob 11. dopoldne v osnovni šoli. Na programu je tudi predavanje predelane snovi v šoli v obliki samostojnih govorov učenk. Po slovesnosti bo skromna mala južina, ki jo bodo pripravile učenke.

SV. ANTON V SLOV. GORICAH. V nedeljo 17. t. m. so nas naši agilni igralci presenetil z lepo ljudsko igro »Revčkom Andrejčkom« in znova pokazali svojo dovršenost v igranju. Predvsem gre zahvala učiteljici gdč. Tilki Židarjevi za njen neumoren trud in skrb. Na skorajšnje svidenje na naših odrskih deskah!

Guštanjski dogodki

Guštanj, 22. aprila

Pevsko društvo je vprizorilo predstavo spevoigre »Brezposelni pevec«, delo domačih avtorjev gg. Gačnika in Gaberščka. Prvi je sestavil tekst, ki mu je snov zajeta iz sedanje dobe velike brezposelnosti, dočim je drugi ustvaril glasbo v narodnih motivih. Besedilo in glasba sta učinkovita. Uspeh predstave je bil odličen. Navdušenje občinstva se je stopnjevalo od dejanja do dejanja, kar je dokaz, da sta avtorja zabrenkala na prave strune. Delo je spisano v korist guštanjskega Sokolskega doma in bo raznim društvom dobro došlo pri izberi programa. Igralcem, ki so žrtvovali obilo prostega časa in truda, vse priznanje k uspehu.

Ob reki Meži nad jezom jeklarne sta se igrala 3-letni sinček in hčerkica tovarniškega delavca g. Kamnika, dočim so nedaleč proč opravljale žene delavcev pomladna dela na parcelah, odmerjenih od podjetja. Fantek je stopil k obrežju, da si umije umazane roke. Pri tem pa je padel v naraslo reko. Valovi so ga pokrili in odnesli. Na krik sestrice je priletel s polja delavec g. Volentar k obrežju, se pognal v vodo in zagrabil fantka za ročice prav v trenutku, ko so ga valovi dvignili na površje, in ga rešil sigurne smrti.

V spominu je še lanski proces proti komunistom, katerih glavni vodja K. je pobegnil preko meje, odkoder sedaj poizkuša vtihotapiti v našo državo razne komunistične brošure in lepake. Te dni je bila izsledena neka ženska iz Libelič, ki je prejela na meji zavoj in ga pustila pri nekem kmetu v Tolstem vrhu. Orožništvo je napravilo pri kmetu hišno preiskavo. Na podlagi rezultatov preiskave je bil aretiran neki Kokal Ivan, ki pa je ubežal. Šel je gotovo preko meje.

Od meseca oktobra trajajoči gospodinjski tečaj pod vodstvom gdč. Konečnikove in pomočnice ge. Jurančičeve, katerega se je udeleževalo 24 gojenk, je bil te dni zaključen. Na zaključni slavnosti so kmetska dekleta pokazala, da so tečaj prav s pridom obiskovala. Lepo so podala na prireditvi tudi igri »Pri Brodnikovih« in »Vedež«. Gojenka v narodni noši se je zahvalila vsem podpornikom za omogočenje tečaja.

SOKOLI! DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJU!

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljeni soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Ivan Orel

železniški zvaničnik

dne 22. t. m. opoldne nenadoma mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 24. aprila 1932 ob ½ 4. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojniku ohranimo trajen blag spomin!

Ljubljana, dne 23. aprila 1932. 4910

TEREZIJA OREL, soproga — IVANA, ELEONORA, hčerki, in ostalo sorodstvo.

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Trgovski potnik
bi samo proti proviziji sprejel zastopstvo kratke in pistene robe za Hrvatsko, Slavonijo in Bosno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15058-3

Trg. zastopnike
dva ali več sprejmem proti proviziji. Ponudbe pod šifro »Potnik« na oglasni oddelek »Jutra«. 14825-3

Razpošiljalnico
ki donaša 4000 Din mesečno dobička, odstopim radi odpotovanja. Predznanje je nepotrebno. Vodi se lahko povsod. Za odstop potrebno takoj 7000 Din gotovine. Samo resni kupci naj pošljejo naslov na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Konec sezone«. 15091-3

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Učenko
sprejme trgovina mešanega blaga »Tome« v Moravčah. 15061-1

Vajenca
pridnega in poštenega sprejmem za kleparsko in instalacijsko obrt. Jakelj R., instalater, Slovenjgradec. 15025-1

Za tamburaško damsko kapelo
iščem učenko, ki ima dober glas za petje. — Ponudbe prosim s fotografijo na naslov: Draga Paparo, kapelnica, Beograd, Gruganska ulica br. 30. Brezplačna hrana in stanovanje, plača po dogovoru. 15032-1

Kontoristinjo
izurjeno v vseh pisarniških poslih, z znanjem nemščine sprejmem s hrano in stanovanjem v hiši. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Trg. pisarna na deželi«. 15034-1

Pletilja
izurjena na interzijskem stroju za kopalne kostume sprejme takoj trikotaža Zdravko Schön, Zagreb — Masarykova ulica štev. 5. 14867-1

Služkinjo za Celje
ki zna kuhati in popravljati fine sobe ter likati, snažno, pridno in ubeglivo sprejme takoj ali s 1. majem boljša družina treh oseb. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod znako »Dostojna«. 14861-1

Trg. pomočnico (ka)
zmožno samostojno voditi majhno trgovino mešanega blaga »Kiosk« v Kranju, s kavcijo, sprejmem proti proviziji, ali oddam ugodno v najem. Franc Majdič, Kranj. 10915-1

Brivski pomočnik
ki mora poleg samostojnega dela v moški postrežbi znati tudi striči bobi in ondulirati, dobi stalno službo izven Ljubljane. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Province«. 15077-1

Hotelskega slugo
zmožnega kavcije in večjega nemščine išče hotel Strakelj. 15099-1

Mizar. učenca
sprejme takoj Franc Vidovič, mizarstvo, Vače pri Litiji. 15007-1

Modistinjo
dobro izvežbano sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Perfektna«. 15106-1

Plačilno natakarico
za hotel in kavarno sprejmem takoj. V poštev pridejo samo kavcije zmožne Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 15097-4

Natakarico
išče za takoj gostilna Mohar, Celovška cesta 65. 15039-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Šofer
inteligenten — z znanjem nemškega in italijanskega jezika, išče službo za takoj. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Trezen«. 14986-2

Perfektna kuharica
ki govori tudi nemško, gre k majhni družini, ali kot gospodinja k enemu gospodu. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 15057-2

Pri trgovcu
kjer se govori nemško, želi mlajši trg. pomočnik namestitev, v svrho izpopolnitve nemščine. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »735«. 14992-2

Plačilni natakar
trezen in pošten, prosi za mesto. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Zmožen«. 14945-2

Kuharica
pridna in varčna gospodinja, išče mesto s 1. majem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kuharica«. 14915-2

Pridno dekle
ki zna tudi šivati, išče službo postrežnice. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 15124-2

Natakarica
mlada in čedna išče službo za sezono ali za stalno v boljšem lokalu. Cenj. ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Pridna in poštena«. 15044-2

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Lep okrasek za vrt
36 let stara aleja naprodaj na Gosposvetski cesti st. 12/III. 15045-6

Pozor!
Strokovnjak razprodaja pritlikova drevesa najboljših vrst, vrtnice, kompleten sibes, pelergonie, cactus itd. Obrezuje tudi drevesa Sv. Petra cesta štev. 81, dvorišče. 15043-6

»Penik«
čevlji so najboljši in najcenejši. Ljubljana, Kolodvorska ulica štev. 35. 179

Vozove-kočije
1 landauer, 2 bruna in 1 skoraj novo polodprte kočije z gumi obroči ter 3 pare konjske opreme po zelo nizki ceni proda špedicija Turk v Ljubljani. 14893-6

Ličen paviljon
v gorenjskem slogu, na Velesejmu naprodaj. Informacije v slaščičarni Novotny, Gosposvetska cesta 14891-6

Čevlji na obroke
»Tempo«, Gledališka ul. 4 (nasproti gledališča). 114-6

Tehtnica
Schulz-Universal, do 5 kg, malo rabljena, za delikatese, mesarije in podobno, zelo ugodno naprodaj. — Natančneje pri Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/I. 14977-6

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

201.

V koči so gorele luči. Clayton je bil našel zaboj z oljem in svetilkami, ki so bile še porabne. Tarzan je oprezal skozi okno. Videl je, da so bili z zaveso iz jadrovine razdelili kočo v dva prostora. Moški so brali in se razgovarjali. Splazil se je k drugemu oknu. Tam je bilo dekle.

Moško uro
dobro ohranjeno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15067-6

Orehova jederca
na drobno po Din 12 za 1 kg nudi Sever & Komp. v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 5. 15007-6

Omara
malo rabljena za 220 Din naprodaj v Zvezdni ulici št. 11. 15081-6

Umivalnik
nov, zelo lep, z marmornato belo plošče, radi selitve za vsako ceno proda Povhe, Dunajska c. 6/II. 15081-6

Aparat za trajno ondulacijo
kompleten proda salon Wildmann, Ljubljana, Napoleonov trg. 15090-6

Fotoaparat
Detektiv Zeiss-Tessar 4.5 × 6 cm prodam. Naslov pove oglasni oddelek Jutra. 15096-6

2 oleandra
prodam. Vprašati med 2. in 3. Soban na Celovški cesti 14. 15105-6

Ribji pribor
in service za čaj, za 12 oseb, prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15104-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Austro-Fiat
pripraven za avtotakso — 4—sedežen, zamenjam za 1—1½tonski tovorni avto, v dobrem stanju. Natančne pismene podatke po pošti ali po dogovoru daje J. G., Celje, Kralja Petra c. št. 37. 14846-10

Buick avtomobil
petsedežna limuzina v izbornem stanju in novo pnevmatiko ugodno naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 14569-10

Motorno kolo
»James« — malo rabljeno proda Florjančič, Nunska ulica 3. 15102-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Dve kolesi
popolnoma novi, moško in damsko, svetovne znamke, poceni naprodaj na Miklošičevi cesti štev. 7/III. 15113-11

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Iščem interesente
z 1,000.000 Din, plačljivo sukcesivno ali s knjižico, za osnovo dobičkanosnega podjetja. — Imam lastnega premoženja okrog 3,000.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kapital«. 15039-16

Družabnika
s 15.000 Din iščem za damski in moški frizerski salon v centru Ljubljane. Event. istega tudi prodam Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »15.000 Din«. 15134-16

4—6000 Din posojila
nujno išče gosp, ki živi drugače v zelo urejenih razmerah. Kdo more nuditi pomoč? — Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Točnost 26«. 15130-16

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Desinfektor
diplomiran, izurjen v delu s cyanom, dobi takoj stalno mesto. — Ponudbe na Zavod za desinfekcijo — Beograd, Cara Lazara 10. 14906-7

Pisarniško mizo
in omaro kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 15023-7

Stolni naslanjač
dobro ohranjen, kupim. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15066-7

Registrir. blagajno
v dobrem stanju kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Registrirka«. 15123-7

Kupimo:
3 pisarniške mize, blagajniški pult s stoli v črnem hrastu ter klubsko garnituro z mizico in večjo maro za arhiv. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro ohranjeno«. 15035-7

PARKETE vseh vrst z in brez polaganja. — Najsolidnejša izdelava proti jamstvu

PO NAJNIŽJIH KONKURENČNIH CENAH

PARKETUNION d. d., ZAGREB, Trg kralja Tomislava 10 — BEOGRAD, Wilsonov trg 1

Tehtnico za živino
za 1000 kg, ki se lahko prestavlja, kupim. — Ponudbe z navedbo cene na naslov: J. G., Celje, Kralja Petra cesta št. 37. 14845-7

Briljantne uhane
in briljanten prstan kupim Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 15071-7

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

Damske trenchoate
za pomlad, od 390 Din naprej, črno in temnomodre rips plašče od 440 Din naprej, razne bolj navadne že od 195 Din naprej nudi **F. I. Goričar v Ljubljani,** Sv. Petra cesta štev. 29. Poseben oddelek za damsko konfekcijo. 14934-13

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Parcelo
v izmeri 1200 m², v severnem delu mesta prodam proti gotovini. — Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Suvoborska«. 15041-20

Hišo v Celju
cca. 10 minut oddaljeno od kolodvora, ležečo ob glavni cesti, pripravno za obrtniški ali tovarniški obrat, z vpeljano elektriko za razsvetljavo in pogon ter plinom, a uporabno tudi za stanovanjsko hišo, ceno prodamo. Pismene ponudbe je nasloviti na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Tovarniški objekt«. 14693-20

Manjšo hišo
kupim v Mariboru. Plačam v gotovini do 100.000 Din. Naslov pove podružnica »Jutra« v Mariboru. 15037-20

2 stavbni parceli
lepi, vogalni, po 487 m² veliki, prodam blizu Dunajske ceste. — Poizve se pri Kreditni zadrugi Bajtar, Kolodvorska ulica 26, dvorišče — ali pri Tičarju v Hrenovi ulici štev. 3. 15088-20

Hišo z vrtom
kupim v okolici Ljubljane ali v Domžalah. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Plačam takoj«. 15103-20

Stavbno parcelo
500 m² veliko prav poceni prodam blizu šole v Zg. Šiški. Poizve se na Celovški cesti št. 43 — pri fotografu. 15086-20

Stavbno parcelo
v Ljubljani ali bližini kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stavbeno«. 15095-20

Parcelo
od 600—1000 m² veliko kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dom«. 15122-20

Prehrana

Kdor nudi prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (14) Trgovski oglasi 1 Din

Na prvovrstno domačo hrano
sprejmem boljše dame in gospode. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 15050-14

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Suho skladišče
2 minuti od kolodvora in pošte, v sredini Celja oddam takoj v najem. — Naslov pri podruž. »Jutra« v Celju. 10228-17

Paviljon
za vinotoč, na velesejmu vzamem v najem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Velesejem«. 15121-17

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Trgovino
galanterijsko in modno-nazelo prometni glavni cesti Ljubljane, z inventarjem in blagom, proti mesečnemu odplačilu takoj oddam ali s hišo prodam. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Galanterijska trgovina«. 15062-19

Skladišče
veliko in suho, sredi mesta takoj odda Rajko Turk, Ljubljana, Komenskega ul. št. 17. 14892-19

Lokal
na Miklošičevi cesti oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 14748-19

Trgovina
z mešanim blagom, dobro vpeljana, v večjem industrijskem kraju naprodaj skupno s poslopjem in zalogo, event. se tudi odda v najem proti odkupu zaloge. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Trgovina 200«. 14959-19

Poslovne prostore
(pisarne) oddamo v palači Ljubljanske kreditne banke. Pojasnila pri upravi bančne palače. 15117-19

Delikates. trgovino
s točilnico, dobro vpeljano, sredi Maribora prodam radi odpotovanja. Dopise pod šifro »Prvovrstna točka« na podružnico Jutra v Mariboru. 15146-19

Gostilno
radi bolezni oddam s 1. majem proti nizki odkupnini. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15147-19

Prostoren lokal
lep in suh oddam s 1. majem v Tavčarjevi ulici. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15125-19

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Seno in deteljo
v vsaki množini kupuje tvrdka Lj. Meštrović, Zagreb, Savska cesta št. 11. 15033-33

Lanene tropine
prvovrstne nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta štev. 5. 11200-33

Dobrega sena
3000 kg proda ing. Stare, Kolovec, pošta Radomlje. 15093-33

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (34)

G. Medved, dijak
v Ljubljani, rodom iz Idrije, se prosi, da pusti svoj naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »Krašovec«. 14982-34

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (15)

Hlode
razžaguje strankam po najnižji ceni parna žaga Lavrenčič & Co., Ljubljana, Vošnjakova ulica štev. 16 15019-15

Za ladijska tla
potrebujemo večjo množino desk, 25—30 mm debeline, cca 12 cm širine. — Cenj. ponudbe z navedbo cene je poslati občinskemu uradu Brežice. 15040-15

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Fotoamaterska dela
kakor tudi vsa strokovna dela naredi do sedaj najbolje in najceneje fotograf **Joško Smuc, Wolfova ul. 12** in specijalna foto-trgovina **A. Smuc, Marijin trg št. 8** vogal Wolfove ul. 1. 31

Izolacije za hladilnice
ledenice, kleti ter za vsake vrste parne in hladilne naprave, kakor tudi ognjavarne plošče za zgradbe, nabavite najugodneje direktno od specijalne tvornice. Obrnite se pred nabavo vedno na naslov: Inž. Mihor, Ljubljana VII. 171

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Dvosob. stanovanje
takoj odda Kozamernik, Vič 149, Cesta na Brdo. 15056-21

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam v Aleševčevi ulici št. 34 — Ljubljana VII. 15080-21

Trisob. stanovanje
odda za maj Batič, Cesta v Rožno dolino štev. 5. 15140-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami išče mirna stranka 2 oseb za avgust. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »900«. 11276-21/a

Trisob. stanovanje
s kabinetom in pritiklinami, v mestu iščem za 1000—1200 Din. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Točno plačam«. 14973-21/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Čisto sobico
s posebnim vhodom oddam takoj ali s 1. majem. — Istotam oddam tudi

sobo za 2 osebi
Hrenova ulica štev. 12/I. 15052-23

V bližini Zvezde
sprejmem 2 gospoda v vso oskrbo po 550 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15047-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam gospodu v Hrenovi ulici št. 19, pritličje. 15054-23

Opremljeno sobo
oddam gospodični v Komenskega ulici št. 20/II. 15049-23

Opremljeno sobo
na Taboru oddam solidnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15002-23

Lepo sobo v centru
opremljeno, z elektriko in separatnim vhodom, event. s souporabo kopalnice in klavirja takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15068-23

Sobo z 2 posteljama
s posebnim vhodom — v krasni legi oddam takoj stalnima gospodoma. Ogledati v Knafljevi ul. 13/II. 15156-23

Sobo
s strogo posebnim vhodom, prosto uporabo kopalnice in vsem komfortom oddam boljšemu gospodu. Vprašati v trgovini »Rekord«, Aleksandrova 8 15074-23

Opremljeno sobo
blizu glavnega kolodvora oddam boljšemu solidnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 14932-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 14877-23

2 sostanovalki
sprejmem v zračno sobo s 1. majem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 14252-23

Prazno sobo
svetlo, ulično, s posebnim vhodom, na Mestnem trgu oddam takoj v podnajem. — Vprašati v parfumerliji Uran, Mestni trg štev. 11. 11090-23

Opremljeno sobo
lepo in veliko, s separiranim vhodom, v solnčni legi oddam stalnemu gospodu v Knafljevi ulici 13/II. 10523-23

Sobico
solnčno in zračno, z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, v vili takoj oddam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 15098-23

Lepo solnčno sobo
s posebnim vhodom, v bližini univerze takoj oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14970-23

Opremljeno sobo
takoj oddam v Rožni ulici št. 19/I. 15083-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom oddam 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15082-23

Opremljeno sobo
svetlo in čisto, z elektriko, parketom in separiranim vhodom ugodno oddam gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15092-23

Sostanovalko
z vso oskrbo sprejmem v lepo sobo na Taboru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15067-23

Sobico
v električno razsvetljavo in vso prehrano oddam s 1. majem solidnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 15110-23

Dve sobi
lepo opremljeni, zračni in solnčni, oddam — event. tudi prazni, s souporabo kuhinje. Resljeva cesta 9, visoko pritličje II. vrata levo. 15112-23

Opremljeno sobo
separirano, v centru mesta oddam s 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 15126-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Boljši gospod
išče s 1. majem sobo s posebnim vhodom. — Ponudbe z označbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Rejec«. 15101-23/a

Prazno sobo
solnčno, v centru mesta išče drž. uradnik s 1. majem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Do 300 Din«. 15120-23/a

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Lastnik čela
ki ima znotraj napisano, da ga je izdelal, oziroma restavriral pokojni skladatelj Rihar, se napreša, da ga proti primerni odškodnini posodi za razstavo Glasbene Matice v Ljubljani, ki lastnika čela prosi, da ji sporoči svoj naslov. 15016-26

Gramofon
dobro ohranjen prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 15098-26

Koncertni klavir
kratek, prvovrsten, z metalno konstrukcijo, tvrdke »Schweighofer« poceni proda Turin, Ljubljana, Glince, cesta VII/21. 15119-26

2 kovčeg-gramofona
tovarniško nova prodam za neverjetno nizko ceno, ali zamenjam za pisarniško opravo. Miklošičeva 7/III 15114-26

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Motor na nafto
15 hp, znamke Lanz, ugodno proda Izidor Paulin, strojno mizarstvo, Grosuplje. 11313-29

Šivalni stroj
popolnoma nov za 1500 Din naprodaj na Miklošičevi c. št. 7/III. 15115-29

Mali pisalni stroj
poceni naprodaj na Miklošičevi cesti štev. 7/III. 15116-29

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Frančiška Kuzmin
stara 40 let, srednje postave, v črni obleki, je dne 11. t. m. neznano kam odšla od doma in se do danes ni javila. Ako je o njej komu kaj znanega, prosimo, da to javi v Cerkveni ulici štev. 5/I. 15055-31

Dražbe

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (32)

Prostovoljna dražba travnika
se vrši v nedeljo 24. t. m. na licu mesta na Laverci v Kluki. 15044-32

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059
PREMOG suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ulica št. 5

Trajno kodranje
na najnovejšem Henkelnovem aparatu model 1932 po primernih cenah. **Mirko Zaletel, frizer, Vogal Rimske ceste 24.** 4736

NA OBROKE! MANUFAKTURA Relman LJUBLJANA ALEKSANDROVA 8 MARIBOR GREGORČIČEVA 20 Obiščite nas! Zahtevajte potnika!

Tri glavne dobre lastnosti ima

Vitekova „Varekina“

1.) da prihrani kuhanje perila;
2.) da pere snežno belo;
3.) da perilu absolutno ne škodi.

Gospodinja, en sam poskus Vas bo prepričal!

Dobi se povsod! 4613-II

Damski **KLOBUKI** in **SLAMNIKI** že od **Din 60** naprej v največji izbiri, vedno zadnjih novosti samo v modnem salonu **»La femme Chic« Anica Puhek,** Šelenburgova ul. 6/I.

Vedno zadovoljne so stranke, ki stalno naročajo lepa suha **DRVA IN PREMOG** pri Iv. Schumi Dolenjska cesta — Telefonska št. 2951

Čebelarji!
Vse čebelske potrebščine kupite po zmernih cenah v trgovini Fr. Stupica, železnina in zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1. 10014-30

HOTEL VELEBIT v Zagrebu

v neposredni bližini glavnega kolodvora, **Petrinjska ulica 79, ODDA** v najem čiste, opremljene sobe. Cene zelo zmerne, po 25 do 30 Din za postelj. Za red in čistost jamči lastnik hiše in hotela.

Za mnogobrojen poset se priporoča **Martin Vrkljan.** — Telef. 54—72. 4858

Uradnika-co

za samostojno vodstvo sezonske biljetarnice in menjalnice v Rogaški Slatini **IŠČE Tujsko prometna zveza v Mariboru,** kamor je nasloviti podrobne ponudbe. Prednost imajo prosilci z železniško-blagajniško prakso. 4869

Zahvala.

Dne 12. marca 1932 mi je pogorelo pri **»Vzajemni zavarovalnici«** zavarovano skladišče. Zavarovalnica mi je zavarovalnino brez odbitka nakazala, za kar se ji najlepše zahvaljujem in jo cenjenemu občinstvu najtopleje priporočam.

JOŽEF RAJGEL, Orehek pri Kranju. 4909

Blago za ženske obleke svileno, volneno in perilno, zadnje novosti velika izbira in znano solidne cene. **R. MIKLAUC »PRI ŠKOFU«** Ljubljana 133

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Naznanjamo pretužno vest, da je naš ljubljeni brat, gospod

Ivan Černe

sodni poduradnik v pokoju

dne 22. t. m. po daljšem, mukepolnem trpljenju, previden s svetotajstvi, v 65. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo, dne 24. aprila 1932 ob ½ 6. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. aprila 1932. 4911

ŽALUJOČI OSTALI.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše iskreno ljubljene soproge, matere, hčerke, sestre, tete, svakinje, gospe

Adele Fistar

roj. MÜLLER

se vsem toplo zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo čč. duhovščini, postajenačelniku g. Mejaku, kakor tudi pevcem ljubljanske železniške direkcije pod vodstvom pevovodje g. Premelča ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti v Subotici in ji poklonili krasno cvetje.

Subotica — Zagorje, dne 22. aprila 1932.

4906 **Žalujoči ostali.**

Cecilija Briceljj 4812

PRODAJA IN POPRAVA DAMSKIH SLAMNIKOV IN KLOBUKOV.

Stojnica Vodnikov trg

Ljubljana, Križevniška ulica štev. 2

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.